

VI.

Az Alkotmánybíróság
teljes ülésének végzései

140/B/1997. AB végzés

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány alapján meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság az állategészségügyről szóló 1995. évi XCI. törvény 8. § (3) bekezdésének második mondata, valamint 2. számú melléklete 1. és 2. pontja alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítvány tárgyában az eljárást megszünteti.

INDOKOLÁS

1. Az indítványozó az állategészségügyről szóló 1995. évi XCI. törvény (a továbbiakban: Áeü.) 8. § (3) bekezdésének második mondata, valamint 2. sz. melléklete 1. és 2. pontja alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Az Áeü. hivatkozott rendelkezései alapján, amennyiben járványügyi intézkedésként az állategészségügyi hatóság állatleölést rendel el, az állattartó kártalanításra jogosult. Ennek mértékét az Áeü. 2. sz. melléklete tartalmazza. A kártalanítás mértékét – az indítványozó szerint alkotmányellenesen – az Áeü. 2. számú melléklete úgy határozta meg, hogy az a leölt állat forgalmi értékének legfeljebb 90%-a. Ez a kártalanítási mérték az állatállomány növekedésével tovább csökken. Az indítványozó álláspontja szerint a hivatkozott rendelkezések sértik az Alkotmány 9. és 13. § (1) bekezdése által védett tulajdonjogot és a vállalkozás szabadságát, mindenképp azért, mert az Áeü. különbséget tesz az állattartók között aszerint, hogy hány darab állatot tartanak. Az indítványozó szerint az általa vizsgálni kért rendelkezések a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 181. §-ával is ellentétesek.

2. Az Alkotmánybíróság eljárása során megállapította, hogy az Áeü. 8. § (3) bekezdésének indítvány által támadott szövegrészét az állategészségügyről szóló 1995. évi XCI. törvény módosításáról szóló 2001. évi XXII. törvény 5. § (2) bekezdése; 2. számú mellékletét a 25. § (2) bekezdése, a Magyar Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló nemzetközi szerződést kihirdető törvény hatálybalépésének napjától, vagyis 2004. május 1-jétől hatályon kívül helyezte.

Az Áeü.-t 2006. január 1-jével hatályon kívül helyezte az állategészségügyről szóló 2005. évi CLXXVI. törvény (a továbbiakban: új Áeü.). Az új Áeü. 10. §

(3) bekezdése az állat forgalmi értékében határozza meg a kártalanítás összegét. Az új Áeü. sem tartalmazza tehát az indítvánnyal támadott rendelkezéseket.

Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint hatályban nem lévő jogszabály alkotmányellenességének vizsgálatára csak kivételesen, az Alkotmánybíró-ságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 38. §-ának (1) bekezdése szerinti bírói kezdeményezés és a 48. §-ában szabályozott alkotmányjogi panasz alapján kerülhet sor. Az indítvány nem az Abtv. 38. § (1) bekezdése vagy 48. §-a szerinti kérelem. Az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat 31. § a) pontja értelmében az Alkotmánybíróság az eljárást megszünteti, ha az indítvány benyújtása után a vizsgálat alá vont jogszabály hatályát veszítette és ezzel az indítvány tárgytalanná vált. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az Áeü. 8. § (3) bekezdésének második mondata, valamint 2. számú melléklete 1. és 2. pontja alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára és megsemmisítésére irányuló indítvány tárgyában az eljárást megszüntette.

Budapest, 2006. február 13.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszky
dr. Vasadi Éva s. k.,
alkotmánybíró

795/B/1997. AB végzés

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a jövedéki szabályozásról és ellenőrzésről, valamint a bérfőzési szeszdóról szóló 1993. évi LVIII. törvény 67. § (1) bekezdés c) pontjának „illetve vásárlója bizonyíthatóan nem járt el kellő körültekintéssel a termék jogszerű forgalmazásának tisztázása érdekében” szövegrésze alkotmányellenessége megállapítására és megsemmisítésére irányuló eljárást megszünteti.

INDOKOLÁS

Az indítványozó a jövedéki szabályozásról és ellenőrzésről, valamint a bérfőzési szeszdóról szóló 1993. évi LVIII. törvény (a továbbiakban: Jszt.) 67. § (1) bekezdés c) pontjának „illetve vásárlója bizonyíthatóan nem járt el kellő körültekintéssel a termék jogszerű forgalmazásának tisztázása érdekében” szövegrésze alkotmányellenessége megállapítását és megsemmisítését indítványozta. Álláspontja szerint a támadott rendelkezés – amely a termék jövedéki ellenőrzés alóli elvonása körébe tartozónak, így jövedéki bírsággal sújtandónak tekinti a fenti magatartást – nem egyértelmű, sérti a forgalom biztonságát, ezáltal az Alkotmány 2. § (1) bekezdésébe és 9. § (1) bekezdésbe ütközik.

Az Alkotmánybíróság eljárása során megállapította, hogy a Jszt. a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 1997. évi CIII. törvény 84. § (7) bekezdése folytán hatályát veszítette, majd utóbbi törvényt a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény 123. § (9) bekezdése helyezte hatályon kívül. E jogszabályok a kifogásolt rendelkezést már nem tartalmazzák.

Az Alkotmánybíróság – állandó gyakorlata szerint – hatályon kívül helyezett jogszabály alkotmányellenességét nem vizsgálja, hacsak nem annak alkalmazhatósága is eldöntendő kérdés. (335/B/1990. AB határozat, ABH 1990, 261, 262.) Hatályon kívül helyezett jogszabály alkotmányossági vizsgálata a konkrét normakontroll két esetében, az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 38. § (1) bekezdése szerinti bírói kezdeményezés és a 48. § szerinti alkotmányjogi panasz alapján lehetséges, mivel ezekben az esetekben az alkalmazott jogszabály alkotmányellenességének megállapítására és – ha az indítványozó különösen fontos érdeke indokolja – a konkrét ügyben való alkalmazási tilalom kimondására van lehetőség.

Tekintettel arra, hogy az absztrakt normakontrollra irányuló indítvány benyújtása után a támadott jogszabály hatályát veszítette és ezzel az indítvány tárgytalaná vált, az Alkotmánybíróság az eljárást az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (ABH 2003, 2065.) 31. § *a*) pontja alapján megszüntette.

Budapest, 2006. április 24.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

404/B/1998. AB végzés

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos megállapítására irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a társadalombiztosításról szóló 1975. évi II. törvény 44. § (3) bekezdése, 49. § (1)–(2) bekezdése, illetve a társadalombiztosításról szóló 1975. évi II. törvény végrehajtására kiadott 89/1990. (V. 1.) MT rendelet módosításáról szóló 183/1994. (XII. 29.) Korm. rendeletnek a 89/1990. (V. 1.) MT rendelet VIII. számú mellékletét megállapító melléklete alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

INDOKOLÁS

Az indítványozó az Alkotmánybírósághoz intézett beadványában a társadalombiztosításról szóló 1975. évi II. törvény (a továbbiakban: TBtv.), illetve a TBtv. végrehajtására kiadott 89/1990. (V. 1.) MT rendelet módosításáról szóló 183/1994. (XII. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) egyes nyugdíjmegállapítási szabályait támadta, mivel azok – álláspontja szerint – ellentétesek voltak az Alkotmánynak a tulajdonjog védelmét biztosító 9. § (1) bekezdésével, a hátrányos megkülönböztetés tilalmát kimondó 70/A. §-ával, illetve a szociális biztonsághoz való jogot garantáló 70/E. § (1) – (2) bekezdéseivel.

Az indítványozó által kifogásolt rendelkezések már az indítvány benyújtását megelőzően hatályukat veszítették. A TBtv.-t 1998. január 1-jével hatályon kívül helyezte a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény mellékletének a) pontja. A Korm. rendeletet pedig – szintén 1998. január 1-jével – hatályon kívül helyezte a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény végrehajtásáról szóló 195/1997. (XI. 5.) Korm. rendelet 28. § (1) bekezdése. Az indítványozó azért kérte mégis – a hatályon kívül helyezett rendelkezések tekintetében – az alkotmányellenesség utólagos vizsgálatának lefolytatását, mert – érvelése szerint – „az a jogszabály, amelyet hatályon kívül helyezése ellenére alkalmazni kell, élő jogszabály, legalábbis élőnek tekintendő jogszabály, amelyet a bíróságnak, így az Alkotmánybíróságnak is élőnek kell tekintenie.”

Az Alkotmánybíróság hatáskörébe főszabályként csak hatályos jogszabályok alkotmányellenességének utólagos vizsgálata tartozik. Hatályon kívül helyezett

jogszabályok alkotmányellenességét az Alkotmánybíróság csak az ún. konkrét normakontroll iránti eljárásokban; az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 38. §-a szerinti bírói kezdeményezés vagy 48. §-a szerinti alkotmányjogi panasz esetén vizsgálja, ha a hatályon kívül helyezett jogszabályok konkrét ügyben történő alkalmazhatósága az eldöntendő kérdés.

A fenti gyakorlatától az Alkotmánybíróság abban az esetben sem tér el, ha a hatályon kívül helyezett jogszabályt a hatályon kívül helyezést követően még alkalmazni kell. Amint arra a 907/B/1995. AB végzés (ABH 1997, 917.) rámutatott, „ha az indítvány tárgyát olyan jogszabály rendelkezésének az alkotmányellenessége képezi, amely rendelkezést a hatályon kívül helyezés ellenére a folyamatban lévő ügyekben alkalmazni kell, az Alkotmánybíróság csak olyan esetben gyakorolja az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény – Abtv. – 1. § b) pontjában meghatározott hatáskörét, ha alkotmányjogi panasszal fordulnak az Alkotmánybírósághoz [Abtv. 1. § d) pont, illetve 48. §], vagy folyamatban lévő ügyben bíró kezdeményezi azt [Abtv. 38. § (2) bekezdés]. Ilyenkor a szabályok ugyanis – továbbhatásuk folytán – a felek közötti jogviszony alakítására alkalmas állapotban vannak.” Ugyanilyen döntést hozott az Alkotmánybíróság a 675/B/1993. AB végzésben is. (ABH 1999, 822.)

A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (ABH 2003.) 29. § f) pontja alapján az Alkotmánybíróság az indítványt visszautasította.

Budapest, 2006. március 14.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

524/B/1998. AB végzés

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény, a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény, a magánnyugdíjról és a magánnyugdíjpénztárakról szóló 1997. évi LXXXII. törvény, a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítvány alapján indult eljárást megszünteti.

INDOKOLÁS

Az indítványozó kérte a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény, a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény, a magánnyugdíjról és a magánnyugdíjpénztárakról szóló 1997. évi LXXXII. törvény, a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény alkotmányellenességének utólagos megállapítását és megsemmisítését. Álláspontja szerint ezen törvények, amelyek jelentősen átalakították a nyugdíj- és egészségbiztosítás rendszerét, áttekinthetetlenek és alkalmatlanok a jogok és kötelezettségek megismerésére, sértik a jogbiztonság és jogállamiság követelményét, ezért ellentétesek az Alkotmány 2. § (1) bekezdésével. Sértik az Alkotmány 13. §-ában megfogalmazott tulajdonvédelem elvét is, valamint ellentétben állnak az Alkotmány 9. §-ában deklarált szerződési szabadsággal és a vállalkozás jogával, végül az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésébe ütköznek.

A támadott jogszabályok az indítvány benyújtása óta oly mértékben megváltoztak, hogy az indítványozó felhívása vált szükségessé, nyilatkozzék: az indítványban foglaltakat fenntartja-e. Az indítványozó országgyűlési képviselő volt. Köztudomású tény az, hogy elhalálozott. Ennek folytán a felhívás nem vezetett volna eredményre. Az Alkotmánybíróság erre figyelemmel az eljárást az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egysé-

ges szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat 31. § e) pontja (ABH 2003, 2065.) alapján megszüntette.

Budapest, 2006. május 30.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

668/B/1998. AB végzés

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

végzést:

1. Az Alkotmánybíróság a társadalombiztosításról szóló 1975. évi II. törvény 44. § (1) bekezdése tekintetében az indítványt visszautasítja.

2. Az Alkotmánybíróság a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 22. § (1) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására irányuló indítványt visszautasítja.

INDOKOLÁS

I.

Az indítványozó saját ügyét ismertetve előadta, hogy 1996 novemberében benyújtott öregségi nyugdíj megállapítása iránti igénye elbírálásakor a nyugdíj összegének megállapítása során – az akkor érvényben volt jogszabályok szerint – nem minden munkavégzésre irányuló jogviszonyból származó jövedelmét vettek figyelembe. A határozatot megfellebbezte, majd a másodfokú határozatot bíróság előtt megtámadta. Az elutasító döntést követően fordult az Alkotmánybírósághoz, és utólagos normakontroll keretében kérte a sérelmezett jogszabályi rendelkezések alkotmányossági vizsgálatát.

Álláspontja szerint a társadalombiztosításról szóló 1975. évi II. törvény (a továbbiakban: Tbtv.) 44. § (1) bekezdése sérti az Alkotmány 13. § (1) bekezdésében, valamint 70/E. §-ában foglaltakat, ezért kérte annak visszamenőleges hatályú megsemmisítését. Ezzel egyidejűleg kérte a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) 22. § (1) bekezdése alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését is. Ez utóbbi jogszabályi rendelkezés tartalmát nem kifogásolta az indítványozó, sőt – állítása szerint – a jogalkotó ezzel orvosolta az általa jelzett problémát. Arra kérte az Alkotmánybíróságot, hogy visszamenőleges hatállyal semmisítse meg a Tny. 22. § (1) bekezdését, ami szerinte lehetővé tenné nyugdíja újra megállapítását.

II.

Az indítványozó két kérelmet terjesztett elő. Ezek egyike sem alkalmas érdemi elbírálásra az alábbiak szerint.

1. Az első indítvány a Tbtv. – a társadalombiztosításról szóló 1975. évi II. törvény módosításáról és kiegészítéséről szóló 1993. évi VIII. törvény 13. §-a értelmében 1993. március 1-jei hatállyal beiktatott – 44. § alkotmányellenességének megállapítását és hatálybalépésig visszamenőleges megsemmisítését kéri. Érvelésének lényege, hogy alkotmányellenes volt a Tbtv. annyiban, hogy a 103/B. § és 103/D. §-a alapján olyan jövedelem után is kötelező volt a társadalombiztosítási járulékot fizetni, amely nem képezett a törvény 44. §-a szerint nyugdíjalapot.

Az indítvány elbírálására az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre, mert a Tbtv. már nem hatályban lévő jogszabály. A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultokról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény mellékletének *a*) pontja értelmében a Tbtv. 1998. január 1-jével hatályon kívül helyezésre került. Az Alkotmánybíróság főszabályként hatályban lévő jogszabály alkotmányossági vizsgálatát végzi el. Hatályban már nem lévő jogszabályi rendelkezés esetén a vizsgálat lefolytatására csak az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 48. §-a szerinti alkotmányjogi panasz, illetve 38. §-a szerinti bírósági eljárás keretében történt kezdeményezés alapján van lehetőség. [Pl.: 17/2000. (V. 26.) AB határozat, ABH 2000, 112, 114.]

Tekintettel arra, hogy jelen ügy nem alkotmányjogi panasz, illetve nem bírói kezdeményezés alapján indult, az Alkotmánybíróságnak nincs lehetősége a már hatályon kívül helyezett jogszabály vizsgálatára, így az erre irányuló indítványt – az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (ABH 2003, 2065.) (a továbbiakban: Ügyrend) 29. § *f*) pontja értelmében – az érdemi vizsgálat mellőzésével visszautasította.

2. A második indítvány a társadalombiztosítási nyugdíj összegének kiszámítását jelenleg szabályozó, hatályos jogszabály, a Tny. 22. § (1) bekezdése alkotmányellenességének vizsgálatát kéri a Tbtv. 44. §-a alkotmányellenességére felhozott indokai alapján.

Az indítványozó maga is elismeri azonban, hogy a Tny. 22. §-a nem alkotmányellenes, pusztán azt kifogásolja, hogy „csak 1997. január 1-jétől kezdődően vehető figyelembe (...) az összes biztosítási jogviszonyból származó jövedelem.” Ez az indítványozó álláspontja szerint az egyetlen, az Alkotmány 13. § (1) bekezdésének és 70/E. §-ának megfelelő szabályozási mód.

Az előterjesztett indítvány érdemben nem bírálható el.

Az Abtv. 22. § (2) bekezdése szerint az indítványnak az eljárásban elérhető célra – esetünkben a jogszabály megsemmisítésére – irányuló „határozott kérelmet” kell tartalmaznia. Jelen indítvány a Tny. 22. § (1) bekezdés megsemmisítését – szavai szerint az alkotmányossági vizsgálat „kiterjesztését” és „alkotmány sértő

voltának megállapítását” – kéri, azonban érveléséből világosan kitűnik, hogy a Tny. 22. § (1) bekezdését alkotmányosnak tartja.

Az Abtv. értelmében az Alkotmánybíróság hatásköre a jogszabályok, illetve állami irányítás egyéb jogi eszközei és az Alkotmány rendelkezései összhangjának vizsgálatára terjed ki. Az Abtv. 40. §-a kimondja, hogy alkotmányellenesség megállapítása esetén az Alkotmánybíróság a jogszabályt, illetőleg az állami irányítás egyéb jogi eszközét teljesen vagy részben megsemmisíti. A megsemmisítés előfeltétele tehát az alkotmányellenesség megállapítása. A megsemmisítés következtében a jogszabály hatályát veszti, mégpedig az alkotmánybírósági határozat közzétételének napjával, s e naptól kezdve azt nem lehet alkalmazni. Az Abtv. azonban azt is rögzíti [43. § (2) bekezdés], hogy a jogszabálynak vagy állami irányítás egyéb jogi eszközének megsemmisítése nem érinti a határozat közzététele előtt létrejött jogviszonyokat, s a belőlük származó jogokat, kötelezettségeket. A megsemmisített jogszabály hatálybalépése előtti jogviszonyokra való alkalmazását az Abtv. éppúgy nem teszi lehetővé, mint ahogyan nem írhatja elő az Alkotmánybíróság valamely, az Alkotmánynak megfelelő – nem alkotmányellenes – jogszabály visszamenőleges alkalmazását sem.

A kifejtett indokok alapján az indítványban foglalt kérelem teljesítésére az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre, így az Ügyrend 29. § b) pontja alapján az indítványt e részében is – érdemi vizsgálat nélkül – visszautasította.

Budapest, 2006. november 20.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

847/B/1998. AB végzés

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a jogalkotásról szóló – többször módosított – 1987. évi XI. törvény 3. § a) és c) pontja, 4. § b) és d) pontja, 21. § (1) bekezdése, 22. § (2) bekezdésének utolsó része, 24. § (2) bekezdés a) pontja, 46. § (1) bekezdése, 47. §, 48. §, 61. § (2) bekezdése, 62. §-a alkotmányellenességének megállapítása és megsemmisítése iránti indítványt visszautasítja.

INDOKOLÁS

Az indítványozó a jogalkotásról szóló – az indítvány benyújtását követően többször módosított – 1987. évi XI. törvény (a továbbiakban: Jat.) preambuluma-nak, illetve a törvény egésze alkotmányellenességének vizsgálatát kérte. A jogalkotási gyakorlatot általánosságban említve azt állította, hogy a Jat. „korszerűtlen” és az Alkotmánnyal ellentétes szabályai miatt a jogalkotók vagy nem tesznek eleget a jogalkotási törvényben előírtaknak, vagy az Alkotmány 2. §-ában, 3. § (1) és (3) bekezdésében, illetve 7. § (2) bekezdésében szereplő „kötelező törvényi kíván-ságokat hagyják figyelmen kívül”. Az indítványozó a Jat. preambulumban foglal-taknak, valamint „a törvény más, a jelenlegi Alkotmányunkba foglaltakkal ellenté-tes” szakaszainak megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól.

Az Alkotmánybíróság az indítványnak a Jat. preambulmát érintő részét elkülö-nítette, és a 44/1998. (X. 14.) AB határozatban (ABH 1998, 323–326.) érdemben elbíráltta. Az indítvány el nem bírált része tekintetében felhívta az indítványozót, hogy nyilatkozzon: indítványát fenntartja-e, s amennyiben igen, jelölje meg, a Jat. mely rendelkezéseit tartja alkotmányellenesnek, továbbá nevezze meg, hogy a tá-madott rendelkezések álláspontja szerint az Alkotmány mely szabályával és mi-lyen okból ellentétesek.

Az indítványozó válaszbeadványában a Jat. 3. § a) és c) pontját, 4. § b) és d) pontját, 21. § (1) bekezdését, 22. § (2) bekezdésének utolsó részét, 24. § (2) be-kezdés a) pontját, 46. § (1) bekezdését, 47. §-át, 48. §-át, 61. § (2) bekezdését, va-lamint 62. §-át nevezte meg. Nem jelölte meg sem az Alkotmány valamelyik ren-delkezését, sem valamely alkotmányos elvet, amellyel a Jat. megnevezett rendel-

kezései ellentétesek lennének, így beadványa továbbra sem tartalmaz szabályszerű – alkotmánybírósági elbírálásra alkalmas – indítványt.

Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 22. § (2) bekezdése értelmében az indítványnak a kérelem alapjául szolgáló ok megjelölése mellett határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az indítványozó e követelményeknek – a fentiekben kifejtettek szerint – a hiánypótlásra felhívást követően sem tett eleget, így az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (ABH 2003, 2065.) 29. § *d*) pontja alapján az Alkotmánybíróság az indítványt, mint érdemi elbírálásra alkalmatlant, visszautasította.

Budapest, 2006. szeptember 4.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

914/B/1998. AB végzés

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság az állampolgári jogok országgyűlési biztosáról szóló 1993. évi LIX. törvény 29. § (1) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló eljárást megszünteti.

INDOKOLÁS

Az indítványozó beadványában az állampolgári jogok országgyűlési biztosáról szóló 1993. évi LIX. törvény 29. § (1) bekezdése alkotmányossági felülvizsgálatát és megsemmisítését kezdeményezte.

Az Alkotmánybíróság az érdemi vizsgálat során észlelte, hogy a sérelmezett törvényi rendelkezést a 7/2001. (III. 14.) AB határozat alapján az Országgyűlés az állampolgári jogok országgyűlési biztosáról szóló 1993. évi LIX. törvény módosításáról szóló 2001. évi XC. törvénnyel 2001. december 20. napjával módosította és ehhez kapcsolódóan új (2) bekezdést iktatott be.

Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata, hogy a módosított vagy hatályon kívül helyezett jogszabály alkotmányellenességét főszabály szerint az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 38. §-ában foglalt bírói kezdeményezés és az Abtv. 48. §-a szerinti alkotmányjogi panasz esetében [10/1992. (II. 25.) AB határozat, ABH 1992, 72, 76.] vizsgálja. Az Alkotmánybíróság utólagos normakontrollra irányuló vizsgálatát a régi helyébe lépő szabályozás tekintetében továbbá akkor is lefolytatja, ha az tartalmilag a korábbival azonos (1066/B/1995. AB végzés, ABH 1999, 867, 868.; 1314/B/1997. AB végzés, ABH 2000, 1049.; 931/B/1996. AB végzés, ABH 2001, 1605, 1606.). Ez az indítványozó által kifogásolt 1993. évi LIX. törvény 29. § (1) bekezdése esetében nem állapítható meg.

Az Alkotmánybíróság felhívta az indítványozót arra, hogy nyilatkozzék, a korábbi indítványát fenntartja-e. Az indítványozó az Alkotmánybíróság felhívására nem válaszolt.

Az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (ABH 2003, 2065.) 31. § a) pontja alapján az Alkotmánybíróság az eljárást megszünteti, ha az indítvány benyújtása után a vizsgálat alá vont jogszabályi rendelkezés hatá-

lyát veszette és ezzel az indítvány tárgytalanná vált. Az Alkotmánybíróság az eljárást erre figyelemmel megszüntette.

Budapest, 2006. május 30.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

483/E/1999. AB végzés

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos megállapítására irányuló indítvány és alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

1. Az Alkotmánybíróság az egyes építményekkel, építési munkákkal és építési tevékenységekkel kapcsolatos építésügyi hatósági engedélyezési eljárásokról szóló 46/1997. (XII. 29.) KTM rendelet 21. § b) pontja alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítvány alapján indult eljárást megszünteti.

2. Az Alkotmánybíróság az egyes építményekkel, építési munkákkal és építési tevékenységekkel kapcsolatos építésügyi hatósági engedélyezési eljárásokról szóló 46/1997. (XII. 29.) KTM rendelet 21. § b) pontja alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

3. Az Alkotmánybíróság a Tiszavasvári városi jegyző határozatának megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

INDOKOLÁS

1. Az indítványozó 1999. június 15-i beadványában azt kérte, hogy az Alkotmánybíróság semmisítse meg Tiszavasvári város jegyzőjének 647–2/1998. sz. határozatát és az egyes építményekkel, építési munkákkal és építési tevékenységekkel kapcsolatos építésügyi hatósági engedélyezési eljárásokról szóló 46/1997. (XII. 29.) KTM rendelet (a továbbiakban: Engr.) 21. §-ának b) pontját semmisítse meg. Kifejtette, hogy a számára sérelmes, 1998. június 9-i határozat építési engedélyt adott egy olyan épület létesítésére, amely megjelenési formájával és az elkészült építmény működésével kapcsolatos zaj, szennyeződés hátrányokat okoz neki. Véleménye szerint a határozat meghozatalát megelőző eljárásban számos szabálytalanság történt. Az Engr. támadott szabálya alapján azonban nem minősül szomszédnak és ezért nem élhet jogorvoslattal. A környező utcák lakosai több helyen tiltakoztak, de beadványaikat elutasították. Másolatban megküldte a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közigazgatási Hivatal hivatalvezetőjének 1998. augusztus 12-i levelét, amely közölte, hogy az eljárási hiányok pótlására 8 napos

határidő tűzésével felszólította Tiszavasvári város jegyzőjét és a határidő eredménytelen eltelte után felügyeleti jogkörében megteszi a szükséges intézkedéseket.

Az Alkotmánybíróság főtitkárának tájékoztatása után 1999. november 9-i beadványában pontosította kérelmét, amit indítványnak minősített, de megfogalmazása szerint „indítványomat az AB tv. 48. §-a alapján alkotmányjogi panaszként is kérem mérlegelni”. Bejelentette, hogy „a kérelemben foglaltak további 17 érintett ingatlanulajdonos panaszát is tartalmazzák”, akiknek beadványait a hatóságok azért utasították el, mert az Engr. 21. §-ának *b)* pontja nem vonta be őket a jogorvoslatra jogosultak körébe. Álláspontja szerint ez a szabály sérti az Alkotmány 57. §-ának (5) bekezdését, amely kimondja a jogorvoslathoz való jogot.

2. Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 48. §-ának (1) bekezdése szerint alkotmányjogi panaszt nyújthat be az, akinek jogséremléme alkotmányellenes jogszabály alkalmazása folytán következett be, és egyéb jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, illetőleg más jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. A 48. § (2) bekezdése szerint azonban az alkotmányjogi panaszt a jogerős határozat kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani.

Az Abtv. szabályozása abból indul ki, hogy a panasz benyújtására jogosult személy részére kézbesítik azt a határozatot, amelyet sérelmesnek tart. Nincs azonban rendelkezés olyan esetekről, amelyekben – mint a jelen esetben – nem kerül sor határozat közlésére. Ezért kérdéses, hogy ilyenkor milyen határidőn belül lehet alkotmányjogi panaszt benyújtani.

A kérdés megválaszolásánál az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz jogorvoslati szerepét tekinti meghatározónak. Az alkotmányjogi panaszt a jogorvoslati funkció különbözteti meg a normakontrolltól; itt azonban olyan kivételes jogorvoslatról van szó, amely jogerős határozat meghozatala után, alapjog sérelme esetén vehető igénybe [57/1991. (XI. 8.) AB határozat, ABH 1991, 272, 282.]. Ez az Abtv. 48. §-ában meghatározott speciális jogorvoslat az Alkotmány 57. §-ának (5) bekezdésén alapuló intézmény [23/1998. (VI. 9.) AB határozat, ABH 1998, 182, 185.].

Az Alkotmány 2. §-ának (1) bekezdésben kimondott jogállam elve többek között azt is megköveteli, hogy a jogerős határozatok ne legyenek megváltoztathatók [9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 59, 66.]. Ez alól a követelmény alól csak különösen súlyos jogséremlmek esetén tehető kivétel. Ilyen külön elbírálást igénylő eset az alapjognak az a sérelme, amelynek feltételeit az Abtv. 48. §-a határozza meg. A jogbiztonság ebben az esetben is megköveteli azonban az alkotmányjogi panasz érvényesítési lehetőségének határidőhöz kötését (993/E/2000. AB határozat, ABH 2003, 1292, 1294.).

Az Abtv. 48. §-ának (2) bekezdése az alkotmányjogi panasz előterjesztési határidejéről úgy rendelkezik, hogy a hatvannapos határidőt a jogerős határozat kézbesítésétől kell számítani. Kivételesen előfordulhatnak azonban olyan esetek, amelyekben nincs szó jogerős határozat kézbesítéséről. Így országgyűlési vizsgálóbizottság tevékenységével esetleg okozott jogsérelmek miatt benyújtott alkotmányjogi panasznál – jogerős határozat kézbesítésének hiányában – az 50/2003. (XI. 5.) AB határozat a hatvannapos határidő kezdő időpontjának a vizsgálóbizottság megszűnésének napját tekintette (ABH 2003, 566, 585–586.). A jelen esetben hasonló módon, naptári nap szerint rögzített kezdő időpontot nem lehet meghatározni, mert az építési engedélyt tartalmazó határozatot az indítványozónak nem kézbesítették.

Olyan esetekben is, amelyekben jogerős határozat kézbesítésére nem került sor, a jogállamiság részét alkotó jogbiztonság azt követeli meg, hogy alkotmányjogi panasz előterjesztése ne történjék meg időbeli korlátok nélkül. Az indítványnak és az adott eset összes körülményének mérlegelése mellett lehet eldönteni, hogy a jogerős határozat meghozatalát követően mikor nem terem még a jogbiztonságot, a jogsérelemhez viszonyítva aránytalanul sértő helyzetet az alkotmányjogi panasz előterjesztésének lehetősége. Ennek alapján dönt az Alkotmánybíróság arról, hogy az indítvány megfelel-e az Abtv. 48. §-ában meghatározott feltételeknek.

A jelen esetben megállapítható, hogy az 1998. június 9-i határozatról az indítványozó 1998 nyári hónapjaiban értesült; a Közigazgatási Hivatal hivatalvezetője a határozatot kifogásoló levélre 1998. augusztus 12-én válaszolt. Az indítványozónak az Alkotmánybírósághoz 1999. június 15-én megírt kérelmét ilyen körülmények között nem lehet határidőben beadott alkotmányjogi panasznak elfogadni.

Az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (ABH 2003, 2065, a továbbiakban: Ügyrend) 29. §-ának *e*) pontja szerint az Alkotmánybíróság az indítványt visszautasítja, ha a benyújtott alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 48. § (1) és (2) bekezdésében foglalt feltételeknek. A fentiek szerint az indítványozó nem az Abtv. 48. §-ának (2) bekezdésében meghatározott határidőn belül nyújtotta be kérelmét, ezért azt alkotmányjogi panaszként nem lehetett elbírálni, a panaszt az Alkotmánybíróság visszautasította.

3. Az indítványozó pontosítást tartalmazó, második beadványát az alkotmányjogi panasztól függetlenül „indítványnak minősítve” érdemben kérte elbírálni. Az Alkotmánybíróság ennek megfelelően az indítványt jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló kérelemnek tekintette.

Az indítványozó az Engr. 21. §-ának *b*) pontját támadta. Ezt a rendelkezést az indítvány beadását követően hatályon kívül helyezte az egyes építésügyi jogszabályok módosításáról szóló 12/2003. (III. 24.) BM rendelet 18. §-ának (2) bekez-

dése. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 15. §-ának (2) bekezdése szerint – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – a létesítménnyel kapcsolatos, illetve a tevékenység engedélyezésére irányuló eljárásban ügyfél a hatásterületen levő valamennyi ingatlan tulajdonosa és az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett jogszerű használója. A 172. § e) pontja alapján hatásterületnek tekintendő az a földrajzi terület, amelyre a tervezett létesítmény vagy tevékenység rendes üzemvitel mellett, folyamatosan vagy rendszeresen számottevő mértékű hátrányos fizikai hatást (pl. árnyékolást, zajterhelést, légszennyezést) gyakorol. A közigazgatási eljárás általános szabályaitól eltérően határozza meg az ügyfél fogalmát az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 53/A. §-ának (2) bekezdése:

„(2) Az építésügyi és az építésfelügyeleti hatósági eljárásokban ügyfélnek minősül az a természetes vagy jogi személy, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, akinek (amelynek) jogát, jogos érdekét vagy jogi helyzetét az ügy érinti, továbbá akit (amelyet) hatósági ellenőrzés alá vontak, valamint akire (amelyre) nézve a hatósági nyilvántartás az adott ügygel összefüggésben adatokat tartalmaz, így különösen:

- a) az építtető, valamint
- b) ha nem azonos az építtetővel, az ingatlannal rendelkezni jogosult,
- c) a közterület kivételével a közvetlenül szomszédos – a határozattal érintett ingatlannal, ingatlanokkal közös határvonalú (telekhatárú) – telekkel rendelkezni jogosult, kivéve a telekegyesítésre és a telekhatár-rendezésre irányuló építésügyi hatósági eljárásokat,
- d) jogszabályban meghatározott esetekben a tervező, a felelős műszaki vezető, az építési műszaki ellenőr és a kivitelező.”

Az indítványozó kifogása tehát tárgyalanná vált.

Az Alkotmánybíróság hatáskörébe csak hatályos jogszabályok vizsgálata tartozik. Hatályon kívül helyezett jogszabály alkotmányosságát az Alkotmánybíróság csak az Abtv. 38. §-a szerinti bírói kezdeményezés, valamint 48. §-a szerinti alkotmányjogi panasz esetében vizsgálja, amikor a jogszabály alkalmazhatósága is eldöntendő kérdés (335/B/1990/13. AB végzés, ABH 1990, 261, 262.). Az indítvány nem bírói kezdeményezés, alkotmányjogi panasznak pedig az előzőek szerint nem fogadható el. Ezért az Alkotmánybíróság az Ügyrend 31. §-ának a) pontja alapján az eljárást megszüntette.

4. Az indítványozó azt is kérte, hogy az Alkotmánybíróság semmisítse meg Tiszavasvári város jegyzőjének 647–2/1998. sz. határozatát. Az Alkotmánybíróság hatáskörét az Abtv. 1. §-a határozza meg. E rendelkezés alapján nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe egyedi hatósági határozatok megsemmisítése.

Ezért az indítványt az Alkotmánybíróság az Ügyrend 29. §-ának *b)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2006. szeptember 12.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

484/B/1999. AB végzés

Az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz és jogszabály alkotmányellenesége utólagos megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványok tárgyában meghozta a következő

végzést:

1. Az Alkotmánybíróság a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 252. §-ával összefüggésben előterjesztett alkotmányjogi panasz tekintetében az eljárást megszünteti.

2. Az Alkotmánybíróság a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 250–255. §-ai, a 256. § (3) bekezdése, a 258/A. § 2. pontja és a 258/B.–258/E. §-ai alkotmányellenessége megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

INDOKOLÁS

Az ügyfelei nevében eljáró jogi képviselő (a továbbiakban: indítványozó) több beadványban kezdeményezte a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvénynek (a továbbiakban: Btk.) a vesztegetést bűncselekménnyé nyilvánító rendelkezései alkotmányossági vizsgálatát.

1. Az indítványozó alkotmányjogi panaszként benyújtott első beadványában a Btk. 252. §-a alkotmányellenessége megállapítását és ex tunc hatállyal történő megsemmisítését kérte.

Részletesen kifejtett álláspontja szerint a vesztegetés Btk.-beli szabályozása több okból alkotmányellenes. Egyrészt, mert az indítvány benyújtásakor hatályos rendelkezés „nem veszi figyelembe a bűncselekményi tényállás által védett jogi tárgy többszöri változását a különböző politikai rendszerekben”. „[N]em határozza meg pontosan kit kell érteni tettes alatt, ... [és] a ... számításba jöhető tettesei között meg nem engedett módon diszkriminál”. Maga a tényállás is „határozatlan és többfajta értelmezésre ad lehetőséget”, különös tekintettel a „jelzős szerkezet nélküli” előny és az „egyetértés”-ben megnyilvánuló elkövetési magatartás fogalmainak tisztázatlanságára, illetve az aktív és a passzív elkövetési formák közötti inkoherenciára. „A panaszolt norma a szükségesség, az arányosság és a végső soron igénybe vettség elveit szembeszökő módon sérti”, így ellentétes „az Alkotmány 2. §-ának (1) bekezdésében deklarált demokratikus jogállamiság alkotmányos alapelvével”. Az indítványozó állítása szerint „a panaszolt normában meghatározott magatartás bűncselekménnyé nyilvánítása és büntetéssel fenyegetése nem alkotmányos indokon alapult, ezért ... az Alkotmány 8. §-ának (1) és (2) bekezdését sérti”, továbbá ellentétes „az Alkotmány 60. §-ának (1) bekezdésében deklarált

gondolatszabadság alkotmányos alapjogá"-val. Az indítványozó úgy vélte, hogy a „panaszolt norma hatályban tartásával és a vesztegetés újabb bűncselekményi tényállásainak megalkotásával a jogalkotó meg nem engedett módon diszkriminál a norma lehetséges tettesei között, ami sérti az Alkotmány 70/A. §"-át.

Az Alkotmánybíróság az indítványban felvetett kérdések tárgyában megkérte az igazságügy-miniszter véleményét.

Az indítványozó az alkotmányjogi panaszt a Legfelsőbb Bíróság felülvizsgálati eljárásában hozott, a másodfokú bíróság ítéletét hatályában fenntartó Bfv.X.16/1999/6. számú végzésével összefüggésben, a másodfokú határozat meghozatalát követő több mint egy év elteltével terjesztette elő. Már ebben a beadványban is jelezte, hogy ha az Alkotmánybíróság nem ért egyet azzal, hogy „a felülvizsgálati eljárásban hozott végzés alapot ad ... alkotmányjogi panasz előterjesztésére”, akkor a panasz elbírálását az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 1. §-ának *b*) pontja alapján „a jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálata körében” kéri elbírálni.

Az indítványozó az igazságügy-miniszter válaszát követően benyújtott beadványában – az Alkotmánybíróság 41/1998. (X. 2.) AB határozatban (ABH 1998, 306, 309.) megfogalmazott álláspontjára utalással, miszerint a rendkívüli jogorvoslatoknak (perújítás, felülvizsgálati kérelem stb.) az alkotmányjogi panasz benyújtására megállapított határidőt meghosszabbító hatálya nincs – a „panaszolt norma utólagos vizsgálatát” kérte azzal, hogy az Alkotmánybíróság a rendelkezés „alkalmazhatóságát az Abtv. 43. §-ának (4) bekezdése alapján a büntetőeljárás 1994. november 15-i megindulására visszaható hatállyal zárja ki”.

Az Alkotmánybíróság az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozata (a továbbiakban: Ügyrend) 31. § *d*) pontja (ABH 2003, 2065.) alapján a visszavont alkotmányjogi panasz tekintetében az eljárását megszüntette.

2. Az indítványozó később, egy újabb beadványában a Btk. 250–255. §-ai, a 256. § (3) bekezdése, a 258/A. § 2. pontja és a 258/B.–258/E. §-ai alkotmányellenessége utólagos megállapítását és megsemmisítését kezdeményezte.

A Btk. 252. §-a alkotmányellenessége kapcsán korábban kifejtett érvelését fenntartva az indítványozó a további megjelölt rendelkezések alkotmányellenességét abban látta, hogy a „panaszolt normák határozatlanok, többértelműek, meg nem engedhető önkényes, kiterjesztő értelmezésekre adnak lehetőséget, ... azok hatása ... előre nem látható és ki nem számítható, ami a jogbiztonságot sérti” és az Alkotmány 8. § (1) és (2) bekezdésének sérelmét is jelenti. Ismét hangsúlyozta a „jelzős szerkezet nélküli” előny fogalomnak a kétértelműségét. Az indítványozó szerint az Alkotmány 57. § (4) bekezdését sérti az, hogy „a panaszolt normák olyan jogértelmezésre kínálnak lehetőséget, amelynek alapján ... bűnösnek lehet nyilvánítani, és büntetéssel lehet sújtani olyan cselekmény miatt, amely sem a magyar, sem a nemzetközi jog szerint nem bűncselekmény”. Az „Alkotmány

60. §-ának (1) bekezdésében deklarált gondolatszabadsághoz, illetve a 61. § (1) bekezdésében foglalt szabad véleménynyilvánításhoz fűződő alkotmányos alapjogot sérti” az „előny elfogadójával egyetért” elkövetési magatartás. „A panaszolt normák jogegyenlőtlenséget [is] eredményeznek, ami az Alkotmány 70/A. §-ának (2) bekezdésében foglalt alkotmányos alapjog sérelmével jár”.

Az indítványozó az Alkotmány megsértésén kívül az 1976. évi 8. törvényerejű rendelettel kihirdetett, az Egyesült Nemzetek Közgyűlése XXI. ülészakán, 1966. december 16-án elfogadott Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya és az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény megsértését is állította.

Az indítványok benyújtását követően a Btk. támadott rendelkezéseit 2002. április 1-jei hatállyal a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény módosításáról szóló 2001. évi CXXI. törvény, majd 2003. március 31-ei hatállyal a büntető jogszabályok és a hozzájuk kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2003. évi II. törvény módosította. A módosítás érintette a személyi kört, az elkövetési magatartásokat és a büntetési tételeket is. Az indítványban felvetett kérdések tekintetében például a vesztegetés törvényi tényállásai kiegészültek az előny minősítését meghatározó „jogtalan” jelzővel és a jogalkotó az időközben bekövetkezett jogszabályi változásokhoz igazította a szervezetek körét. Pontosította és kiegészítette az elkövetési magatartásokat, többek között a gazdálkodó szervezet érdekében elkövetett aktív hivatali vesztegetés eseteiben a szervezet vezetőjének, ellenőrzésre vagy felügyeletre feljogosított tagjának vagy dolgozójának büntetőjogi felelőssége szabályozásával. Új tényállás a hivatalos személyek számára előírt feljelentési kötelezettség elmulasztása. Ugyancsak új, büntethetőséget megszüntető ok mind az aktív, mind a passzív elkövető számára a cselekmény felfedése. A vesztegetés büntetési tételei emelkedtek.

Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata, hogy utólagos normakontroll keretében a hatályos jogszabályok alkotmányosságát vizsgálja, hatályon kívül helyezett jogszabályi rendelkezés alkotmányosságának vizsgálatát az Alkotmánybíróság akkor végzi el, ha annak alkalmazhatósága is eldöntendő kérdés (335/B/1990. AB végzés, ABH 1990, 261, 262.). Az új rendelkezés tekintetében viszont az Alkotmánybíróság kizárólag akkor folytatja az eljárást, ha az indítványban megjelölt jogszabály helyébe lépő jogszabály azonos rendelkezési környezetben azonos módon szabályozza a tárgyául szolgáló életviszonyokat (137/B/1991. AB határozat, ABH 1992, 456, 457.; 163/B/1991. AB határozat, ABH 1993, 544, 545.; 1425/B/1997. AB határozat, ABH 1998, 844, 845.).

Az Alkotmánybíróság ezért felhívta az – indítványozó halála miatt megbízott – új jogi képviselőt, hogy a megváltozott jogi helyzetre tekintettel nyilatkozzon az indítványról. A jogi képviselő az új rendelkezések alkotmányellenességéről csupán úgy nyilatkozott, hogy a módosítások a „tényállások gondolatbűnt büntetni rendelő, valamint alkotmányos büntetőjogilag nem indokolható belső aránytalanságot mutató

és ezért diszkriminatív, továbbá koncepcionálisan és már az elsődleges (grammatikai) jogértelmezés szintjén is alkotmányellenes határozatlanságot hordozó jellegén nem változtattak” ezért mind az alkotmányjogi panaszt, mind az alkotmányellenesség utólagos vizsgálatára irányuló indítványt „változatlan indokolással” fenntartja.

Mivel az Alkotmánybíróság az indítványozó által már korábban visszavont alkotmányjogi panasz tekintetében az eljárást – a fentiek szerint – megszüntette, a vizsgálatot kizárólag az utólagos normakontroll keretében kezdte meg. Az Alkotmánybíróság megállapította: ez az indítvány az időközben bekövetkezett módosításokra tekintettel érdemi elbírálásra alkalmatlan. Az Abtv. 22. § (2) bekezdése értelmében az indítványban meg kell jelölni a kérelem alapjául szolgáló okot. Az Alkotmánybíróság következetesen érvényesített álláspontja szerint meg kell indokolni, hogy az Alkotmány rendelkezéseit a megsemmisíteni kért jogszabály miért és mennyiben sérti [472/B/2000. AB végzés, ABH 2001, 1655.; 654/H/1999. AB végzés, ABH 2001, 1645.; 494/B/2002. AB végzés, ABH 2002, 1783.; 8/2004. (III. 25.) AB határozat, ABH 2004, 144, 177.]. A jelen ügyben a jogi képviselő nem jelölte meg, hogy a támadott rendelkezések – a módosításukat követően – az Alkotmány melyik rendelkezését és milyen okból sértik. Az Alkotmánybíróság ezért az érdemi elbírálásra alkalmatlan indítványt az Ügyrend 29. § d) pontja (ABH 2003, 2065.) alapján visszautasította [vö. 414/B/1995. AB végzés, ABH 2002, 1605, 1606.; 822/B/2003. AB végzés, ABH 2003, 1924, 1926–1927.; 60/B/2004. AB végzés, ABH 2004, 2124, 2125.].

Budapest, 2006. december 5.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

746/B/1999. AB végzés

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos megállapítására irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Magyar Köztársaság 1999. évi költségvetéséről szóló 1998. évi XC. törvény 1. sz. mellékletében a XVII. Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztérium fejezet, 14. Kormányzati rendkívüli kiadások cím, 1. alcím alatt „az Északkelet-Magyarországi Autópálya-fejlesztő és Üzemeltető Rt. támogatása az M3-as autópálya építésére rendelt 3800 millió forint”, valamint a Magyar Köztársaság 2000. évi költségvetéséről szóló 1999. évi CXXV. törvény 1. sz. mellékletében a XVII. Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztérium fejezet, 13. Fejlesztési kezelésű előirányzatok cím, 2. Ágazati cél-előirányzatok alcím, 41. Gyorsforgalmi úthálózat fejlesztési program jogcím-csoport alatt megjelölt „27 200 millió forint” mondatrésze alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló eljárást megszünteti.

INDOKOLÁS

1. Az indítványozó a Magyar Köztársaság 1999. évi költségvetéséről szóló 1998. évi XC. törvény (a továbbiakban: Költségvetési Törvény 1.) 1. sz. mellékletében, a XVII. Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztérium fejezet, 14. Kormányzati rendkívüli kiadások cím, 1. alcím alatt „az Északkelet-Magyarországi Autópálya-fejlesztő és Üzemeltető Rt. támogatása az M3-as autópálya építésére rendelt 3800 millió forint”, valamint a Magyar Köztársaság 2000. évi költségvetéséről szóló 1999. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Költségvetési Törvény 2.) 1. sz. mellékletében, a XVII. Közlekedési, Hírközlési és Vízügyi Minisztérium fejezet, 13. Fejlesztési kezelésű előirányzatok cím, 2. Ágazati cél-előirányzatok alcím, 41. Gyorsforgalmi úthálózat fejlesztési program jogcím-csoport alatt megjelölt „27 200 millió forint” támogatási előirányzat mondatrésze alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Aláspontja szerint a támadott szabályozás ellentétes az Alkotmány 9. §-ával, 18. §-ával, 61. § (1) és a 70/D. § (1) bekezdéseivel, mivel az autópálya- és gyorsforgalmi-úthálózat építése, s ezen tevékenység állami támogatása jelentősen hozzájárul a lakosság egészségi állapotának romlásához, jelentős környezet-

szennyezést okoz, ellentmond a piacgazdaság elveinek és a gazdasági verseny szabadságának, valamint a gépjármű-közlekedés árai nem fedezik az e tevékenységből eredő környezeti és egészségi károkat. Az indítványozó sérelmezi továbbá, hogy az autópálya-építéssel és az autópályákkal kapcsolatban a lakosságnak nem volt alkalma megismerni ezen tevékenység ésszerűségét és gazdaságosságát kétségbe vonó információkat.

A Költségvetési Törvény 2. támadott rendelkezésében foglalt összeget időközben a Magyar Köztársaság 1999. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló 2000. évi CXVIII. törvény 25. § (6) bekezdés *d*) pontja 27 200 millió forintról 9 800 millió forintra módosította, az Alkotmánybíróság álláspontja szerint ugyanakkor az indítványban foglaltakat érdemben nem érintette.

2. Noha a támadott rendelkezéseket hatályon kívül nem helyezték, az autópálya építésére, valamint a gyorsforgalmi úthálózat fejlesztésének támogatására vonatkozó rendelkezés hatálytalannak tekintendő. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint formális hatályon kívül helyezés nélkül is hatályát veszítettnek kell tekinteni azt a jogszabályt, amelynek rendelkezései teljesedésbe mentek [670/B/1997. AB határozat, ABH 1999, 600, 603.; 45/2003. (IX. 26.) AB határozat, ABH 2003, 474, 486–487.] Jelen esetben az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Költségvetési Törvény 1. és Költségvetési Törvény 2. indítvány által támadott rendelkezései – bár formálisan nem helyezték hatályon kívül – a költségvetési év(ek) elteltével hatályukat veszítették, így az indítvány tárgytalanná vált.

Az Alkotmánybíróság hatályát veszített jogszabály alkotmányosságát csak a konkrét normakontroll két esetében, az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 38. § (1) bekezdése szerinti bírói kezdeményezés és a 48. § szerinti alkotmányjogi panasz alapján vizsgálja, mivel ezekben az esetekben az alkalmazott jogszabály alkotmányellenességének megállapítására és – ha az indítványozó különösen fontos érdeke indokolja – a konkrét ügyben való alkalmazási tilalom kimondására van lehetőség. A konkrét esetben az indítvány az Abtv. 1. § *b*) pontja alapján absztrakt normakontrollra irányult, ezért az eljárás az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről

szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat 31. § a) pontja alapján megszüntetésre került.

Budapest, 2006. február 27.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

1028/B/2000. AB végzés

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány alapján meghozta a következő

végzést:

1. Az Alkotmánybíróság az adókra, járulékokra és egyéb költségvetési befizetésekre vonatkozó egyes törvények módosításáról szóló 2000. évi CXIII. törvény 267. § (2) bekezdésének „a 67. § (7) bekezdése,” szövegrésze alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítvány tárgyában az eljárást megszünteti.

2. Az Alkotmánybíróság a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 67. §-a (9) bekezdés c) pontja 2004. december 31-ig hatályban volt ck) alpontja alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló eljárást megszünteti.

INDOKOLÁS

I.

1. Az indítványozó szerint az adókra, járulékokra és egyéb költségvetési befizetésekre vonatkozó egyes törvények módosításáról szóló 2000. évi CXIII. törvény (a továbbiakban: Tv.) 267. § (2) bekezdésének a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja-tv.) 67. § (7) bekezdését 2001. január 1-jével hatályon kívül helyező rendelkezése ellentétes a jogállamiság és a jogbiztonság követelményével és ezért sérti az Alkotmány 2. § (1) bekezdését.

Az Szja-tv. a tőkejövedelmek egy speciális csoportjára vonatkozóan nyújtott adókedvezményt: azok a magánszemélyek ugyanis, akik a kedvezmény hatályossága alatt vásároltak tőkeszámlára helyezhető értékpapírt abban a tudatban, hogy annak eladásakor árfolyamnyereségük 0%-kal fog adózni, 2001. január 1-je után értékesítéskor a megváltozott szabályozás következményeként árfolyamnyereségüknél a kedvezménymegvonás utáni, azaz 20%-os adóval kell számolniuk.

2. Az indítványozó szerint sérti az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében megfogalmazott jogállamhoz tartozó jogbiztonságot a pénzügyeket szabályozó egyes jogszabályok módosításáról szóló 2001. évi LXXIV. törvény 91. §-a, amely az Szja-tv. 67. §-át módosította 2002. január 1-jétől.

Az Szja-tv.-nek az indítvány benyújtásakor hatályos, módosított 67. § (9) bekezdésének *c)* pontja *ck)* alpontja értelmében – a 67. § (9) bekezdés *c)* pontja *ca)–cj)* alpontjaiban nem említett jogcímen vagy más módon megszerzett értékpapír esetében, az árfolyamnyereségből származó jövedelemre vonatkozó rendelkezések alkalmazásában – az értékpapír megszerzésére fordított érték nulla.

A módosítást megelőzően az Szja-tv. 67. § (2) bekezdésének utolsó mondata 2002. január 1-je előtt úgy rendelkezett, hogy ha a megszerzésre fordított összeg az Szja-tv. 67. § (2) bekezdése első, második és harmadik mondata tételes rendelkezései szerint nem állapítható meg, akkor a bevétel 25 százaléka az árfolyamnyereség.

Minthogy főszabály szerint árfolyamnyereségnek az értékpapír elidegenítéséért kapott bevételnek az értékpapír megszerzésére fordított összeget (értéket) meghaladó része minősül, a módosítás visszamenőleges hatályú, kedvezőtlenebb helyzetbe hozza azokat a befektető állampolgárokat, akik a módosítást, 2002. január 1-jét követően tesznek szert értékpapír elidegenítéséért kapott bevételre.

II.

1. A Tv. 267. § (2) bekezdésének „a 67. § (7) bekezdése,” szövegrésze alkotmányellenességét az Alkotmánybíróság a 28/B/2001. AB határozatban már vizsgálta (ABH 2002, 1209.). Az indítvány a jelen ügyben elbírált indítványban foglaltakkal azonos okból állította a Tv. 267. § (2) bekezdésének „a 67. § (7) bekezdése,” szövegrésze alkotmányellenességét.

Az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (ABH 2003, 2065, a továbbiakban: Ügyrend) 31. §-ának *c)* pontja szerint az Alkotmánybíróság az eljárást megszünteti, ha az indítvány az Alkotmánybíróság által érdemben már elbírált jogszabállyal azonos jogszabály (jogszabályi rendelkezés) felülvizsgálatára irányul, és az indítványozó az Alkotmánynak ugyanarra a §-ára, illetőleg alkotmányos elvére (értékére) – ezen belül – azonos alkotmányos összefüggésre hivatkozva kéri az alkotmánysértést megállapítani („ítélt dolog”).

A jelen esetben megállapítható, hogy az indítvánnyal azonos tartalmú indítványokat az Alkotmánybíróság már elbírált, ezért az Alkotmánybíróság a Tv. 267. § (2) bekezdésének „a 67. § (7) bekezdése,” szövegrésze vonatkozásában a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

2. Az Szja-tv. 67. §-át 2005. január 1-jétől módosította az adókról, járulékokról és egyéb költségvetési befizetésekről szóló törvények módosításáról szóló 2004. évi CI. törvény 16. §-a. A módosítás eredményeképpen az Szja-tv. 67. § (9) bekezdés *a)* pontja *ak)* alpontja szerint az árfolyamnyereségből származó jövedelemre vonatkozó rendelkezések alkalmazásában az értékpapír megszerzésére fordított

érték – az *aa)*–*aj)* alpontban nem említett jogcímen vagy módon megszerzett értékpapír esetében – a megszerzés érdekében, az értékpapír átruházásáig a magánszemély által teljesített, igazolt rész.

Az adókról, járulékokról és egyéb költségvetési befizetésekről szóló törvények módosításáról szóló 2005. évi CXIX. törvény 19. § (2) bekezdése 2006. január 1-jei hatállyal módosította az Szja-tv. 67. §-a (9) bekezdés *a)* pontját, az Szja-tv. 67. § (9) bekezdés *a)* pontjának *ak)* alpontja helyébe más rendelkezést léptetett, és azt *al)* alponttal egészítette ki. Az *al)* alpont szerint árfolyamnyereségből származó jövedelemre vonatkozó rendelkezések alkalmazásában az értékpapír megszerzésére fordított érték „az *aa)*–*ak)* alpontban nem említett jogcímen vagy módon megszerzett értékpapír esetében a megszerzés érdekében, az értékpapír átruházásáig a magánszemély által teljesített, igazolt rész”.

Megállapítható, hogy az Szja-tv. 67. §-a már nem tartalmazza azt a szabályt, amelynek alkotmányellenességét az indítványozó állította.

Az Alkotmánybíróság hatályon kívül helyezett jogszabály alkotmányellenességét nem vizsgálja, hacsak nem annak alkalmazhatósága is eldöntendő kérdés (335/B/1990. AB határozat, ABH 1990, 261, 262.). Hatályon kívül helyezett jogszabály alkotmányossági vizsgálata a konkrét normakontroll két esetében, az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 38. § (1) bekezdése szerinti bírói kezdeményezés és a 48. § szerinti alkotmányjogi panasz alapján lehetséges. Mivel jelen ügyben az indítvány az Abtv. 1. § *b)* pontja szerinti utólagos absztrakt normakontrollra irányult, ezért az Alkotmánybíróság az Ügyrend 31. § *a)* pontja alapján az eljárást megszüntette.

Budapest, 2006. november 14.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

102/E/2001. AB végzés

Az Alkotmánybíróság mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megszüntetése iránt benyújtott indítvány tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 41. §-ával összefüggésben mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítása iránt indított eljárást megszünteti.

INDOKOLÁS

Az indítványozó országgyűlési képviselők mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására irányuló indítványt nyújtottak be az Alkotmánybíróságnak, arra hivatkozással, hogy az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Áht.) nem tartalmaz rendelkezést arról, hogy ha év közben a körülmények olyan mértékben változnak meg, hogy ezek a központi költségvetés tervezett egyenlegét jelentős mértékben pozitívan befolyásolják, a Kormánynak pótköltségvetést kell benyújtania.

Az indítványozók sérelmezték, hogy az Áht. 41. §-a csak abban az esetben teszi a Kormány számára kötelezővé a pótköltségvetési törvényjavaslat benyújtását, ha a körülmények olyan módon változnak meg, hogy ezek az alrendszerek költségvetéseinek tervezett egyenlegét tartósan és jelentősen veszélyeztetik. Az Áht. tehát csak a költségvetés hiánya tekintetében határozza meg, hogy mely esetekben jogosult a hiány orvoslására a kormány, és mely szint fölött köteles az Országgyűlés elé terjeszteni a költségvetési törvény módosítását. A költségvetési többlet tekintetében azonban hasonló szabályozást az Áht. nem tartalmaz.

Az indítványozók hivatkoztak arra, hogy ez a mulasztás sérti az Alkotmány 19. § (3) bekezdésének *d*) pontját, amely szerint „az Országgyűlés megállapítja az államháztartás mérlegét, jóváhagyja az állami költségvetést és annak végrehajtását”.

Az indítvány benyújtását követően az Országgyűlés több alkalommal módosította az Áht. 41. §-át. Legutóbb „a Magyar Köztársaság 2005. évi költségvetéséről” szóló 2004. évi CXXXV. törvény 88. § (16) bekezdése az Áht. 41. §-át a következőképp módosította:

„41. § (1) A Kormány költségvetési törvénymódosítást köteles az Országgyűlés elé terjeszteni, ha év közben a központi költségvetés, a társadalombiztosítási ala-

pok és az elkülönített állami pénzalapok együttes egyenlegeinek a költségvetési törvényben megállapított összege a jóváhagyottól legalább ezek kiadási főösszege együttes összegének 2,5%-ával tér el.

(2) A Kormány pótköltségvetési törvényjavaslatot köteles az Országgyűlés elé terjeszteni, ha év közben a központi költségvetés, a társadalombiztosítási alapok és az elkülönített állami pénzalapok együttes egyenlegeinek a költségvetési törvényben megállapított összege a jóváhagyottól legalább ezek kiadási főösszege együttes összegének 5%-ával tér el.”

Az Áht. hatályos szabályai tételesen meghatározzák, hogy milyen eltérés (akár költségvetési többlet, akár költségvetési hiány) esetén köteles a Kormány költségvetési törvénymódosítást, illetve pótköltségvetési törvényjavaslatot benyújtani, az Országgyűlés tehát az indítványnak megfelelő tartalmú rendelkezést alkotott.

Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány okafogyottá vált, ezért az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü határozat (ABH 2003, 2065.) 31. § e) pontja alapján az eljárást megszüntette.

Budapest, 2006. november 14.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

12/B/2002. AB végzés

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Magyar Köztársaság 2000. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló 2001. évi LXXV. törvény 30. § (6) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítvány tárgyában az eljárást megszünteti.

INDOKOLÁS

1. Az indítványozók a Magyar Köztársaság 2000. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló 2001. évi LXXV. törvény (a továbbiakban: Tv.) 30. § (6) bekezdése alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték azért, mert véleményük szerint e rendelkezés ellentétes az Alkotmány 70/A. §-ában foglaltakkal. Álláspontjuk szerint a mezőgazdasági érdek-képviselői szervezetek közül a Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetségének megfelelő indok nélküli kiemelése és ingatlantulajdonnal történő támogatása ellentétes a diszkrimináció tilalmával.

2. Az Alkotmánybíróság eljárása során megállapította, hogy indítványozók által alkotmányellenesnek vélt Tv. 30. § (6) bekezdését a Magyar Köztársaság 2004. évi költségvetéséről és az államháztartás hároméves kereteiről szóló törvény végrehajtásáról szóló 2005. évi CXVIII. törvény 33. § (2) bekezdésének *a)* pontja hatályon kívül helyezte.

Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint hatályban nem lévő jogszabály alkotmányellenességének vizsgálatára csak kivételesen, az Alkotmánybíró-ságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 38. §-ának (1) bekezdése szerinti bírói kezdeményezés és a 48. §-ában szabályozott alkotmányjogi panasz alapján kerülhet sor. Az indítvány nem az Abtv. 38. § (1) bekezdése vagy 48. §-a szerinti kérelem. Az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat 31. § *a)* pontja értelmében az Alkotmánybíróság az eljárást megszünteti, ha az indítvány benyújtása után a vizsgálat alá vont jogszabály hatályát veszítette, és ezzel az indítvány tárgyatlaná vált.

Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság a Tv. 30. § (6) bekezdése alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára és megsemmisítésére irányuló indítvány tárgyában az eljárást megszüntette.

Budapest, 2006. február 28.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

33/D/2002. AB végzés

Az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a gépjárműadóról szóló 1991. évi LXXXII. törvény 2003. december 31. napjáig hatályban volt 2. §-a alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló eljárást megszünteti.

INDOKOLÁS

I.

Az indítványozó a gépjárműadóról szóló 1991. évi LXXXII. törvény (a továbbiakban: Gjt.) 2. §-a alkotmányellenességének megállapítását, megsemmisítését és konkrét ügyben való alkalmazása tilalmának kimondását indítványozta alkotmányjogi panaszában.

Indítványa szerint a Gjt. 2. §-ának megváltoztatásával a gépjármű-kereskedők vonatkozásában 1996. január 1. napjától lényegesen kedvezőtlenebb szabályok léptek hatályba. A korábbi szabályozás szerint a gépjárműadó a forgalmi engedélyben feltüntetett tulajdonost vagy üzemtartót terhelte, így amennyiben év közben tulajdonosváltás következett be, akkor már az új tulajdonos volt az adóalany. A módosítás következtében a gépjárműadó alanyának azt kell tekinteni, aki az év első napján tulajdonosként, üzemtartóként a forgalmi engedélybe bejegyzésre került.

Az indítványozó szerint mindez a gépjármű-kereskedők vonatkozásában azt eredményezi, hogy az értékesítést követő hónap első napjától a kereskedőnek a tárgyévi adó időarányos részét meg kell fizetnie, akkor is, ha a kereskedő már nem tulajdonos és a gépjármű nem a kereskedő tulajdonaként vesz részt a közúti közlekedésben, így az eladót olyan dologért terheli adó, amelynek már nem tulajdonosa.

Az indítványozó állítása szerint a törvénymódosítás célja az önkormányzati adóhatóságok költségeinek csökkentése volt. Álláspontja szerint önmagában a költségcsökkentési szempont nem teheti indokolttá egy korábbi mentesség megvonását, ezért a Gjt. 2. §-ának 1996. január 1. napjától hatályos rendelkezései, amelyek alapján az adó alanyának azt kell tekinteni, akit az év első napján a forgalmi engedélybe tulajdonosként, üzemtartóként bejegyeztek, sérti az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében foglalt jogbiztonság elvét. A Gjt. módosítása ezen túlmenő-

en a kettős adóztatás nemzetközi szerződések által meghatározott tilalmába is ütközik az indítványozó szerint, mivel az önkormányzatok az Alkotmány 44/A. § c) pontja alapján illetékességi területükön iparüzési adót szednek, a gépjármű-kereskedők a továbbértékesített gépjármű után pedig általános forgalmi adót fizetnek, ezért a gépjárműadó adófizetési kötelezettségének előírása lényegét tekintve kettős adóztatást jelent az indítványozó szerint.

Az indítványozó az Alkotmánybíróságra 2002. augusztus 29-én érkezett alkotmányjogi panaszában a kettős adóztatás tilalmára alapozott, nemzetközi szerződésbe ütközést állító korábbi indítványát az ahhoz kapcsolódó hivatkozásokkal együtt visszavonta, egyebekben kérte, hogy a 2002. január 15-én érkezett, jogszabály alkotmányellenességének utólagos megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványát az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panaszként bírálja el.

Az indítványozó az alkotmányjogi panaszában a Gjt. 2. §-a alkotmányellenességének megállapítása és megsemmisítése mellett indítványozta a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság előtt folyamatban volt 11.P.20.433/2002. számon jogerősen befejezett ügyben, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság előtt még folyamatban lévő 11.P.21.287/2002. közigazgatási perben, valamint a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Közigazgatási Hivatal előtt folyamatban lévő konkrét ügyekben – az alkotmányellenesség megállapítás esetén – a Gjt. 2. §-a alkalmazása tilalmának kimondását is.

II.

Az alkotmányjogi panasszal érintett jogszabályhelyek a következők:

Alkotmány:

„2. § (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.

(...)

70/I. § Minden természetes személy, jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet köteles jövedelmi és vagyoni viszonyainak megfelelően a közterhekhez hozzájárulni.”

A Gjt. 2. §-ának az alkotmányjogi panasz benyújtásakor hatályos szövege az adóalanyokra és az adókötelezettségekre az alábbi szabályozást tartalmazta:

„2. § (1) Az adó alanya – a (2)–(4) bekezdésben foglalt kivétellel – az, aki/amely a gépjármű forgalmi engedélyének személyi lapjában az év első napján tulajdonosként van feltüntetve. Amennyiben a forgalmi engedély az év első napján az üzembentartót tartalmazza, az adó alanya az üzembentartó.

(2) Év közben használatba vett új vagy újra forgalomba helyezett gépjármű esetén az adó alanya az, akit/amelyet ez alkalommal tulajdonosként, üzembentartó-

ként, üzemeltetőként (a továbbiakban együtt: tulajdonos) a forgalmi engedélyben feltüntettek.

(3) Amennyiben a gépjármű tulajdonjogában bekövetkezett változást a korábbi tulajdonos a közúti közlekedési feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló jogszabályban meghatározott módon bejelentette, akkor a bejelentési kötelezettség megnyíltát (szerződés megkötésének időpontját) követő év első napjától nem minősül adóalannak. Ettől az időponttól kezdve a korábbi tulajdonostól tulajdonjogot szerző felet kell az adó alanyának tekinteni, kivéve, ha ebben az időpontban a gépjármű forgalmi engedélyében harmadik személy szerepel tulajdonosként.

(4) Amennyiben a tulajdonos az 5. § *a)–b)* vagy *f)* pontja alapján adómentes gépjárművét év közben elidegeníti vagy ennek a tulajdonosnak a tulajdonjoga más okból (haláleset stb.) megszűnik, az új tulajdonos a tulajdonszerzést követő hónap első napjától minősül adóalannak.

(5) Az adóévre járó adót az adóalany köteles megfizetni.”

III.

1. Az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta meg, hogy fennállnak-e az alkotmányjogi panasz előterjesztésének előfeltételei.

Az indítványozó 2002. január 15-én a Gjt. 2. §-ával összefüggésben utólagos normakontrollra irányuló indítványt nyújtott be. Az Alkotmánybíróság a rendelkezésre álló iratok alapján megállapította, hogy az indítványozó a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 11.P.20.433 /2002. számú jogerős ítélet kézhezvételét követő hatvanadik napon a Gjt. 2. §-ával összefüggésben alkotmányjogi panaszát postára adta, amely 2002. augusztus 29-én érkezett az Alkotmánybíróságra. Alkotmányjogi panaszában kérte a korábbi, utólagos normakontrollra irányuló indítványában foglaltak alkotmányjogi panaszként történő elbírálását.

Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján az alkotmányjogi panasz tartalmi vizsgálatába bocsátkozott.

2. Az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz alapján is – utólagos normakontroll hatáskört gyakorolva – az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 20. §-a szerint eljárva az indítványt annak keretei között bírálja el. Ez azt jelenti, hogy elsősorban az ott megjelölt jogszabályhelyet az indítványban nevesített alkotmányi rendelkezésre vonatkoztatva vizsgálja. Nem tér el az Alkotmánybíróság azonban ettől a szabálytól akkor sem, ha az indítvány összefüggéseit figyelembe véve azt lényegi tartalma szerint bírálja el. [6/2005. (III. 11.) AB határozat, ABH 2005, 70, 73.]

Az indítványozó indítványában a gépjárműadóval kapcsolatos fizetési kötelezettség keletkezését és az adóalanyiság meghatározásának alkotmányosságát vitatta. Beadványában indítványa alapjául az Alkotmány 2. § (1) bekezdését jelölte meg az indítványozó, az ahhoz fűzött indokolásból azonban megállapítható, hogy lényegében a közterhekhez való arányos hozzájárulás Alkotmány 70/I. §-ából származó szabályozás – az adófizetési kötelezettség szünetelése, az adókötelezettség keletkezése és ezekkel összefüggésben a gépjárműadó megfizetése – alkotmányosságát kifogásolta az adóalanyok egy meghatározott körének, a gépjármű-kereskedők vonatkozásában.

Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a jelen eljárásban vizsgált indítvány az Alkotmánybíróság által korábban már elbírált jogszabállyal azonos, az 1996. január 1. napjától hatályban lévő jogszabálynak a gépjárműadó alanyának meghatározására vonatkozó rendelkezésének azonos alkotmányossági okból történő felülvizsgálatára irányul.

Az Alkotmánybíróság a 73/B/1996. AB határozatában már vizsgálta az alkotmányjog panasz által is kifogásolt szakasz adóalanyiságot megállapító rendelkezésének és az Alkotmány 70/I. §-a közötti összefüggéseket és a következőket állapította meg a határozat:

„A vizsgált rendelkezés nem áll ellentétben az Alkotmány 70/I. §-ával. A gépjárműadó (hasonlóan pl. a telek- vagy építményadóhoz) tárgyi adó, amelyet évenként, meghatározott időponthoz kötődő vagyoni helyzetre tekintettel kell megfizetni. (Ezen nem változtat az sem, ha ezt az éves adót részletben fizetik meg.)

Az adófizetési kötelezettségnek az egyéves időszakon belül meghatározott időpontban fennálló vagyoni helyzethez való igazítása a vizsgált tárgyi körön belül nem okoz kirívó aránytalanságot és ezért nem sérti az adóztatásnak az Alkotmány 70/I. §-ban rögzített elvét, amely szerint az állampolgár a közterhekhez jövedelmi és vagyoni viszonyainak megfelelően köteles hozzájárulni.” (ABH 1996, 608, 609.)

Az ugyanazon jogszabályi rendelkezésre vonatkozóan azonos okból vagy azonos összefüggésben ismételtelen előterjesztett indítvány tárgya ítélt dolognak minősül. (1620/B/1991. AB határozat, ABH 1991, 972, 973.) E miatt az alkotmányellenesség vizsgálata tárgyában az Alkotmánybíróságnak új érdemi eljárást lefolytatnia nem lehet. (442/D/2000. AB végzés, ABH 2003, 1843, 1845.)

Ezért az Alkotmánybíróság az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (ABH 2003, 2065.) 31. § c) pontja szerint – mivel az alkotmányjogi panasz „ítélt dolog”-ra irányult – az eljárást megszüntette.

3. Az Alkotmánybíróság – mivel az indítványozó az Alkotmány 44. § c) pontjából kiindul, az iparüzési adó, az általános forgalmi adó és a gépjárműadó köte-

lezettségek kumulálódása miatt keletkezett kettős adóztatás nemzetközi szerződésekbe foglalt tilalmának sérelmére alapított indítványát visszavonta – az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (ABH 2003, 2065.) 31. § d) pontja szerint az eljárást e tekintetben is megszüntette.

Budapest, 2006. augusztus 29.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
Dr. Kukorelli István
alkotmánybíró helyett

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

35/E/2002. AB végzés

Az Alkotmánybíróság mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában meghozta az alábbi

végzést:

Az Alkotmánybíróság azt az eljárást, amely mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség vizsgálatára irányul, mert az Országgyűlés nem biztosította a bírósági határozatok megismerhetőségének jogszabályi feltételeit, megszünteti.

INDOKOLÁS

1. Az indítványozó mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség vizsgálatára irányuló kérelmet terjesztett elő. Indítványában előadta, hogy míg a jogszabályok (a jog) megismerhetősége a jogállamiságból fakadó alkotmányos követelmény, addig a jogot alakító bírói gyakorlat – a bírósági döntések jogi lényegének nyilvánosságra hozatala – ennek a követelménynek nem felel meg. A bírósági határozatoknak a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény által elrendelt közzététele a határozatoknak csak egy szűk szeletét érinti, holott az ítélkezési gyakorlatot nemcsak ezek a döntések alakítják. Az indítványozó szerint kérdés, hogy a bírósági határozatok ismerete nélkül, pusztán a jogszabályszöveg alapján egyáltalán megismerhető-e a jog? A bíróságok jogfejlesztő, illetve joghézagokat betöltő szerepe vitathatatlan, így a jog megismerése csak a bírósági határozatokon (a jogeseteket eldöntő konkrét ítéleteken) keresztül lehetséges. Az indítványozó kifejtette, hogy az Alkotmány 2. § (1) bekezdéséből következő jogbiztonság számos követelményt közvetít, így a jog előreláthatóságát, kiszámíthatóságát, kellő időben való megismerhetőségét. Azzal, hogy a bírósági határozatok nagy részének „döntési tartalma” nem hozzáférhető, sérül a jogbiztonság alkotmányi tétele. Mindezek alapján az indítványozó annak megállapítását kérte, hogy „a Magyar Köztársaság Országgyűlése jogalkotói feladatának elmulasztásával alkotmányellenes helyzetet idézett elő azáltal, miszerint nem teremtette meg a Magyar Köztársaság bíróságai által hozott határozatok megismerhetőségének jogszabályi feltételeit.”

2. Az indítvány benyújtását követően az Országgyűlés megalkotta az elektronikus információszabadságról szóló 2005. évi XC. törvényt, amelynek – 2007. július

1-jén hatályba lépő – negyedik része külön rendelkezéseket tartalmaz a bírósági határozatok nyilvánosságáról. Ezért az Alkotmánybíróság felhívta az indítványozót, hogy a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására irányuló kérelmét fenntartja-e.

Az indítványozó kérelmét visszavonta. Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 20. §-a értelmében az Alkotmánybíróság az arra jogosult indítványa alapján jár el. Az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (ABH 2003, 2065.) 31. § *d*) pontja szerint az Alkotmánybíróság az eljárást megszünteti, ha az indítványozó indítványát visszavonta. Minderre tekintettel az Alkotmánybíróság az eljárást megszüntette.

Budapest, 2006. május 9.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

101/B/2002. AB végzés

A Alkotmánybíróság jogszabályi rendelkezés alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő:

végzést:

Az Alkotmánybíróság a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény 44. § d) pontja alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló eljárást megszünteti.

INDOKOLÁS

1. Az indítványozó a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (továbbiakban: Ebtv.) 44. § d) pontjának megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól. A törvény indítványozó által kifogásolt rendelkezése alapján keresőképtelennek minősül az anya vagy az egyedülálló apa, ha egyévesnél fiatalabb gyermekét ápolja. Véleménye szerint ez a rendelkezés az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésébe ütközik, mivel nemre tekintettel különböztet, és ezért alkotmányellenes. Álláspontja szerint a kifogásolt jogszabályi rendelkezés az egyévesnél fiatalabb beteg gyermekét ápoló apa tekintetében csak akkor állapít meg keresőképtelenséget, ha az apa egyedülálló. Az anya vonatkozásában az egyedülálló státusz ugyanakkor nem feltétele a keresőképtelenség megállapításának.

Az indítványozó véleménye szerint ez a megkülönböztetés kizárólag a szülő nemi hovatartozása szerinti. Így az apa és az anya együttélése esetén az apa akkor sem veheti igénybe a keresőképtelenség esetén járó ellátást, ha a gyermeket ténylegesen ő ápolja, akár személyes körülmények, akár egyéni rátermettség okán, esetleg azért, mert ápoló vagy orvos lévén szakmájánál fogva az anyánál sokkal alkalmasabb a feladatra.

2. Az Alkotmánybíróság eljárása során észlelte, hogy az Ebtv. támadott rendelkezését az egyes szociális és egészségügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2004. évi XXVI. törvény 94. § (3) da) pontja – a Magyar Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló nemzetközi szerződést kihirdető törvény hatálybalépése napjától, 2004. május 1-jétől – hatályon kívül helyezte, a jelenleg hatályos szabályozás a támadott rendelkezést nem tartalmazza.

Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint főszabályként csak hatályos jogszabály tekintetében végez utólagos normakontrollt. A hatályon kívül helyezett jogszabály alkotmányellenességét az Alkotmánybíróság csak az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 38. §-a szerinti bírói kezdeményezés vagy a 48. §-a szerinti alkotmányjogi panasz esetében vizsgálja. Az indítvány nem tartozik ezek körébe, ezért az Alkotmánybíróság az eljárást az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (ABH 2003, 2065.) 31. §-ának *a*) pontja alapján megszüntette.

Budapest, 2006. július 10.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

340/E/2002. AB végzés

Az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

1. Az Alkotmánybíróság a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 207. § a) pontjával, valamint 208. § (1) és (2) bekezdésével összefüggésben előterjesztett, mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

2. Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Bíróság 47. Pf. 24.773/1999/6. számú ítéletének megsemmisítésére irányuló kérelmet visszautasítja.

INDOKOLÁS

1. Az indítványozó a Fővárosi Bíróság 47. Pf. 24.773/1999/6. számú, jogerős ítélete kapcsán alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz, amelyben a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 207. § a) pontjával, valamint 208. § (1) és (2) bekezdésével összefüggésben mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítását, továbbá a jogerős bírósági határozat megsemmisítését kérte.

Az Alkotmánybíróság főtitkára az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (a továbbiakban: Ügyrend, ABH 2003, 2065.) 23. § (1) bekezdés c) pontja alapján tájékoztatta az indítványozót a beadvány (alkotmányjogi panasz) formai és tartalmi követelményeiről, a mulasztásos alkotmánysértés megállapításának feltételeiről. Az indítványozó kérelmét továbbra is – az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 48. §-ára utalással – fenntartotta. Álláspontja szerint a Pp.-nek az előzetes bizonyításra vonatkozó, kifogásolt szabályai alapján „nem biztosított az állampolgár számára, hogy [...] valamelyik jogi keret alkalmazása kötelező erővel az ő rendelkezésére kell álljon,” ezért a szabályozás hiánya az Alkotmány 57. § (1), (5) bekezdésének, valamint a 70/A. § (1) bekezdésének sérelmét eredményezte.

A jogerős bírósági ítéletet az indítványozó 2000. március 14-én vette kézhez, beadványát pedig 2000. május 12-én ajánlott postai küldeményként adta fel. Ezért az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 48. § (2) bekezdésében írt határidőben érkezett.

2. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz (a konkrét normakontroll-kérelmek), valamint a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség hatáskörei együttes gyakorlására vonatkozó álláspontját a 1105/D/2004. AB határozatban foglalta össze. (ABH 2005, 1316, 1327.) Megállapította, hogy az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz és a bírói kezdeményezés azonosságára helyezve a hangsúlyt, több esetben következetesen kizárta, hogy alkotmányjogi panasz hatáskörben mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet vizsgáljon. (1044/B/1997. AB határozat, ABH 2004, 1160, 1176.; 986/B/1999. AB határozat, ABH 2005, 889, 900.)

Az 1044/B/1997. AB határozat kiemelte, hogy az Abtv. 48. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panasz benyújtásának feltételei közé tartozik, hogy az Alkotmányban biztosított jog sérelme „az alkotmányellenes jogszabály alkalmazása folytán” következzen be. (ABH 2004, 1160, 1176.)

A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt, melyben az indítványozó mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség vizsgálatát kezdeményezte, az Ügyrend 29. § *e*) pontja alapján visszautasította.

3. Az Alkotmánybíróság hatáskörét az Alkotmány 32/A. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 1. § *a)–h*) pontjai határozzák meg. Sem e rendelkezések, sem más törvény alapján nincs lehetőség az egyedi ügyekben meghozott bírósági határozatok alkotmányossági vizsgálatára és megsemmisítésére. Ezért az Alkotmánybíróság az erre vonatkozó indítványt az Ügyrend 29. § *b*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2006. december 5.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

433/D/2002. AB végzés

Az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz, jogszabály alkotmányellenessége utólagos megállapítására és mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megszüntetésére irányuló indítványok tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a büntetőeljárásról szóló 1973. évi I. törvény 41. § (2) bekezdésének „– a 35. § (1) bekezdésének c) pontjában szabályozott kizárási ok kivételével –” szövegrésze, a 277. § (1) bekezdés első mondata és a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 515. § (1) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására, valamint a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megszüntetésére irányuló eljárását megszünteti.

INDOKOLÁS

Az indítványozó alkotmányjogi panaszban kezdeményezte a büntetőeljárásról szóló 1973. évi I. törvény (a továbbiakban: Be.) 41. § (2) bekezdése „– a 35. § (1) bekezdésének c) pontjában szabályozott kizárási ok kivételével –” szövegrésze alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését, valamint az ügyben való alkalmazás tilalmának kimondását. Álláspontja szerint az Alkotmány 2. § (1) bekezdését, az 57. § (1) és (5) bekezdését sérti a Be. kifogásolt rendelkezése, mivel „a bíróság önkényére van bízva, hogy mikor bírálja el az ügyfél vagy pl. a magánvádló által az ügyét tárgyaló bíróval szemben benyújtott kizárási indítványt”. Az indítványozó ugyanezen okból mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megszüntetését is kérte.

Egy újabb beadványban az indítványozó indítványát kiterjesztette a Be. 277. § (1) bekezdés első mondatára és a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 515. § (1) bekezdésére. Kifejtette, hogy az Alkotmány számos rendelkezésével – a 2. § (1) bekezdésével, a 8. §-ával, az 54. § (1) bekezdésével, az 59. § (1) bekezdésével, a 70/A. § (1) és (3) bekezdésével és a 77. § (2) bekezdésével – ellentétes az a szabályozás, amely a perújítás tekintetében „indok nélkül és szükségtelenül különbséget tesz a közvádló és a magánvádló Be. szerinti jogi státusza között, így lehetővé téve ..., hogy az elkövetők mentesülhessenek a büntetőjogi joghátrányoktól”.

Az indítványozó később az indítványait visszavonta. Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 20. §-a alapján az Alkotmánybíróság az arra joga-

sult indítványa alapján jár el, ezért az eljárását – az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozata 31. § *d*) pontjára is figyelemmel (ABH 2003, 2065.) – megszüntette.

Budapest, 2006. június 20.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

440/B/2002. AB végzés

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a vámjogról, a vámeljárásról, valamint a vámigazgatásról szóló 1995. évi C. törvény 125. § (2) bekezdés d) pont utolsó mondata alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló eljárást megszünteti.

INDOKOLÁS

Az indítványozó azt kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a vámjogról, a vámeljárásról, valamint a vámigazgatásról szóló 1995. évi C. törvény (a továbbiakban: Vtv.) 125. § (2) bekezdés d) pontja utolsó mondatának alkotmányellenességét és semmisítse meg ezt a rendelkezést. Kérelmének indokaként arra hivatkozott, hogy a támadott szabály ellentétben áll az Alkotmány 13. § (1) bekezdésével.

A Vtv. támadott rendelkezésének és az azzal összefüggésben álló szabályok megsemmisítésére irányuló indítvány alapján indult eljárást az Alkotmánybíróság a 661/B/2003. AB végzéssel (ABH 2005, 1651.) megszüntette, mert a Vtv.-t a közösségi vámjog végrehajtásáról szóló 2003. évi CXXVI. törvény 83. §-a hatályon kívül helyezte. A megszüntetett eljárásban az indítványozó az Alkotmány 58. §-ának (1) bekezdésére és 70/A. §-ára hivatkozott, tehát más alapon állította az alkotmányellenességet, mint a jelen ügy indítványozója. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (ABH 2003, 2065., a továbbiakban: Ügyrend) 31. §-ának c) pontja szerint nincs szó ítélt dologról. A hivatkozott határozatban kifejtett álláspont ennek ellenére a jelen ügyre is irányadó.

Az Alkotmánybíróság hatáskörébe csak hatályos jogszabályok vizsgálata tartozik. Hatályon kívül helyezett jogszabály alkotmányosságát az Alkotmánybíróság csak az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 38. §-a szerinti bírói kezdeményezés, valamint 48. §-a szerinti alkotmányjogi panasz esetében vizsgálja, amikor a jogszabály alkalmazhatósága is eldöntendő kérdés (335/B/1990/13. AB végzés, ABH 1990, 261, 262.). A jelen esetben nem bírói kezdeményezésről és nem alkotmányjogi panaszról, hanem utólagos normakontrollról van szó. Ezért az

Alkotmánybíróság az Ügyrend 31. §-ának a) pontja alapján az eljárást megszüntette.

Budapest, 2006. június 16.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

448/D/2002. AB végzés

Az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 270. § (2) bekezdésében „– a külön jogszabály rendelkezése alapján –” szövegrész alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

INDOKOLÁS

I.

Az indítványozó az alkotmányjogi panaszt a Legfelsőbb Bíróság Mfv. II. 10.289/2001/8. számú, perköltséget helyben hagyó jogerős végzés ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmet hivatalból elutasító végzésével szemben nyújtotta be. Kérte annak megállapítását, hogy az 1992. évi LXVIII. törvény 15. §-ával módosított Pp. 270. § (2) bekezdésében „– a külön jogszabály rendelkezése alapján –” szövegrésze alkotmányellenes, indítványozta ennek megsemmisítését és annak kimondását, hogy e rendelkezések az indítványozó peres ügyében nem alkalmazhatók. Az alkotmányjogi panasz szerint: „Az eljáró bíróságok által hozott határozatok – az általunk alkotmányellenesnek tekintett jogszabályok alkalmazása következtében – megsértették az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében foglalt demokratikus jogállamiság követelményére vonatkozó előírást, a 12. § (2) és a 13. §-ában a tulajdonjog feltétlen tiszteletben tartására – és különösen az önkormányzati tulajdon védelmére – vonatkozó jogot, valamint a 70/A. § (1) bekezdésében a diszkrimináció tilalmára azzal, hogy a polgári perrendtartásról szóló – az 1992. évi LXVIII. törvény 15. §-val módosított – 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 270. § (2) bekezdése nem teszi lehetővé a perből elbocsátó végzéssel szemben, illetve valamennyi végzés esetében a perköltség tekintetében a felülvizsgálati eljárást.” Álláspontja szerint ezzel a törvényhozó megsértette az Alkotmány 50. § (1) bekezdésében és 57. § (1) bekezdésében foglalt, a bírósághoz való fordulás alapjogi rendelkezését, alkotmányos indok nélkül „eltérően kezeli” az állampolgárokat abban, hogy milyen esetekben kérhetik az ügydöntő végzés felülvizsgálatát.

Felhívásra benyújtott kiegészítő beadványában a tértivevények másolatának csatolásával az indítványozó azt igazolta, hogy 2002. április 22-én vette át a Legfelsőbb Bíróság Mfv. II. 10.289/2001/8. számú végzését, alkotmányjogi panasz

ettől az időponttól számított hatvan napon belül, 2002. május 30-án érkezett az Alkotmánybírósághoz. A kiegészítő beadvány szerint alkotmányos követelmény, hogy az elbíráláskor hatályos eljárási szabályt kell alkalmazni. Javasolta, hogy az Alkotmánybíróság mondja ki: „alkotmányos követelmény, hogy függetlenül a bírósági határozat formájától (ítélet vagy végzés), az ügyfél vagyoni jellegű és érdekű követelése tekintetében a felülvizsgálatra vonatkozó jogosultság csak egységesen kezelhető”.

II.

1. Elsőként az Alkotmánybíróság azt vizsgálta, hogy fennállnak-e az alkotmányjogi panasz előterjesztésének törvényi feltételei.

Az Abtv. 48. § (1) bekezdése szerint az Alkotmányban biztosított jogainak megsértése miatt alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz az, akinek jogsérelem az alkotmányellenes jogszabály alkalmazása folytán következett be, és egyéb jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, illetőleg más jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. A (2) bekezdés értelmében az alkotmányjogi panaszt a jogerős határozat kézbesítésétől számított 60 napon belül lehet az Alkotmánybírósághoz írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Abtv. 48. § (1) és (2) bekezdésében foglaltakat együttesen kell értelmezni és figyelembe venni [23/1991. (V. 18.) AB végzés, ABH 1991, 361–362.; 41/1998. (X. 2.) AB határozat, ABH 1998, 306, 309.]. A 23/1991. (V. 18.) AB végzésben (ABH 1991, 361.) az Alkotmánybíróság úgy foglalt állást, hogy az alkotmányjogi panaszra megállapított határidő számítása szempontjából a rendkívüli jogorvoslatokat figyelmen kívül kell hagyni. Ugyanakkor az Alkotmánybíróság a 41/1998. (X. 2.) AB határozatában azt is kifejtette, hogy „ha a panaszolt alapjogsérelem nem a rendes, hanem a rendkívüli jogorvoslati eljárásban következett be, alkotmányos követelmény, hogy az alkotmányjogi panasz benyújtásának határidejét a rendkívüli jogorvoslati eljárásban hozott (...) határozat kézbesítésétől kell számítani. (...) Mindazonáltal lehetséges, hogy a kifogásolt alapjogsértés a (...) rendkívüli eljárásban következik be. Mind a polgári, mind a büntető felülvizsgálati rendkívüli eljárás (...) során törvényi lehetőség van ugyanis arra, hogy a felülvizsgálati bíróság a jogerős határozatot hozó bíróság álláspontjától eltérő érdemi álláspontot foglaljon el. Ha a felülvizsgálati bíróság határozata az ügyet ilyen módon zárja le jogerősen, az alkotmányjogi panasz benyújtására megszabott törvényi határidő a felülvizsgálat tárgyában hozott határozat kézbesítésétől veszi kezdetét (...) az Abtv. 48. § (1) és (2) bekezdésben foglalt feltételeket együttesen kell értelmezni és alkalmazni. Vagyis a panasz benyújtására irányadó határidő számítására vonatkozó (...) álláspontot csak akkor lehet alkalmazni, ha a felülvizsgálati bíróság határozata az ügyet jogerősen eldönti. Ha ugyanis a felülvizsgálati bíróság határozata

nem érdemi” (ABH 1998, 306, 310–311.), akkor az alkotmányjogi panasz benyújtásának nem állnak fenn az Abtv. 48. §-ában foglalt feltételei. [663/D/2000. AB határozat, ABH 2003, 1223, 1228–1229.]

2. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a beadvány nem felel meg az alkotmányjogi panasszal szemben támasztott – a fentiekben ismertetett – követelményeknek. Az alkotmányjogi panasz benyújtására rendelkezésre álló határidőt akkor lehetett volna a Legfelsőbb Bíróság döntésének kézhezvételétől számítani, ha az az ügy érdekében hozott jogerős döntésnek minősült volna. Az indítványozó a Legfelsőbb Bíróság felülvizsgálati kérelmet elutasító végzését támadta, amely azonban az ügy szempontjából nem érdemi döntés, ugyanis a jogerős érdemi döntést – éppen a felülvizsgálat kizártsága miatt – a másodfokon eljáró bíróság hozta. A jogerős másodfokú végzést a Pest Megyei Munkaügyi Bíróság 8. Mf.23.306/2000/2. számon hozta, amely ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmet a Legfelsőbb Bíróság 2002. március 6-án utasította el. Az indítványozó nem a másodfokú jogerős végzés kézbesítésétől számított 60 napon belül, hanem – a jogszabályban kizárt felülvizsgálati eljárás kezdeményezése után – 2002. május 30-án nyújtotta be alkotmányjogi panaszát, ami így nyilvánvalóan elkészt. Ezért az Alkotmánybíróság az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat 29. § e) pontja alapján az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2006. január 23.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszkyné
dr. Vasadi Éva s. k.,
alkotmánybíró

457/B/2002. AB végzés

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenessége utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 40. § (3) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló eljárást megszünteti.

INDOKOLÁS

Az indítványozó a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja.tv.) 2002. évben hatályos 40. § (3) bekezdése alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. A kifogásolt rendelkezés a családi kedvezményt az eltartottak létszámától függően, kedvezményezett eltartottként és jogosultsági hónaponként egy eltartott esetén 3000 forintban, kettő eltartott esetén 4000 forintban, három és minden további eltartott esetén 10 000 forintban állapította meg. Az indítványozó véleménye szerint „a családi kedvezmény a törvényben meghatározott formában a személyi jövedelemadó részbeni átengedésével fokozza a gazdagok, kiemelt fizetést elérők jövedelmét.” A szegényebb családok nem tudnak élni ezzel a lehetőséggel, mert a szülők sokszor saját hibájukon kívüli okokból munkanélküliek. Az indítványozó kiegészítő indítványában utalt arra, hogy a személyi jövedelemadóból levonható kedvezmény összege négy év alatt több mint négyszeresére emelkedett, ugyanakkor a szegényebb családok által is igénybe vehető családi pótlék összege ugyanezen idő alatt nem változott.

Az indítványozó álláspontja szerint a kifogásolt rendelkezés sérti az Alkotmány 16. §, 17. §, 54. §, 70/A. §, 70/B. §, 70/D. §, 70/E. § és a 70/I. § rendelkezését, továbbá sérti az Egyesült Nemzetek Közgyűlése XXI. ülészakán, 1966. december 16-án elfogadott Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmányát.

Az Alkotmánybíróság az eljárás során megállapította, hogy a családtámogatási rendszer az indítvány benyújtását követően lényegesen megváltozott. A családtámogatási rendszer átalakításáról szóló 2005. évi CXXVI. törvény 4. §-a a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény 11. §-át módosította, ezzel jelentősen emelkedett a családi pótlék havi összege. Az adókról, járulékokról és egyéb költségvetési befizetésekről szóló törvények módosításáról rendelkező 2005. évi CXIX. törvény 10. §-a pedig módosította az Szja.tv. 40. § (3) bekezdését. E rendelkezés szerint, amely 2006. január 1-jétől hatályos, a családi kedvezmény kedvezményezett eltartottakként és jogosultsági hónaponként 4000 forint, feltéve, ha az

eltartottak létszáma a három főt eléri. 2006. január 1-jétől az Szja.tv. módosított 44. §-a alapján ez az összeg maradéktalanul csak akkor vehető igénybe, ha a magánszemély éves jövedelme nem haladja meg a törvény 44. § *a)–e)* pontjában meghatározott jövedelemkorlátot.

Az Alkotmánybíróság a módosításokra tekintettel felhívta az indítványozót, hogy nyilatkozzék, indítványát a megváltozott jogszabályi rendelkezések ismeretében fenntartja-e. Az indítványozó az Alkotmánybíróság végzésében megadott határidőn belül nem válaszolt, az új szabályozásra nem terjesztette ki indítványát.

Az Alkotmánybíróság a módosított vagy hatályon kívül helyezett jogszabály alkotmányellenességét kivételesen, az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 38. §-ában foglalt bírói kezdeményezés és a 48. § szerinti alkotmányjogi panasz esetében, [10/1992. (II. 25.) AB határozat, ABH 1992, 72, 76.] valamint akkor vizsgálja, ha a hatályát veszítő jogszabály helyébe lépő jogszabály azonos rendelkezési környezetben szintén tartalmazza a sérelmezett rendelkezést. (137/B/1991. AB határozat, ABH 1992, 456, 457.)

Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványban sérelmezett helyzet már nem áll fenn, mivel az időközben bekövetkezett módosítások eredményeként a családtámogatások rendszere, ezen belül a családi adókedvezmény szabályozása jelentősen átalakult. Ezért az okafogoyottá vált indítvány tekintetében az Alkotmánybíróság az eljárást, az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozata (ABH 2003, 2065.) 31. § *e)* pontjára figyelemmel megszüntette.

Budapest, 2006. június 20.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

493/D/2002. AB végzés

Az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a polgári védelemről szóló 1996. évi XXXVII. törvénnyel összefüggésben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

INDOKOLÁS

I.

Az indítványozó a Fővárosi Bíróság főpolgármesteri határozatot jóváhagyó 8.K.33.346/2001/4. számú ítéletét sérelmezve nyújtott be alkotmányjogi panaszt, az ítélet alapjául szolgáló, polgári védelemről szóló 1996. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban: Ptv.) alkotmányossági vizsgálatát kérve.

Az indítványozó a Ptv. 27. §-ában foglaltak szerint polgári védelmi szolgálat ellátására kapott felhívást, melyet beosztása szerint az V. Kerületi Települési Polgári Védelmi Szervezet Kitelepítési-Elhelyezési Szakalegységében kellett teljesítenie. Az indítványozó azonban, gondolati, lelkiismereti és vallásszabadságára tekintettel kérte a szolgálat alóli felmentését. Indokolása szerint a polgári védelem is katonai irányítás alatt áll, katonai jellegű, s mint ilyen, e célnak bárminemű tevékenységgel való segítése sérti a lelkiismeretét és vallási meggyőződését. Mivel a Ptv. 20. § (2) bekezdésében foglalt mentesülési okok között a vallási, lelkiismereti meggyőződés nem szerepel, a szolgálat alóli felmentésére vonatkozó kérelmét minden fórumon visszautasították.

Ilyen előzmények után fordult az indítványozó az Alkotmánybírósághoz. Indítványában kifejtette, hogy véleménye szerint a Ptv. rendelkezései sértik az Alkotmány 60. §-át, mert a törvény nem biztosít vallási, lelkiismereti okból mentesülési lehetőséget egy katonai célokat szolgáló állampolgári kötelezettség alól.

Állításának alátámasztására az indítványozó megemlíti a honvédelemről szóló 1993. évi CX. törvényt, melynek 115–116. §-ai ismerik a lelkiismereti okokból való szolgálat alóli mentesülést, illetve a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának vallás- és lelkiismereti szabadságot biztosító 18. §-át.

Bár az indítványozó az egész Ptv. alkotmányellenességének megállapítását kérte, indítványa kifejezetten a Ptv. 20. § (2) bekezdésében foglalt kivételek vizsgálatára vonatkozik. Az indítványozó szerint „[a] Ptv. 20. §, 21. § (...) nem sorol-

ja fel a mentességi okok között a vallási, lelkiismereti meggyőződést, illetve a törvény más rendelkezéseiben sem ad semmilyen lehetőséget arra, hogy a honvédelmi kötelezettség részét képező polgári védelmi kötelezettséget is a vallási, lelkiismereti meggyőződéssel összhangban lehessen teljesíteni”.

II.

Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz esetében elsőként azt vizsgálja, hogy az előterjesztésének törvényi feltételei fennállnak-e.

Az Alkotmánybíróság az indítványokat tartalmuk szerint bírálja el. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben megállapította, hogy az indítványozó mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítását kérte, mert álláspontja szerint a törvény nem ad semmilyen lehetőséget arra, hogy az állampolgár felmentést kapjon a honvédelmi kötelezettség részét képező polgári védelmi kötelezettség teljesítése alól, ha az ellentétes vallási, lelkiismereti meggyőződéssel.

Az Alkotmánybíróság több esetben következetesen kizárta, hogy alkotmányjogi panasz elbírálásakor mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet vizsgáljon. (21/D/2004. AB határozat, ABK 2006. április, 305, 307.; 986/B/1999. AB határozat, ABH 2005, 889, 900.; 1044/B/1997. AB határozat, ABH 2004, 1160, 1176.)

A 21/D/2004. AB határozat szerint az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 48. § (1) bekezdése alapján „az alkotmányjogi panasz benyújtásának feltételei közé tartozik, hogy az Alkotmányban biztosított jog sérelme »az alkotmányellenes jogszabály alkalmazása folytán« következzen be. Ennél fogva az Abtv. alapján a szabályozás hiánya miatt, azaz mulasztásban megnyilvánuló alkotmánysértés megállapítására irányuló indítvány alkotmányjogi panaszként való előterjesztése az Abtv.-ből nem vezethető le” (ABK 2006. április, 305, 307.).

A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására irányuló alkotmányjogi panaszt – az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és

egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (ABH 2003, 2065.)
29. § e) pontja alapján – visszautasította.

Budapest, 2006. október 16.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásában akadályozott
Dr. Paczolay Péter
alkotmánybíró helyett

542/E/2002. AB végzés

Az Alkotmánybíróság mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség vizsgálata tárgyában meghozta az alábbi

végzést:

Az Alkotmánybíróság azt az eljárást, amely mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására irányul, mert a Csehszlovákiából áttelepített magyar nemzetiségű személyek hátrahagyott ingatlanaik után nem kaptak kártalanítást, megszünteti.

INDOKOLÁS

1. Az indítványozó mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség vizsgálatára és megállapítására nyújtott be kérelmet. Előadta, hogy családja a magyar–csehszlovák lakosságcsere egyezmény alapján települt át Magyarországra, azonban a hátrahagyott ingatlanok után semmilyen kártalanításban nem részesültek. Kifejtette, hogy a Magyarország és Csehszlovákia között a lakosságcsere tárgyában Budapesten 1946. évi február hó 27. napján kelt magyar–csehszlovák egyezmény becikkelyezéséről szóló 1946. évi XV. törvény (a továbbiakban: lakosságcsere egyezmény) alapján az állam kötelezettséget vállalt a kártalanításra, de erről sem a tulajdonviszonyok rendezése érdekében, az állam által az állampolgárok tulajdonában igazságtalanul okozott károk részleges kárpótlásáról szóló 1991. évi XXV. törvény (a továbbiakban: 1.Kpt.), sem pedig a tulajdonviszonyok rendezése érdekében, az állam által az állampolgárok tulajdonában az 1939. május 1-jétől 1949. június 8-ig terjedő időben alkotott jogszabályok alkalmazásával igazságtalanul okozott károk részleges kárpótlásáról szóló 1992. évi XXIV. törvény (a továbbiakban: 2.Kpt.) nem rendelkezett. Az indítványozó véleménye szerint a „jogalkotó mulasztása sérti az Alkotmányt, mint a Magyar Köztársaság alaptörvényét”. Az indítványozó az Alkotmány 13. § (1) és (2) bekezdéseire, az Alkotmány 70/A. §-ára, illetve az Alkotmány kötelező erejét kimondó 77. § (2) bekezdésére, valamint az Alkotmány végrehajtásához szükséges törvények megalkotásáról szóló 78. § (2) bekezdésére hivatkozott.

2. Az Alkotmánybíróság több határozatában foglalkozott a magyar állam kártalanítási kötelezettségével a külföldi volt magyar érdekelttségű tulajdonok, illetve követelések miatt. A 37/1996. (IX. 4.) AB határozat mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet állapított meg, mert „alkotmányellenes helyzet állott elő azáltal, hogy Magyarország nem tett eleget az 1947. évi XVIII. törvénnyel becikelyezett Párizsi Békeszerződés 29. cikkének 3. pontjában foglaltaknak” (ABH 1996, 122.). E határozat megállapításait is figyelembe véve az Alkotmánybíróság a 45/2003. (IX. 26.) AB határozatában (a továbbiakban: Abh.) kifejezetten a magyar–csehszlovák lakosságcsere egyezmény alapján fennálló helyzet alkotmányellenességét vizsgálta (ABH 2003, 474.). Az Alkotmánybíróság a vonatkozó nemzetközi egyezmények és belső jogszabályok alapján az Abh.-ban a következőket állapította meg:

„– az 1946. évi lakosságcsere vonatkozó egyezmény alapján a Csehszlovákiából áttelepített magyar nemzetiségű személyek elveszítették a Csehszlovákiában lévő ingatlanok tulajdonjogát, az ingatlanokra vonatkozó bizonyítékokat is Csehszlovákiában kellett hagyniuk,

– az 1946. évi egyezményben Csehszlovákia kártérítés fizetését vállalta a magyar állammal szemben a magyar nemzetiségű személyek ingatlantulajdonának megszűnése miatt, az 50 hektárt meg nem haladó területű ingatlanokat figyelembe véve,

– a magyar állam 1964-ben megállapodott a csehszlovák állammal a magyar állampolgárok személyi ingatlanai tulajdonjogának elvesztése miatt a magyar állammal szemben fizetendő kártérítés összegében, a legfeljebb 2 hektár nagyságú házas ingatlanokat figyelembe véve, és a magyar állam vállalta a magyar állampolgárok kártalanítását,

– a magyar állam az 1964. évi jegyzőkönyvben lemondott a magyar állampolgárokat a meghatározott kártalanítási összeg felül a személyi ingatlanokért megillető követelésekről,

– a magyar állam nem érvényesített a csehszlovák állammal szemben kártalanítási követelést a magyar állampolgároknak olyan 50 hektárt meg nem haladó nagyságú ingatlanain fennálló tulajdonjoga elvesztéséért, amely ingatlanok nem tartoztak a csehszlovák szabályok szerint a személyi ingatlan kategóriába,

– a magyar állam 1964-ben rendelkezett a Csehszlovákiából áttelepített magyar nemzetiségű személyek meghatározott összegű kártalanításáról, de ez a szűk körre korlátozott kártalanítás nem terjedt ki a mezőgazdasági rendeltetésű ingatlanok tulajdonjogának elvesztése miatt keletkezett kárra.

Mindennek következtében a Csehszlovákiából áttelepített magyar nemzetiségű személyek 50 hektárt meg nem haladó nagyságú mezőgazdasági rendeltetésű ingatlanok tulajdonjogának elvesztéséért a magyar állam magatartása miatt nem kaptak kártalanítást annak ellenére, hogy az 1946. évi egyezmény a csehszlovák

állam által a magyar államnak fizetendő kártalanítási kötelezettséget kimondta.” (ABH 2003, 474, 480–481.)

A fent idézett Abh. az Alkotmány 13. §-a és 70/A. §-a alapján folytatta le az alkotmányossági vizsgálatot, amely kiterjedt az 1.Kpt. és a 2.Kpt. alkotmányossági vizsgálatára is. Az Abh.-ban az „Alkotmánybíróság nem találta alkotmányellenesnek, hogy az 1.Kpt. és a 2.Kpt. nem vonta be a kárpótlási körbe a Csehszlovákiából áttelepült személyek tulajdoni sérelmeit” (ABH 2003, 474, 483.). Ugyanakkor az Abh. – mint fentebb idézésre került, áttekintve a magyar–csehszlovák lakosságcsere egyezményből ma is az államra háruló kötelezettségeket – hivatalból megállapította, hogy az Országgyűlés alkotmányellenes helyzetet idézett elő a mulasztással, hogy nem rendelkezett a Csehszlovákiából áttelepített magyar nemzetiségű személyek Csehszlovákiában lévő, de 50 hektárt meg nem haladó nagyságú, mezőgazdasági rendeltetésű földön fennálló tulajdonjogának elvonása miatt történő kárpótlásról. Az Alkotmánybíróság felhívta az Országgyűlést, hogy jogalkotó feladatát 2004. június 30-ig teljesítse (ABH 2003, 474.).

3. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben megállapította, hogy az indítvány az Abh.-ban már érdemben elbírált probléma vizsgálatára irányul. Jelen ügyben az indítványozó – az ABh.-ban a vizsgálat alapjául szolgáló Alkotmány 13. §-án és 70/A. §-án kívül megjelöli ugyan az Alkotmány 77. § (2) bekezdését és 78. § (2) bekezdését is, de az indítvány tartalma szerint az Alkotmány kötelező erejét és a végrehajtásához szükséges törvények megalkotását előíró ezen rendelkezései lényegében az érdemi kifogás tárgyává tett – a tulajdoni sérelmet és az egyenlő elbánást kimondó – alkotmányi tételekhez kapcsolódnak. Az Abh. pedig a tulajdonjog és a diszkrimináció tilalmát kimondó alkotmányi rendelkezések alapján már döntött a jelen ügyben felvetett probléma tárgyában. Az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (a továbbiakban: Ügyrend) 31. § c) pontja határozza meg a *res iudicata* (ítélt dolog) fogalmát az alkotmánybírósági eljárásban. E szerint az Alkotmánybíróság az eljárást megszünteti, ha „az indítvány az Alkotmánybíróság által érdemben már elbírált jogszabállyal azonos jogszabály (jogszabályi rendelkezés) felülvizsgálatára irányul, és az indítványozó az alkotmánynak ugyanarra a §-ára, illetőleg alkotmányos elvére (értékére) – ezen belül – azonos alkotmányos összefüggésre hivatkozva kéri az alkotmánysértést megállapítani (»ítélt dolog«)”. (ABH 2003, 2076.). Jelen ügyben megállapítható, hogy az indítványozó által kezdeményezett eljárást az

Alkotmánybíróság az Abh.-ban már lefolytatta, ezért az Alkotmánybíróság az eljárását az Ügyrend 31. § c) pontja alapján megszüntette.

Budapest, 2006. július 3.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

721/D/2002. AB végzés

Az Alkotmánybíróság mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megszüntetésére irányuló alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta az alábbi

végzést:

Az Alkotmánybíróság visszautasítja a választottbíráskodásról szóló 1994. évi LXXI. törvénnyel kapcsolatban előterjesztett azt az alkotmányjogi panaszt, amely szerint mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenes helyzet áll fenn azért, mert a törvényalkotó nem határozta meg a közrend fogalmát.

INDOKOLÁS

1. Az indítványozó 2002. szeptember 25-i beadványában alkotmányjogi panaszt terjesztett elő. 2002. november 26-i kiegészítő beadványát is figyelembe véve az indítványozó az Alkotmány 2. §-ának (1) bekezdését és 7. §-ának (1) bekezdését sértő helyzet fennállását állítja arra hivatkozással, hogy a választottbíráskodásról szóló 1994. évi LXXI. törvény (a továbbiakban: Vbtv.) nem határozza meg a közrend fogalmát.

Az indítványozó beadványaiból és a becsatolt iratokból megállapítható, hogy több éve perek folytak gazdasági társaságból tagkizárást kimondó társasági határozat tárgyában meghozott választottbíróági határozat végrehajtásának kérdésében. Az indítványozó a választottbíróági határozat érvénytelenítése iránt pert indított arra hivatkozva, hogy a határozat közrendbe ütközik. A Legfelsőbb Bíróság, mint másodfokú bíróság Gf. VI. 30.848/1997/8. számú ítéletével helybenhagyta az elsőfokú bíróságnak azt az ítéletét, amely az indítványozó keresetét elutasította. Ezt követően újabb per indult a társasági tagság és a cégjegyzési jogosultság cégjegyzékbe történő bejegyzése tárgyában. A Legfelsőbb Bíróság a Gf. VII. 31.015/2001/6. számú jogerős ítéletében hatályában fenntartotta az elsőfokú bíróságnak a cégbejegyző végzését. A Legfelsőbb Bíróság ítéletének indokolása – többek között – megállapította, hogy a cégbejegyzés alapját választottbíróági határozat képezte, de a határozat a közrend kérdésével nem foglalkozott.

2. Az indítványozó mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megszüntetését kérte a közrend fogalom meghatározásának hiányára hivatkozva.

Az indítványozónak a Vbtv.-vel kapcsolatban a közrendre hivatkozással előterjesztett keresetét a Legfelsőbb Bíróság, mint másodfokú bíróság Gf.

VI. 30.848/1997/8. számú jogerős ítéletében bírálta el, és a választottbíróság határozatát nem minősítette közrendbe ütközőnek. Ezt követően hatvan napon belül az indítványozó nem terjesztett elő alkotmányjogi panaszt. A Legfelsőbb Bíróságnak a – választottbírósági határozat alapján a cégjegyzékbe történő bejegyzés tárgyában – megindult újabb pert lezáró, Gf. VII. 31.015/2001/6. számú jogerős ítéletében nem merült fel a közrend kérdése. Az indítványozó ennek a 2002-ben hozott határozatnak a kézhezvételétől számított hatvan napon belül nyújtott be alkotmányjogi panaszt, de a panasz tartalmilag az 1997. évi ügyben szereplő kérdésre vonatkozott.

Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 48. §-ának (2) bekezdése szerint alkotmányjogi panaszt a jogerős határozat kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet benyújtani.

Az indítványozó a közrend fogalom hiányára vonatkozó alkotmányjogi panaszát több évvel a közrend kérdésében döntést tartalmazó, 1997-ben meghozott Gf. VI. 30.848/1997/8. számú ítélet kézhezvétele, az Abtv. 48. §-ának (2) bekezdésében meghatározott határidő letelte után nyújtotta be. Ezért az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (ABH 2003, 2065.) 29. §-ának e) pontja alapján az Alkotmánybíróság az indítványt visszautasította.

Budapest, 2006. november 27.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

741/E/2002. AB végzés

Az Alkotmánybíróság mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megszüntetésére és jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány alapján meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság az egészségügyi közszolgáltatások nyújtásáról, valamint az orvosi tevékenység végzésének formáiról szóló 2001. évi CVII. törvény 12. § (1) és (4) bekezdését, az egyházak hitéleti és közcélú tevékenységének anyagi feltételeiről szóló 1997. évi CXXIV. törvény 2. § (8) bekezdését és a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló 1990. évi IV. törvény 17. §-át és 19. § (1) bekezdését érintő mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség vizsgálatára irányuló, továbbá az egészségügyi közszolgáltatások nyújtásáról, valamint az orvosi tevékenység végzésének formáiról szóló 2001. évi CVII. törvény 12. § (4) bekezdése és az egyházak hitéleti és közcélú tevékenységének anyagi feltételeiről szóló 1997. évi CXXIV. törvény 2. § (8) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló eljárást megszünteti.

INDOKOLÁS

1. Az indítványozó az Alkotmánybírósághoz benyújtott, majd kiegészített kérelmében az egészségügyi közszolgáltatások nyújtásáról, valamint az orvosi tevékenység végzésének formáiról szóló 2001. évi CVII. törvény (a továbbiakban: Eük.tv.) 12. § (1) és (4) bekezdését és az egyházak hitéleti és közcélú tevékenységének anyagi feltételeiről szóló 1997. évi CXXIV. törvény (a továbbiakban: E.tv.) 2. § (8) bekezdését, továbbá a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló 1990. évi IV. törvény (a továbbiakban: Lv.tv.) 17. §-át és 19. § (1) bekezdését érintő mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítását kérte. Az indítványozó álláspontja szerint a megjelölt rendelkezések „együttes olvasata diszkriminatív”, sérti az Alkotmány 70/A. § (1) és (2) bekezdésének rendelkezéseit, „mivel kizárja az egyházi intézmény és annak állami juttatásai köréből az egyház által, de a Ptk. közhasznú társaságra vonatkozó szabályai szerint egészségügyi közszolgáltatásra alapított intézményt, melyet egyházi személy tart fenn és működtet.” Az indítványozó szerint sérül az Alkotmány 60. § (1) és (2) bekezdéseiben biztosított vallásgyakorlás szabadsága is, mert az érvé-

nyesüléséhez szükséges jogszabályi garanciák hiányoznak. Az indítványozó a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítása mellett kérte az Alkotmánybíróságtól az Eük.tv. 12. § (4) bekezdése, valamint az E.tv. 2. § (8) bekezdése alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését is, mert véleménye szerint e rendelkezések sértik az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében meghatározott jogbiztonság elvét.

Az indítványozó kérte továbbá a közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményekről szóló 287/1997. (XII. 29.) Korm. rendelet 7. § (1) bekezdés *f*) pontját érintően is mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítását. Az Alkotmánybíróság az indítványnak ezt a részét elkülönítette, és azt 841/E/2006. szám alatt külön eljárásban bírálja el.

2. Az Alkotmánybíróság az eljárás során megállapította, hogy az indítvány benyújtását követően az Eük.tv.-t az egészségügyi közszolgáltatások nyújtásáról, valamint az orvosi tevékenység végzésének formáiról szóló 2001. évi CVII. törvény hatályon kívül helyezéséről szóló 2003. évi XLIV. törvény 1. §-a hatályon kívül helyezte. Az Eük.tv. 2003. VI. 30. napjától hatálytalan.

Az Eük.tv. hatályon kívül helyezésére tekintettel az Alkotmánybíróság határidő megjelölésével felhívta az indítványozót: nyilatkozzék arról, hogy indítványát fenntartja-e. Az indítványozó az Alkotmánybírósághoz 2006. augusztus 11-én érkezett beadványában az Eük.tv. hatályon kívül helyezésére is figyelemmel az Eük.tv.-t, az E.tv.-t és az Lv.tv.-t érintő mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására, valamint az Eük.tv. 12. § (4) bekezdése és az E.tv. 2. § (8) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványát visszavonta.

3. Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 20. §-a szerint az Alkotmánybíróság az arra jogosult indítványa alapján jár el. Tekintettel az indítvány visszavonására, az Alkotmánybíróság az eljárást – az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerke-

zetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (ABH 2003, 2065.) 31. § *d*) pontjára figyelemmel – megszüntette.

Budapest, 2006. október 16.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
Dr. Paczolay Péter
alkotmánybíró helyett

907/E/2002. AB végzés

Az Alkotmánybíróság mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására irányuló eljárásban, valamint alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

1. Az Alkotmánybíróság a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvénnyel összefüggésben mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására irányuló indítványt visszautasítja.

2. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszokat és egyéb indítványokat visszautasítja.

INDOKOLÁS

I.

Az indítványozó mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására irányuló indítványt, továbbá alkotmányjogi panaszt nyújtott be. Az Alkotmánybíróság az ügyeket – az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (ABH 2003, 2065.; a továbbiakban: Ügyrend) 28. § (1) bekezdése alapján – egyesítette és egy eljárásban bírálta el.

1. Az indítványozó kifejtette, hogy a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény (a továbbiakban: Jat.) ugyan rögzít a jogalkotással összefüggésben garanciális szabályokat, azonban „a jogalkotó nem gondoskodott arról, hogy az ‚élő jog’ alkalmazására csak az alkotmányos garanciális elvek teljesülése esetén kerülhessen sor.” Ezért mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítását kérte.

2.1. Az alkotmányjogi panasz arra irányult, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg, hogy „hiányzik az eljárási garancia a jog előzetes, sőt egyáltaláni megismerésére,” amelynek következtében a vezetése alatt álló cégek adózásával és felszámolásával összefüggésben nem tudta a törvényes intézkedéseket megtenni, illetőleg a felszámolási eljárásban az APEH követelésének jogalapját tisztázni. Ezen alkotmányjogi panasz alapjaként az indítványozó az APEH Dél-budapesti Igazgatóságának, valamint a Fővárosi Bíróság Cégbíróságának a kérésére adott tájékoztató levelére hivatkozott.

2.2. Ugyancsak alkotmányjogi panasszal élt az indítványozó „a Fővárosi Bíróság 1. P. 26. 900/2001/11. számú elsőfokú végzésében foglaltak okán,” amelyben a bíróság a felperes által kártérítés iránt indított pert – idő előttiség címén – megszüntette. Kérte megállapítani, „hogy hiányzik az eljárási garancia a büntetőeljárás lefolytatásának megakadályozására a bűncselekmény elkövetésének jogi lehetősége esetében”.

2.3. Az indítványozó egy másik alkotmányjogi panasza a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXLIV. törvény 22. § (1) bekezdésének és 299. § (8) bekezdésének megsemmisítésére irányult azért, mert „hiányoznak az eljárási garanciák az ezen törvényhelyek szabályozásából előálló problémák megoldására.”

Az alkotmányellenességet abban jelölte meg, hogy „a jog előzetes megismerhetősége,” a bírósági szervezet „alkotmányos kontrollja,” a bíróságok és az APEH tisztességes eljárásának feltételei hiányoznak. Ennek következményeként – előadása szerint – 17 adóügyben hozott bírósági határozat ellen élt perújítással. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában azonban e határozatokat nem jelölte meg, mellékelte a másik ügyben is csatolt, APEH-nek címzett levelet.

3. Végül az előbbi indítványokkal összefüggésben kérte a hatóságokat tájékoztatásra, a különböző eljárások megszüntetésére, az APEH-et követelése visszavonására kötelezni, továbbá indítványozta annak kimondását is, hogy nyolc cégnél betöltött ügyvezetői tisztsége nem szűnt meg.

II.

1. Az Alkotmánybíróság az indítványozót több, általa indított ügyben (pl. /J/2002., 188/J/2002., 91/J/2002.) – a jelen ügyben benyújtott első beadvány érkezését követően – részletes tájékoztatással látta el, hogy az indítvánnyal, illetőleg alkotmányjogi panasszal szemben az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) milyen formai és tartalmi feltételeket támaszt, és figyelmeztette a beadvány hiányosságai esetén alkalmazandó jogkövetkezményekre.

Ezért az Alkotmánybíróság nem látta szükségesnek e tájékoztatás megismétlését, tekintettel arra is, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján a beadványok olyan tartalmi hibában is szenvednek, hogy érdemi elbírálásra a hiánypótlás után sem lennének alkalmasak.

2. Az Abtv. 22. § (2) bekezdése alapján, illetőleg az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint valamely beadvány akkor minősül indítványnak, ha pontosan megjelöli a támadott jogszabályhelyeket és a megsértett alkotmányszakaszt, vala-

mint határozott kérelmet tartalmaz. [Pl. 71/2002. (XII. 17.) AB határozat, ABH 2002, 417, 428.; 23/2002. (VI. 21.) AB határozat, ABH 2002, 515, 519–520.; 116/B/2000. AB végzés, ABH 2005, 1586.]

Az Abtv. 48. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az Alkotmányban biztosított jogainak megsértése miatt alkotmányjogi panasszal az fordulhat az Alkotmánybírósághoz, akinek a jogsérelme az alkotmányellenes jogszabály alkalmazása folytán következett be, és egyéb jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, illetőleg más jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. A (2) bekezdés szerint az alkotmányjogi panaszt a jogerős határozat kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani.

Az alkotmányjogi panaszok e formai feltételek egyikének sem felelnek meg.

Az indítványozó az 1.1. és 1.2. pontban írt alkotmányjogi panasza alapjául két válaszlevelet, illetőleg egy – nem érdemi döntést – tartalmazó, megszüntető határozatot jelölt meg, így nem áll fenn az Abtv. fenti rendelkezésében írt egyik feltétel, a jogerős határozat. De nem utalt jogszabályi rendelkezésre sem, amelynek alkalmazása miatt jogsérelem érte, csupán általánosságban „eljárési garanciák” hiányát (véltetően az adóigazgatási, cégeljárás, illetőleg büntetőeljárásokkal összefüggésben) állította, továbbá nem hivatkozott az Alkotmány rendelkezésére sem.

Az 1.3. pontban vázolt alkotmányjogi panaszban szerepelt a kifogásolt – a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény 333. § (6) bekezdése által már hatályon kívül helyezett – jogszabály, amelynek kapcsán az indítványozó mulasztást állított, azonban egyetlen jogerős határozatra sem hivatkozott, és előadásából kitűnően a – rendkívüli jogorvoslattal is – megtámadott határozatokat az eljáró hatóságok nem ezen jogszabály alapján hozták meg, hanem adózással összefüggően. Így ezen indítványi rész tekintetében is hiányoznak az alkotmányjogi panasznak az Abtv. által megkívánt formai feltételei.

Mivel az indítványok a szabályozás hiányosságaira hivatkoztak, az Alkotmánybíróság utal arra is, hogy az Abtv. 48. § (1) szabálya szerint az alkotmányjogi panasz benyújtásának tartalmi feltételei közé tartozik, hogy az Alkotmányban biztosított jog sérelme az alkotmányellenes jogszabály alkalmazása folytán következék be. Ezért mulasztásban megnyilvánuló alkotmánysértés megállapítására irányuló indítvány alkotmányjogi panaszként való előterjesztése az Abtv.-ből nem vezethető le. (1044/B/1997. AB határozat, ABH 2004, 1160, 1176.)

A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság az indítványt ebben a részében – érdemi vizsgálat nélkül – az Ügyrend 29. § e) pontja alapján visszautasította.

3. A mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására irányuló indítvány ugyan tartalmazott utalást az Alkotmányra és a Jat.-ra, de az Alkotmánybíróság megítélése szerint annak tartalma nem értelmezhető, mert nem tü-

nik ki, hogy konkrétan mely jogszabállyal összefüggésben és miben nyilvánul meg az állított alkotmányellenesség.

Ezért az Alkotmánybíróság az indítványt e vonatkozásban is – mint érdemi vizsgálatra alkalmatlant – az Ügyrend 29. § *d)* pontja alapján visszautasította.

4. Az Alkotmánybíróság hatásköreit az Abtv. 1. §-a állapítja meg, amelynek *a)–g)* pontjai tételesen felsorolják az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó ügyeket, *h)* pontja pedig lehetőséget ad arra, hogy törvény további alkotmánybíróági hatásköröket állapítson meg. Mivel azonban sem az Abtv., sem más törvény nem jogosítja fel az Alkotmánybíróságot az indítványnak megfelelő hatáskör gyakorlására (a hatóságok meghatározott eljárásra utasítására), az Alkotmánybíróság az indítványt e tekintetben az Ügyrend 29. § *b)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2006. november 20.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

364/D/2003. AB végzés

Az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz, jogszabály alkotmányellenességének, valamint nemzetközi szerződésbe ütközésének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában meghozta az alábbi

végzést:

1. Az Alkotmánybíróság a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 92. § (1) bekezdése, valamint 93. § (2) bekezdésével kapcsolatos alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

2. Az Alkotmánybíróság a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény egyes rendelkezéseinek értelmezésére irányuló indítványt visszautasítja.

3. Az Alkotmánybíróság a rendőrségi eljárás nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására irányuló indítványt visszautasítja.

4. Az Alkotmánybíróság a volt nyugati hadifoglyok hitelutalványaival kapcsolatos pénzkövetelésekről és nyugdíjuk kiegészítéséről szóló 51/1992. (III. 18.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdése, valamint 3. § (1) bekezdése rendelkezése nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására irányuló indítványt visszautasítja.

5. Az Alkotmánybíróság a volt nyugati hadifoglyok hitelutalványaival kapcsolatos pénzkövetelésekről és nyugdíjuk kiegészítéséről szóló 51/1992. (III. 18.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdése, valamint 3. § (1) bekezdése rendelkezése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló eljárást megszünteti.

INDOKOLÁS

I.

Az indítványozó alkotmányjogi panasszal élt egy rendőri intézkedés, illetve az intézkedést követő jogorvoslat kapcsán. Mivel az alkotmányjogi panasszal kifogásolt bírósági határozatot az Alkotmánybíróság felhívása ellenére sem csatolta,

az Alkotmánybíróság az indítványt jogszabály utólagos alkotmányossági vizsgálatára irányuló indítványnak tekintette, és így az Alkotmánybíróság a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében, valamint 93. § (2) bekezdésében foglalt jogorvoslati rendelkezéseit vizsgálta, az indítvány keretei között.

Az indítványozó kérte még a volt nyugati hadifoglyok hitelutalványaival kapcsolatos pénzkövetelésekről és nyugdíjuk kiegészítéséről szóló 51/1992. (III. 18.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) két rendelkezése alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését, mivel ezek – az utalványok beszámítási mértékének jogszabályi meghatározása, valamint az igény érvényesítéséhez kapcsolt jogvesztő határidő miatt – álláspontja szerint tulajdoni sérelmet okoztak, sértve ezzel a Párizsban 1947. évi február hó 10. napján kelt békeszerződés becikkelyezése tárgyában született 1947. évi XVIII. törvényt (a továbbiakban: Párizsi Békeszerződés), a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvényt (a továbbiakban: Jat.) 12. § (3) bekezdését és az Alkotmány 35. § (2) bekezdését is.

II.

Az indítványozó az Alkotmány következő rendelkezéseit hívta fel:

„2. § (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.”

„7. § (1) A Magyar Köztársaság jogrendszere elfogadja a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait, biztosítja továbbá a vállalt nemzetközi jogi kötelezettségek és a belső jog összhangját.”

„8. § (1) A Magyar Köztársaság elismeri az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait, ezek tiszteletben tartása és védelme az állam elsőrendű kötelessége.

(2) A Magyar Köztársaságban az alapvető jogokra és kötelességekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg, alapvető jog lényeges tartalmát azonban nem korlátozhatja.”

„13. § (2) Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben szabályozott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet.”

„35. § (2) A Kormány a maga feladatkörében rendeleteket bocsát ki, és határozatokat hoz. Ezeket a miniszterelnök írja alá. A Kormány rendelete és határozata törvénnyel nem lehet ellentétes. A Kormány rendeleteit a hivatalos lapban ki kell hirdetni.”

„59. § (1) A Magyar Köztársaságban mindenkit megillet a jóhírnévhez, a magánlakás sérthetlenségéhez, valamint a magántitok és a személyes adatok védelméhez való jog.”

„61. § (1) A Magyar Köztársaságban mindenkinek joga van a szabad véleménynyilvánításra, továbbá arra, hogy a közérdekű adatokat megismerje, illetőleg terjessze.”

„70/A. § (1) A Magyar Köztársaság biztosítja a területén tartózkodó minden személy számára az emberi, illetve az állampolgári jogokat, bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül.”

Az indítványozó a Jat. következő rendelkezésére hivatkozott:

„12. § (3) A jogszabály hatálybalépésének időpontját úgy kell meghatározni, hogy kellő idő maradjon a jogszabály alkalmazására való felkészülésre.”

Az indítványozó az Rtv. alábbi rendelkezéseit kifogásolta:

„92. § (1) Az V. és a VI. fejezetben felsorolt rendőri intézkedések, illetve a kényszerítő eszközök alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedések) miatt – a (2) bekezdésben tett kivétellel – a 93. §-ban meghatározottak szerint jogorvoslatnak van helye.”

„93. § (2) A panaszt az intézkedést követő 8 napon belül az intézkedést fogantató rendőri szervnél lehet előterjeszteni.”

Az R. támadott rendelkezései a következők:

„2. § (1) Az utalványt letétbe helyező személy vagy örököse (a továbbiakban: jogosult) az igényt 1992. december 31-ig az Országos Kárrendezési és Kárpótlási Hivatalnál (a továbbiakban: OKKH) jelentheti be. A határidő elmulasztása jogvesztéssel jár.”

„3. § (1) Az utalvány forint ellenértékét a jogosultnak a PK fizeti ki, a kifizetés napján érvényes hivatalos vételi valutaárfolyam 160%-ának megfelelő forintösszegben.”

III.

Az indítványozó a Legfelsőbb Bíróság egy ítéletével kapcsolatban alkotmányjogi panaszként kérte az Alkotmánybíróság eljárását, azonban a támadott ítéletet az Alkotmánybíróság felhívása ellenére sem csatolta, így az indítvány érdemben alkotmányjogi panaszként nem bírálható el. Az indítvány ugyanakkor nem tartalmaz kérelmet az Rtv. jogorvoslati rendelkezései alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére. Az Alkotmánybíróság az indítványt erre tekintettel, ebben a vonatkozásban visszautasította.

Az indítványozó az Rtv. 92. § (1) bekezdésének és 93. § (2) bekezdésének értelmezését is kérte annak megállapítására, hogy az Rtv. 93. § (2) bekezdésében a panasz benyújtására meghatározott nyolcnapos határidőn túl is lehetőség van rendőri

intézkedések okáról, jogalapjáról tájékoztatást kérni. Mivel sem az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.), sem más jogszabály nem utalja az Alkotmánybíróság hatáskörébe törvények értelmezését, az Alkotmánybíróság az indítványozói kérelmet – az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (ABH 2003, 2065.; a továbbiakban: Ügyrend) 29. § c) pontja alapján – visszautasította.

Az indítványozó álláspontja szerint a Rendőrség és az ügyében eljáró bíróságok nemzetközi szerződésben – az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezményben – rögzített emberi jogait is semmibe vették. Jogszabály nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatát csak az Abtv. 21. § (3) bekezdésében meghatározottak kezdeményezhetik. Az indítványozó nem tartozik ebbe a körbe, továbbá nem jogszabály, hanem saját ügyében eljáró rendőri szervek és bíróságok eljárásának nemzetközi szerződésbe ütközését állítja, ezért indítványának ezt a részét az Alkotmánybíróság – az Ügyrend 29. § c) pontja alapján – visszautasította.

IV.

Az indítványozó az R. támadott rendelkezéseinek megsemmisítését arra tekintettel is kérte, hogy az sérti a Párizsi Békeszerződést. Jogszabály nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatát csak az Abtv. 21. § (3) bekezdésében meghatározottak kezdeményezhetik. Az indítványozó nem tartozik ebbe a körbe, ezért indítványának ezt a részét az Alkotmánybíróság – az Ügyrend 29. § c) pontja alapján – visszautasította.

Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a 846/B/2000. AB határozatában már vizsgálta az R. 2. § (1) bekezdésének, valamint a 3. §-ának mind az Alkotmány 13. § (1) bekezdésével, mind az Alkotmány 70/A. §-ával való kapcsolatát, s azt – sem az Alkotmány 8. § (2), 13. § (1) és 35. § (2) bekezdéseivel, sem az Alkotmány 70/A. §-ával összefüggésben – nem találta alkotmányellenesnek, és e határozat a Jat. 12. § (3) bekezdése tekintetében is döntött. (ABH 2004, 1888.)

Az Ügyrend 31. § c) pontja alapján „ítélt dolog” címén az eljárás megszüntetésének van helye, ha az indítvány az Alkotmánybíróság által már érdemben elbírált jogszabállyal azonos jogszabály (jogszabályi rendelkezés) felülvizsgálatára irányul, és az indítványozó az Alkotmánynak ugyanarra a szakaszára, illetőleg alkotmányos elvére (értékére) hivatkozva kéri az alkotmánysértést megállapítani. Az Alkotmánybíróság ezért megállapította, hogy az R. 2. § (1) bekezdése, valamint 3. § (1) bekezdése vonatkozásában „res iudicata” esete áll fenn, így az in-

dítvány ezen része tekintetében az eljárást – az érdemi vizsgálatot mellőzve – megszüntette.

Budapest, 2006. július 11.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

449/E/2003. AB végzés

Az Alkotmánybíróság mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvénnyel összefüggésben, mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására és megszüntetésére irányuló eljárását megszünteti.

INDOKOLÁS

1. Az indítványozó a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvénnyel (a továbbiakban: Nektv.) kapcsolatban kezdeményezte mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítását és megszüntetését. Érvelése szerint az Alkotmány 43. § (1) bekezdésében deklarált, az önkormányzatok alapjogai egyenlőségének elvét sérti az, hogy a Nektv. „a fővárosi kisebbségi önkormányzatok vonatkozásában ... nem állapít meg olyan szabályokat, amely a helyi önkormányzatok sorából kiemelné, illetve olyat sem, mely a fővárosi kisebbségi önkormányzat és a kerületi helyi kisebbségi önkormányzatok viszonyát ... rendezné”.

2. Az indítvány benyújtását követően, 2005. november 25-ével a kisebbségi önkormányzati képviselők választásáról, valamint a nemzeti és etnikai kisebbségekre vonatkozó egyes törvények módosításáról szóló 2005. évi CXIV. törvény módosította és kiegészítette a Nektv.-t. Az indítvány elbírálásakor hatályos Nektv. IV. fejezete részletesen foglalkozik a kisebbségi önkormányzatok jogaival és kötelezettségeivel (24/B.–24/E. §), a települési, a területi és az országos kisebbségi önkormányzatok feladat- és hatáskörével, működésével (25–30/C. §, 30/R.–30/S. §, 36–39/A. §).

Mivel időközben a jogalkotó az indítványozó által hiányolt szabályozást megalkotta, az Alkotmánybíróság a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására és megszüntetésére irányuló eljárását, annak okafogyottságára tekintettel – az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü határozat 31. § e) pontja alapján – megszüntette [1116/E/1991. AB végzés,

ABH 1991, 956.; 15/1993. (III. 12.) AB határozat, ABH 1993, 112, 124.; 2/1998. (II. 4.) AB határozat, ABH 1998, 41, 58.; 1239, 1240.; 831/B/1997. AB határozat, ABH 2003, 986, 994–995.].

Budapest, 2006. február 13.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszkyné dr. Vasadi Éva s. k.,
alkotmánybíró

520/B/2003. AB végzés

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény 216. § (1) és (3) bekezdései alkotmányellenességének a megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítvány tárgyában az eljárást megszünteti.

INDOKOLÁS

Az indítványozó beadványában a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény 216. § (1) és (3) bekezdéseinek alkotmányossági vizsgálatát kezdeményezte. Álláspontja szerint az Alkotmány 12. § (1) bekezdését sértő az a szabályozás, amely szerint szövetkezeti hitelintézetet legalább kétszáz tag alapíthat és működtethet, továbbá az is, amely a szövetkezeti hitelintézetek tekintetében tőkemaximálást ír elő.

Az indítvány benyújtását követően az indítványozó a 2005. november 24-én kelt levelében az indítványát visszavonta.

Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 20. §-a szerint az Alkotmánybíróság az arra jogosult indítványa alapján jár el. Mivel az indítványozó az indítványát visszavonta, az Alkotmánybíróság a folyamatban lévő eljárást az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak végrehajtásáról szóló, módo-

sított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat 31. § d) pontja alapján megszüntette.

Budapest, 2006. január 10.

*Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke*

*Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Kukorelli István s. k.,
előadó alkotmánybíró*

*Dr. Tersztyánszkyné dr. Vasadi Éva s. k.,
alkotmánybíró*

529/B/2003. AB végzés

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálata tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXLIV. törvény 57. § (1) bekezdésének „a cégbíróság által történő hivatalbóli törlése esetét kivéve” szövegrésze alkotmányellenesége megállapítására és megsemmisítésére, valamint a Bács-Kiskun Megyei Bíróság előtt 5. P. 21.479/2002. szám alatt folyamatban lévő perben történő alkalmazhatóságának kizárására irányuló eljárást megszünteti.

INDOKOLÁS

A Bács-Kiskun Megyei Bíróság bírója az előtte 5. P. 21.479/2002. szám alatt a Bács-Kiskun Megyei Közigazgatási Hivatal alperes ellen közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt folyamatban lévő perben az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 38. §-a alapján – a per tárgyalásának felfüggesztése mellett – a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXLIV. törvény 57. § (1) bekezdésének „a cégbíróság által történő hivatalbóli törlése esetét kivéve” szövegrésze alkotmányellenessége megállapítását és megsemmisítését, valamint az adott perben történő alkalmazhatóságának kizárását kezdeményezte.

Az előterjesztő bíró álláspontja szerint az a rendelkezés, amely a jogutód nélkül megszünt és a cégbíróság által hivatalból törölt cég esetében – végelszámolási eljárás lefolytatása hiányában – nem teszi lehetővé a társaság vagyonának felosztása után fennmaradó rész tekintetében a vagyon átruházását, felosztását, sérti az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében foglalt jogállamiságot és a 13. § (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való jogot.

Az előterjesztő bíró arra hivatkozva, hogy a jogszabályi környezet időközben megváltozott, indítványát 2005. november 30-án érkezett beadványában visszavonta.

Az Abtv. 20. §-a szerint az Alkotmánybíróság az arra jogosult indítványa alapján jár el. Tekintettel az indítvány visszavonására, az Alkotmánybíróság az eljárást – az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, mó-

dosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat 31. §
d) pontjára is figyelemmel – megszüntette.

Budapest 2006. január 24.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszkyné
dr. Vasadi Éva s. k.,
alkotmánybíró

741/B/2003. AB végzés

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 53. § (1) és (2) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló eljárást megszünteti.

INDOKOLÁS

Az indítványozó a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) 53. § (1) és (2) bekezdése alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.

Álláspontja szerint a támadott szabályozás az Alkotmány 70/E. §-ában rögzített szociális biztonsághoz való jogot sérti, amikor az özvegyi nyugdíj feléledését – egyéb feltételek mellett – a házastárs halálát követően tíz, illetőleg tizenöt éven belül teszi csak lehetővé.

Az Alkotmánybíróság a 966/B/1997. AB határozatában a Tny. 53. § (1)–(2) bekezdéseinek alkotmányosságát – a jelen indítványban foglaltakkal azonos összefüggésben – az Alkotmány 70/E. §-ának állított sérelme miatt már vizsgálta, és az özvegyi nyugdíj feléledésére nyitva álló időtartam meghatározását nem találta a szociális biztonsághoz való jog érvényesülését korlátozó szabálynak. A határozat kifejtette, hogy az özvegyi nyugdíj a társadalombiztosítás keretében biztosított hozzátartozói nyugellátás, amely nem azonosítható az Alkotmány 70/E. § (1) bekezdésében szereplő özvegyiség esetére szóló, megélhetéshez szükséges ellátáshoz való joggal, hanem annak csupán egyik lehetséges formája. A szociális biztonsághoz való jog más – a szociális intézmények keretébe tartozó – jogintézmény útján is megvalósulhat. Ezért az indítványt elutasította. (ABH 2001, 959, 961.)

Az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. számú határozat (ABH 2003, 2065.) 31. § c) pontja alapján „ítélt dolog” címén az eljárás megszüntetésének van helye, ha az indítvány az Alkotmánybíróság által már érdemben elbírált jogszabállyal azonos jogszabály (jogszabályi rendelkezés) felülvizsgálatára irányul, és az indítványozó az Alkotmánynak ugyanarra a szakaszára, illetőleg al-

kotmányos elvére (értékére) – ezen belül – azonos alkotmányos összefüggésre hivatkozva kéri az alkotmány sértést megállapítani.

A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Tny. 53. §-ának (1)–(2) bekezdései és az Alkotmány 70/E. § összefüggésében *res iudicata* esete áll fenn, így az eljárást – az érdemi vizsgálatot mellőzve – megszüntette.

Budapest, 2006. április 24.

Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

798/B/2003. AB végzés

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálata tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 103. § (1) bekezdés a) pontja és (2) bekezdése alkotmányellenessége megállapítására és megsemmisítésére irányuló eljárást megszünteti.

INDOKOLÁS

A nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosa a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 102. § (1) bekezdés a) pontjának és (2) bekezdésének alkotmányossági vizsgálatát kezdeményezte. Álláspontja szerint a vitatott szabályok „nem határozzák meg egyértelműen, hogy a kisebbségi önkormányzat elnökére is alkalmazni kell a polgármesteri tisztség megszüntetésére vonatkozó szabályozást”. A kifogásolt szabályok eltérő értelmezésre adnak lehetőséget, ezért az indítványozó szerint sértik az Alkotmány 2. § (1) bekezdésébe foglalt, a jogállamiság elvéből eredő jogbiztonság követelményét.

Az indítvány benyújtását követően az indítványozó 2005. október 28-án kelt levelében az indítványát visszavonta, mert a kisebbségi önkormányzati képviselők választásáról, valamint a nemzeti és etnikai kisebbségekre vonatkozó egyes törvények módosításáról szóló 2005. évi CXIV. törvény 39. §-a a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvényt 30/P. §-sal egészítette ki. A 30/P. § a kisebbségi önkormányzat elnöke megbízatásának megszűnési eseteit részletesen szabályozza.

Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 20. §-a szerint az Alkotmánybíróság az arra jogosult indítványa alapján jár el. Tekintettel az indítvány visszavonására, az Alkotmánybíróság az eljárást – az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezet-

be foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (ABH 2003, 2065.) 31. § d) pontjára
figyelemmel – megszüntette.

Budapest, 2006. június 20.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

802/B/2003. AB végzés

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában meghozta az alábbi

végzést:

Az adókról, járulékokról és egyéb költségvetési befizetésekről szóló törvények módosításáról szóló 2002. évi XLII. törvény 305. § (13) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló eljárást megszünteti.

INDOKOLÁS

Az indítványozó az egyes adótörvények módosításáról szóló 2003. évi XVIII. törvény 7. § (3) bekezdésében foglalt azon rendelkezést kifogásolta, mely szerint a törvényhely hatálybalépésétől, 2003. március 28-ától a lakóingatlan-kezelést folytatók választhattak, hogy a korábbi szabályok szerint tárgyi adómentességet élvezve végzik a szolgáltatást, vagy pedig szolgáltatásukat az általános forgalmi adó alanyaként végzik. Az indítványozó álláspontja szerint a szolgáltató egyoldalú döntése a szolgáltatást igénybe vevőket eltérő módon érinthette: míg egyesek általános forgalmi adóval terhelt számlát kaptak, addig mások változatlanul tárgyi adómentes értékesítésről kaptak számlát. Az indítványozó – konkrét alkotmányi rendelkezés felhívása nélkül – az állampolgárok törvény előtti egyenlőségét és a jogbiztonságot sértő szabályozásnak tartja azt, hogy a tárgyi adómentesség nem objektív kategóriaként érvényesül, hanem egy személy önkényes, szubjektív döntésén múlik.

A támadott törvényi rendelkezést az egyes adótörvények módosításáról szóló 2003. évi XVIII. törvény 7. § (3) bekezdése 2003. március 28-ával iktatta be az adókról, járulékokról és egyéb költségvetési befizetésekről szóló törvények módosításáról szóló 2002. évi XLII. törvény 305. §-ába:

„(13) A lakóingatlanok kezelését (is) végző adóalany az illetékes állami adóhatóságánál nyilatkozhat arról, hogy e tevékenysége kapcsán 2003. évre az Áfat. 2002. december 31. napján hatályos 2. számú mellékletének 13. pontja szerinti tárgyi adómentességet választja. Azon adóalanyt, aki (amely) 2003. évben már adólevonási joggal élt, azonban 2003. évre e törvény alapján a tárgyi adómentességet választja, az erről szóló nyilatkozat benyújtását követő 15 napon belül beadott, a választása miatt indokoltá váló önellenőrzéséhez csatolt kérelme alapján az adóhatóság mentesíti az önellenőrzési pótlék megfizetése alól.”

Az indítványozó által kifogásolt jogi helyzet csupán a 2003. adóévben érvényesült. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint, főszabályként, csak hatályos jogszabály tekintetében végez utólagos normakontrollt. A hatályon kívül helyezett jogszabályok – ilyenként a teljesedésbe ment jogszabályok – alkotmányellenességét az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 38. §-a alapján bírói kezdeményezés vagy a 48. §-a alapján alkotmányjogi panasz esetében vizsgálja. Az indítvány nem tartozik ezek körébe, ezért az Alkotmánybíróság az eljárást az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat 31. §-ának *a*) pontja alapján megszüntette.

Budapest, 2006. január 10.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszky dr. Vasadi Éva s. k.,
előadó alkotmánybíró

859/B/2003. AB végzés

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 276. § (1) bekezdése, 307. §-ának első mondata, 346. § (5) bekezdése és 347. §-a alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló eljárást megszünteti.

INDOKOLÁS

1. Az Alkotmánybírósághoz indítvány érkezett a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 276. § (1) bekezdése, 307. §-ának első mondata, 346. § (5) bekezdése és 347. §-a alkotmányellenességének megállapítása és megsemmisítése tárgyában.

Az indítványozó álláspontja szerint a vitatott rendelkezések sértik az Alkotmány 50. § (3) bekezdésében garantált bírói függetlenség elvét, az 57. § (1) bekezdéséből levezethető tisztességes eljárás követelményét, ellentétben állnak az Alkotmánybíróság feladatát meghatározó, a 32/A. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezésekkel, a 2. § (1) bekezdéséből következő jogbiztonság követelményével és a 7. § (1) bekezdésének a nemzetközi jog szabályai elismerésére vonatkozó alkotmányos elvvel.

Indokolásul előadta, hogy a támadott rendelkezések következtében – amennyiben a másodfokú bíróság felülbírálja a konkrét ügyben hozott, az alkotmányossági aggályait tartalmazó végzését – a bíró akkor is köteles folytatni a büntetőeljárást, ha az alkalmazandó jogszabály alkotmányellenességét észleli, s ezért az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezi. Ennek folytán sérül a bírói függetlenség követelménye, a másodfokú bíróság pedig azért, hogy jogosult az alkotmánybírósági eljárást kezdeményező bíró alkotmányossági kifogásainak felülbírálatára, olyan kérdésekben határoz, amelyekről csak az Alkotmánybíróság jogosult dönten. Ugyanakkor, mivel az első fokú végzés fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható jogbizonytalanságot eredményez, hogy ugyanazon ügyben egyidejűleg folyik a másodfokú bíróság előtt a fellebbezési eljárás, illetve az Alkotmánybíróság előtt az alkotmányossági vizsgálat, melyek eltérő eredményre is vezethetnek.

2. A Be. 276. § (1) bekezdését a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény módosításáról szóló 2006. évi LI. törvény (a továbbiakban: Bn.) 127. § (1)–(2) bekezdése, a Be. 346. § (5) bekezdését a Bn. 145. § (2) bekezdése, a Be. 347. §-át, a Bn. 146. § (2) be-

kezdése – 2006. július 1-jei hatállyal – megváltoztatta. A módosítás eredményeképpen az indítványban sérelmezett alkotmányellenes helyzet megszűnt.

Az indítványozó a szabályozás megváltozására figyelemmel a hozzá intézett, az indítvány esetleges módosítására vonatkozó alkotmánybírói felhívásra – 2006. november 28-án érkezett beadványában – az indítványt visszavonta.

3. Az Alkotmánybírósról szóló 1989. évi XXXII. törvény 20. §-a szerint az Alkotmánybíró az arra jogosult indítványa alapján jár el. Figyelemmel arra, hogy az indítványozó az indítványt visszavonta, az Alkotmánybíró az eljárást – az Alkotmánybíró ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat 31. § d) pontja alapján (ABH 2003, 2065.) – megszüntette.

Budapest, 2006. december 18.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíró elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíró elnöke,
az aláírásban akadályozott
Dr. Kukorelli István
alkotmánybíró helyett

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

917/B/2003. AB végzés

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 503. § (2) bekezdésének „ülnök vagy bírósági titkár is elláthatja” szövegrésze alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló eljárást megszünteti.

INDOKOLÁS

1. Az Alkotmánybírósághoz két bírói indítvány érkezett a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 503. § (2) bekezdésének „ülnök vagy bírósági titkár is elláthatja” szövegrésze alkotmányellenességének megállapítása és megsemmisítése tárgyában. A bírói indítványok a támadott – a Be. 501–502. §-aira visszautaló – rendelkezést, kizárólag a Be. 501. § (2) bekezdés III. fordulatában megjelölt eljárás megszüntetéséről szóló határozat hozatalára, ezen belül a Be. 267. § (1) bekezdés *c)* pontjának utolsó fordulatára, valamint *a)*, *g)* és *h)* pontjaira vonatkozóan kérték megsemmisíteni.

Az indítványozók álláspontja szerint – az indítványban megjelölt esetekben – a vitatott rendelkezés sérti az Alkotmány 45. §-ának a bírói szervezet felépítésére, a 46. § (3) bekezdésének a hivatásos bíró eljárására vonatkozó követelményeit, illetve az 57. § (1) bekezdéséből következő tisztességes eljáráshoz való jogot. Ezen kívül az 1976. évi 8. számú törvényerejű rendelettel kihirdetett, az Egyesült Nemzetek Közgyűlése XXI. ülészakán, 1966. december 16-án elfogadott Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának 14. Cikke 1. pontja, valamint az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kihirdetett Egyezmény 6. Cikk. 1. pontja sérelmét is állították.

Indokolásul előadták, hogy a vitatott rendelkezés – az általuk felhívott esetekben – azt jelenti, hogy az ügyek érdemi elbírálását a törvény elvonja az ítélkezési tevékenység ellátására kizárólagosan jogosult bírótól, minthogy a büntetőjogi főkérdések elbírálását is igazságügyi alkalmazottra, illetve ülnökre bizza. Megítélésük szerint a mérlegelést is igénylő, a bűncselekmény megvalósulására és a bűnösség kérdésére vonatkozó döntéshozatal garanciális okokból csak hivatásos bíró

feladata lehet. Ez célszerűségi szempontok miatt (a bírák tehermentesítése) sem kerülhető meg különböző jogtechnikai megoldásokkal.

2. A Be. 503. §-át a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény módosításáról szóló 2006. évi LI. törvény 231. § (1)–(2) bekezdése 2006. július 1-jei hatállyal megváltoztatta, s az indítványokban sérelmezett helyzetet megszüntette.

Az indítványozók a szabályozás megváltozására figyelemmel hozzájuk intézett, az indítvány esetleges módosítására vonatkozó alkotmánybíróági felhívásra – 2006. október 6-án érkezett beadványukban – indítványaikat visszavonták.

3. Az Alkotmánybírósról szóló 1989. évi XXXII. törvény 20. §-a szerint az Alkotmánybíróóság az arra jogosult indítványa alapján jár el. Figyelemmel arra, hogy az indítványozók az indítványokat visszavonták, az Alkotmánybíróóság az eljárást – az Alkotmánybíróóság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. számú határozat 31. § *d*) pontja alapján (ABH 2003, 2065.) – megszüntette.

Budapest, 2006. november 14.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróóság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

926/E/2003. AB végzés

Az Alkotmánybíróság mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény, a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvény tekintetében mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására irányuló eljárást megszünteti.

INDOKOLÁS

Az indítványozó arra hivatkozik, hogy a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 20. § (2) bekezdése határozza meg azt, hogy a képviselő-testület kiknek állapíthat meg tiszteletdíjat és természetbeni juttatást, azonban nem dönthető el egyértelműen: megállapítható-e tiszteletdíj a nemzeti és etnikai kisebbség képviselőjének. A mulasztást nem pótolta az Országgyűlés a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvény (a továbbiakban: Nektv.) megalkotásakor sem, mert annak 41. § (2) bekezdése csak a helyi kisebbségek szószólójáról rendelkezett. Egyértelmű szabályozás hiányában viszont a helyi önkormányzatok és a kisebbségi önkormányzatok is különböző módon értelmezik a szabályokat, ami jogbizonytalanságot teremt, a hiányos szabályozás sérti az Alkotmány 2. § (1) bekezdéséből következő jogbiztonság elvét.

Az indítvány benyújtását követően a kisebbségi önkormányzati képviselők választásáról, valamint a nemzeti és etnikai kisebbségekre vonatkozó egyes törvények módosításáról szóló 2005. évi CXIV. törvény 39. §-a a Nektv.-be új rendelkezést iktatott. A Nektv. 30/Q. § (1) bekezdése egyértelművé tette, hogy a települési kisebbségi önkormányzat testülete az elnökének, elnökhelyettesének, tagjának, valamint az általa létrehozott bizottság elnökének és tagjának – a települési kisebbségi önkormányzat költségvetése terhére – tiszteletdíjat állapíthat meg, továbbá a (2)–(5) bekezdés rendelkezik a tiszteletdíjak mértékének felső határáról, a megállapítás módjáról is.

Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az új törvényi szabályozással megszűnt az indítványozó által felvetett jogbizonytalanság, a szabályozási hiány, ezzel az indítvány okafoyottá vált. Az Alkotmánybíróság az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerke-

zetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat 31. § e) pontja (ABH 2003, 2065, 2076.) alapján az eljárást megszüntette.

Budapest, 2006. május 2.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

235/B/2004. AB végzés

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítvány tárgyában meghozta az alábbi

végzést:

Az Alkotmánybíróság az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény 5. § (4) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló eljárást megszünteti.

INDOKOLÁS

1. Az Alkotmánybírósághoz indítvány érkezett az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény (a továbbiakban: Áe.) 5. § (4) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére. A támadott rendelkezés szerint, ha a bíróság valamely ügyben a hatáskörét vagy ennek hiányát megállapítja, vagy az ügy érdemében határoz, ez a döntés a közigazgatási szervre kötelező. Az indítványozó kérelmét a rendelkezés hiányosságára alapozta, mert az nem szól arról, hogy a másodfokú szerv jogerős döntésével ellentétes tartalmú határozatot az elsőfokú szerv nem hozhat. A szabályozás csak a bíróság tekintetében mondja ki a kötőerőt, vagyis azt, hogy a bíróság érdemi határozata a közigazgatási szervre kötelező. Az indítványozó szerint ez ellentétes a jogorvoslathoz való joggal, vagyis sérti az Alkotmány 57. § (5) bekezdését.

2. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 189. §-a az Áe.-t 2005. november 1. napjával hatályon kívül helyezte. A Ket. 105. § (4) bekezdése kifejezetten rendelkezik a másodfokú határozat kötőerejéről, amikor kimondja, hogy „a megismételt eljárásban az első fokon eljáró hatóságot a másodfokon hozott határozat rendelkező része és indokolása köti”.

3. Az Alkotmánybíróság – főszabályként – csak hatályban lévő jogszabály, illetve az állami irányítás egyéb jogi eszköze alkotmányosságát vizsgálja. Ez alól kivétel lehet, ha az eljárás az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 38. §-a alapján bírói kezdeményezés vagy a 48. § alapján alkotmányjogi panasz tárgyában folyik. A jelen eljárásban előterjesztett indítvány nem tartozik ezek körébe.

A régi helyébe lépő új szabályozás tekintetében az Alkotmánybíróság akkor folytatja le utólagos normakontrollra irányuló vizsgálatát, ha az tartalmilag, alkotmányossági szempontból a korábbival azonos. (1066/B/1995. AB végzés, ABH 1999, 867, 868.; 1314/B/1997. AB végzés, ABH 2001, 1605, 1606.) Ez a konkrét esetben nem állapítható meg.

Mivel az indítvány okafogyottá vált, az Alkotmánybíróság az Áe. 5. § (4) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló eljárást – az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat 31. §-ának e) pontja alapján – megszüntette.

Budapest, 2006. február 20.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszkyné dr. Vasadi Éva s. k.,
alkotmánybíró

287/B/2004. AB végzés

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány alapján indult eljárásban meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény 148. § (2) és (3) bekezdése alkotmányellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt indult eljárást megszünteti.

INDOKOLÁS

1. Az indítványozó a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvénynek (a továbbiakban: Ptk.) a közös tulajdon megszüntetéséről rendelkező 148. § (2) és (3) bekezdése megsemmisítését kérte az Alkotmány 13. §-ának (1) és (2) bekezdésére hivatkozva. Álláspontja szerint a támadott szabály „a tulajdont a tulajdonostárs ellenkezésének dacára vonja el, ily módon kiszámítja”, de „nem tartalmazza azokat a különleges garanciákat, amelyeket az Alkotmány a tulajdon elvonásához megkövetel.”

2. Az Alkotmánybíróság a Ptk. 148. §-a (2) és (3) bekezdésének az Alkotmány 13. § (1) és (2) bekezdésével való ellentétét 829/E/1993. AB határozatában (ABH 1996, 427, 429–430.), illetve 300/B/2003. AB határozatában (ABH 2005, 1164, 1166–1167.) már elbírálta, és a támadott rendelkezések alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványokat elutasította.

Az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. Tü. határozat (ABH 2003, 2065.) 31. §-ának c) pontja alapján az Alkotmánybíróság az eljárást megszünteti, ha az indítvány az Alkotmánybíróság által érdemben már elbírált jogszabállyal azonos jogszabály felülvizsgálatára irányul, és az indítványozó az Alkotmánynak ugyanarra a rendelkezésére és ugyanarra az alkotmányos összefüggésre hivatkozik.

va kéri az alkotmányértés megállapítását („ítélt dolog”). Ezért az Alkotmánybíróság az indítvány tárgyában az eljárást megszüntette.

Budapest, 2006. november 27.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

510/D/2004. AB végzés

Az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő
végzést:

Az Alkotmánybíróság az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény 85. §-a alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

INDOKOLÁS

Az indítványozó ingatlanán egy gazdasági társaság – elvi vízjogi engedély birtokában – szennyvízcsatornát épített. Az indítványozó kérte a jegyzőtől annak megállapítását, hogy a kft. birtokháborítást követett el. A jegyző megállapította a birtokháborítás tényét, és elrendelte az eredeti állapot helyreállítását. A határozatot bíróság előtt támadták meg, ahol az elsőfokú bíróság megváltoztatta a jegyzői határozatot, ám a másodfokú bíróság megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletét és hatályában fenntartotta a jegyző határozatát. Az indítványozó kérte a Komárom-Esztergom Megyei Közigazgatási Hivaltól a jegyzői határozat végrehajtását, ám az elfogultságot jelentett be. A Belügyminisztérium a Győr-Moson-Sopron Megyei Közigazgatási Hivalt jelölte ki eljáró hatóságként, amely a jegyzői határozat végrehajtását felügyeleti jogkörében eljárva a 2001. október 26-án kelt H-5547-7/2001. számú határozatával felfüggesztette. Az indítványozó pert indított a Polgári Törvénykönyv 349. § (1) bekezdése szerinti kárfelelősségre alapozva a megyei közigazgatási hivatal ellen, mert – álláspontja szerint – a megyei közigazgatási hivatal államigazgatási jogkörben eljárva kárt okozott azzal, hogy a bírósági ítélet ellenére felfüggesztette a jegyzői határozat végrehajtását. Az elsőfokon eljáró Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság az indítványozó kereseti kérelmét elutasította, majd a másodfokon eljáró Legfelsőbb Bíróság a Pf.V.24.972/2002/7. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Az indítványozó álláspontja szerint sérti a jogbiztonságot, hogy az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény (a továbbiakban: Áe.) 85. §-a szerint a végrehajtást elrendelő, illetőleg foganatosító szerv vagy fellettes szerve elrendelheti a végrehajtás felfüggesztését, ha a határozat megváltoztatása vagy megsemmisítése várható, vagy ha a felfüggesztést különös méltánylást érdemlő körülmény indokolja. Ezért az indítványozó a Legfelsőbb Bíróság ítélete

kapcsán az Áe. 85. §-át alkotmányjogi panasz keretében kérte megsemmisíteni. Az indítványozó alkotmányjogi panasz 2004. május 17-én érkezett meg az Alkotmánybíróságra.

Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 48. § (1) bekezdése szerint az Alkotmányban biztosított jogainak megsértése miatt alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz az, akinek a jogséremlme az alkotmányellenes jogszabály alkalmazása folytán következett be, és egyéb jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, illetőleg más jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. A (2) bekezdés alapján az alkotmányjogi panaszt a jogerős határozat kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. E feltételeknek együttesen kell fennállniuk ahhoz, hogy a benyújtott alkotmányjogi panasz érdemben elbírálható legyen.

Az Alkotmánybíróság először azt vizsgálta, hogy az indítványozó az Abtv. 48. § (2) bekezdésében meghatározott törvényi határidőn belül nyújtotta-e be indítványát. Az Alkotmánybíróság a rendelkezésre álló iratokból megállapította, hogy az indítványozó által sérelmezett Áe. 85. §-ának alkalmazásával hozott H-5547-7/2001. számú jogerős közigazgatási határozat ellen fellebbezésnek, bírósági felülvizsgálatnak nem volt helye. Ezért az alkotmányjogi panaszt a jogerős közigazgatási határozat kézhezvételétől követően lehetett volna benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panaszt az indítványozó a törvényi határidő után közel két és fél évvel nyújtotta be.

Az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (ABH 2003, 2065., a továbbiakban: Ügyrend) 29. §-a szabályozza az alkotmánybírósági eljárásban a visszautasítás jogcímeit. Az Ügyrend 29. § e) pontja értelmében visszautasítást eredményez, ha a benyújtott alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 48. § (1) és (2) bekezdésében foglalt feltételeknek. Mivel az alkotmányjogi panasz előterjesztésére az Abtv. 48. § (2) bekezdése szerinti határidő után került sor, ezért az alkotmányjogi panasz elkésett. Ezért az Alkotmánybíróság az Áe.

85. §-ával kapcsolatosan előterjesztett alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 29. § e) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2006. október 30.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

516/B/2004. AB végzés

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálata tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény 9. § (1) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítvány alapján indult eljárást megszünteti.

INDOKOLÁS

1. Az indítványozó a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) 9. § (1) bekezdése alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kezdeményezte az Alkotmánybíróságnál.

Az Avtv. támadott rendelkezése a személyes adatok külföldre való továbbításáról rendelkezik. Ezzel kapcsolatban az indítványozó azt kifogásolta, hogy „az adatkezelő az érintett hozzájárulása, illetve kérése ellenére sem továbbíthatja az érintett személyes adatait olyan országba, melynek joga az Európai Unió által meghatározott megfelelő védelmet nem biztosítja a személyes adatok kezelése kapcsán”. Ezért az Avtv. 9. § (1) bekezdése – az indítványozó szerint – „az érintettnek a saját adataival történő szabad rendelkezését korlátozza”, mely az Alkotmány 59. § (1) bekezdésében garantált személyes adatok védelméhez való jogot sérti.

2. Az Alkotmánybíróság eljárása során megállapította, hogy a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény módosításáról szóló 2005. évi XIX. törvény 2. §-a az Avtv. 9. § (1) bekezdésének helyébe 2005. június 1-jei hatállyal új rendelkezést iktatott. A módosítás következtében az indítványozó által kifogásolt korábbi rendelkezés hatályát veszítette. Az Avtv. 9. §-ának új (1) bekezdése a személyes adatok külföldre történő továbbításával kapcsolatban az érintett rendelkezési jogát – az indítványozó kérelmének megfelelően – már egyértelműen és korlátozás nélkül biztosítja, ezért az indítvány tárgyatalanná vált.

Az Alkotmánybíróság több határozatában rámutatott már arra, hogy a hatáskörébe főszabályként csak hatályos jogszabályok utólagos vizsgálata tartozik. Az

Alkotmánybíróság a hatályon kívül helyezett jogszabályt csak az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 38. §-a szerinti bírói kezdeményezés vagy a törvény 48. §-ában foglalt alkotmányjogi panasz esetén, vagyis csak kivételesen vizsgálja. [160/B/1996. AB határozat, ABH 1999, 875, 876.; 1378/B/1996. AB határozat, ABH 2001, 1609, 1610.; 418/B/1997. AB határozat, ABH 2002, 1627, 1629.] Az indítvány nem bírói kezdeményezés, nem alkotmányjogi panasz, ezért az indítvány érdemi vizsgálatára nem kerülhetett sor. Az Alkotmánybíróság a már nem hatályos rendelkezéssel összefüggő eljárást – az Abtv. 20. §-ára, valamint az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (ABH 2003, 2065.) 31. § a) pontjára figyelemmel – megszüntette.

Budapest, 2006. július 10.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

664/B/2004. AB végzés

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2001. évi LVIII. törvény 58/A. § (3) bekezdésének második mondatát alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló eljárást megszünteti.

INDOKOLÁS

Az indítványozó a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2001. évi LVIII. törvény (a továbbiakban: MNBtv.) 58/A. § (3) bekezdésének második mondatát kérte alkotmányellenesnek nyilvánítani és megsemmisíteni, mely szerint: „[a] vagyonyilatkozatot – kivéve a hozzátartozó vagyonyilatkozatát – a miniszterelnök, illetve a köztársasági elnök nyilvánosságra hozza”. Álláspontja szerint a köztisztviselőkre vonatkozó szabályok szerint tett vagyonyilatkozatnak (mely azonosító adatokat is tartalmaz) teljes körű nyilvánosságra hozatala sérti az Alkotmány 8. § (1) bekezdését, valamint 59. § (1) bekezdését. Az indítványozó továbbá azt is kifogásolta, hogy nem egyértelmű, kinek feladata a vagyonyilatkozat nyilvánosságra hozatala.

Az indítvány beérkezését követően a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2001. évi LVIII. törvény módosításáról szóló 2004. évi CXXVI. törvény 5. §-a 2004. december 29-i hatállyal a támadott rendelkezéseket módosította. Eszerint a nyilvánosságra hozott vagyonyilatkozat azonosító adatokat nem tartalmazhat, a nyilvánosságra hozatal pedig az Országgyűlés elnökének feladata.

A jogszabály-módosítás következtében a törvényben az indítványozó által alkotmányellenesnek tartott szabály már nem szerepel, a helyébe lépett rendelkezés pedig nem tartalmazza a szerinte alkotmányellenes normát, így az indítvány okafogyottá vált. Ezért az Alkotmánybíróság az eljárást az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerke-

zetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (ABH 2003, 2065.) 31. § e) pontja alapján megszüntette.

Budapest, 2006. október 16.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
Dr. Paczolay Péter
alkotmánybíró helyett

690/B/2004. AB végzés

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálata tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXLIV. törvény 292. § (3) bekezdés alkotmányellenessége megállapítására és megsemmisítésére irányuló eljárást megszünteti.

INDOKOLÁS

Az indítvány a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXLIV. törvény (a továbbiakban: Gt.) 292. § (3) bekezdés alkotmányellenessége megállapítására és megsemmisítésére irányult.

Az indítványozó álláspontja szerint az a rendelkezés, amely az uralkodó tag bejelentési kötelezettségének késedelmes teljesítéséhez vagy elmulasztásához a törvényben meghatározott esetben teljes és korlátlan felelősséget rendel, több alkotmányos rendelkezésbe ütközik. Kifejtette, hogy a jogalkotó által feltételezeten elérni kívánt célhoz (nyilvánosság tájékoztatása, hitelezővédelem) képest aránytalan és szükségtelen e jogkövetkezmény, ezért véleménye szerint a támadott rendelkezés az Alkotmány 2. § (1) bekezdése szerinti jogállamiság elvébe ütközik, egyben sérti az Alkotmány 13. § (1) bekezdésében biztosított tulajdonhoz való jogot is.

Az indítványozó 2005. december 19-én érkezett beadványában indítványát visszavonta.

Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 20. §-a szerint az Alkotmánybíróság az arra jogosult indítványa alapján jár el. Tekintettel az indítvány visszavonására, az Alkotmánybíróság az eljárást – az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes

szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat 31. § d) pontjára is figyelemmel – megszüntette.

Budapest, 2006. január 10.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszkyné dr. Vasadi Éva s. k.,
alkotmánybíró

735/B/2004. AB végzés

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos megállapítása és megsemmisítése iránt benyújtott indítvány tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 16. §-a vagy a 17. § (6) bekezdés alkotmányellenességének utólagos megállapítására és részbeni megsemmisítésére irányuló eljárását megszünteti.

INDOKOLÁS

1. Az indítványozó a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) egyes hatásköri és illetékességi szabályainak ellentmondásossága miatt fordult az Alkotmánybírósághoz. Indítványában a következőket fejtette ki: A Be. hatásköri szabályokat tartalmazó 16. § (1) bekezdésének *g)* pontja a megyei bíróság hatáskörébe utalja a pénzhamisítás és a bélyeghamisítás miatt folyó eljárásokat. Az illetékességi szabályokról rendelkező 17. § (6) bekezdés ugyanakkor ugyanezen bűncselekmények elbírálására a megyei bíróság székhelyén működő helyi bíróságot jelöli ki, mint különös (sic!) illetékességgel eljáró szervet. Az indítványozó úgy véli, a szabályok egymásnak ellentmondó rendelkezéseket tartalmaznak, ami sérti az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében deklarált jogállamiság elvét, a nemzetközi jog és a belső jog összhangjának megteremtését biztosító 7. § (1) bekezdését, valamint a bíróságokról rendelkező 50. § (1) bekezdését. Ennek megfelelően az indítványozó a Be. 16. § és/vagy 17. § (6) bekezdés részbeni megsemmisítésére kérte az Alkotmánybíróságot.

2. Az indítvány benyújtását követően a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény módosításáról szóló 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés *b)* pontja 2006. június 30. napjával a Be. 16. (1) bekezdés *g)* pontjának „a pénzhamisítás (Btk. 304. §) és a bélyeghamisítás (Btk. 307. §)” szövegrészét hatályon kívül helyezte. A jelenlegi szabályok szerint a pénz- és bélyeghamisítási ügyekben eljárásra jogosult bíróság a 17. § (6) bekezdése alapján egyértelműen meghatározható.

3. Tekintettel arra, hogy a hatályon kívül helyezés folytán az indítványozó által alkotmányellenesnek és a jogbiztonságot sértőnek tartott helyzet megszűnt, az in-

dítvány okafogyottá vált. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság a Be. 16. §-a és/vagy a 17. § (6) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és részbeni megsemmisítésére irányuló eljárását – az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat 31. §-ának *e*) pontja (ABH 2003, 2065.) alapján – megszüntette.

Budapest, 2006. szeptember 19.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

793/D/2004. AB végzés

Az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 20. § (1) bekezdés alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

INDOKOLÁS

1. Az indítványozó alkotmányjogi panaszt nyújtott be, amelyben a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja tv.) 20. § (1) bekezdése alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kéri.

A panasz előterjesztője az Szja tv. 20. § (1) bekezdésének 1998. július 1. és december 31. között hatályos szövegét támadja, amely úgy szól, hogy „a magánszemély csökkentheti az erdő véghasználattal érintett kitermelt vagy lábbon álló faállományának értékesítéséből származó bevételét az erről szóló rendeletben megállapított, a befejezett célállományra igényelhető normatív erdőfelújítási támogatási érték legfeljebb 80 százalékának megfelelő – az Erdőfelügyelőség által erre a célra nyitott, elkülönített számlára befizetett – összeggel”.

Az indítványozó indítványában előadja, hogy 1998 szeptemberében a tulajdonában álló erdőből fakitermelésre adott megbízást egy vállalkozónak, a vételár még abban az évben befolyt. Az adóhatóság területileg illetékes ellenőrzési főosztálya egy 2003-as vizsgálat során megállapította, hogy az indítványozó az 1998-as évre vonatkozó személyi jövedelemadó bevallásában elmulasztotta feltüntetni a fakitermelésből befolyt jövedelmét, ezért az adóhátralék mellett adóbírság és késedelmi bírság megfizetésére kötelezte.

Az indítványozó arra hivatkozva, hogy az erdő kivágásával az értékesítést követő két évben újratelepítési és erdőfenntartási járulék megfizetési kötelezettsége keletkezett, és e költségek gyakorlatilag meghaladták a vételár összegét, valójában nem keletkezett adóköteles bevétele, fellebbezést nyújtott be a megyei adóhivatalhoz. Mivel a másodfokon eljáró hatóság az első fokú határozatot helybenhagyta, az indítványozó keresetet nyújtott be a Baranya Megyei Bírósághoz, melyben kérte, hogy a bíróság az Szja tv. 20. § (1) bekezdésében foglaltak helyes alkalmazásával kötelezze az adóhatóságot arra, hogy az erdő újratelepítésének utóbb keletkező

költségeivel csökkentett bevétel alapján állapítsa meg adótartozásának mértékét. A bíróság a III.K.20.377/2004/6. számú ítéletével a keresetet elutasította.

Az indítványozó álláspontja szerint az Szja tv. 20. § (1) bekezdése az Alkotmány 70/A. §-ába ütközik azáltal, hogy hátrányos megkülönböztetést jelent a magánszemélyekre nézve, mivel ők csak az adott adóéven belül számolhatják el költségeiket a bevétellel szemben, míg az őstermelők és az egyéni vállalkozók az adóévet követő időszakban is elhatárolhatják veszteségüket. Az indítványozó szerint az Szja tv. 20. § (1) bekezdése ellentétes az Alkotmány 70/I. §-ával is, mivel az arányos közteherviselés elvét is sérti az, hogy magánszemélyként nem jogosult a veszteség elhatárolására.

2. Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. tv. (a továbbiakban: Abtv.) 48. § (1) bekezdése értelmében alkotmányjogi panasszal az fordulhat az Alkotmánybírósághoz, akinek jogséremlme az alkotmányellenes jogszabály alkalmazása folytán következett be.

A Baranya Megyei Bíróság a III.K.20.377/2004/6. számú ítéletének indokolásában megállapította, hogy a felperes – az indítványozó – a faállomány értékesítéséből 1998-as évben befolyt jövedelmét nem tüntette fel adóbevallásában. Azt is megállapította a bíróság, hogy a felperes indítványozó 1998-ban nem fizette be az Erdőfelügyelőség által erre a célra nyitott, elkülönített számlára az erdőfelújítási kiadások fedezetéül szolgáló összeget, ily módon az Szja tv. 20. § (1) bekezdése által lehetővé tett költségelszámolás a konkrét ügyben nem volt alkalmazható. A bíróság álláspontja szerint az első és másodfokon eljáró adóhatóság az adóhátralékot megállapító és bírságot kiszabó határozatában helyesen alkalmazta az elbíráláskor hatályos Szja tv. 18. § (1) bekezdés *a)* pontját, amely kimondja, hogy „az önálló tevékenység bevételeivel szemben a jövedelem megállapításához elszámolható az e törvényben meghatározott kivételekkel, legfeljebb az adott tevékenység bevételeinek mértékéig az e tevékenység folytatása érdekében az adóévben ténylegesen felmerült és igazolt – a 3. számú melléklet rendelkezései szerint elismert – költség (tételes költségelszámolás)”.

A jelen ügyben a rendelkezésre álló iratokból az állapítható meg, hogy az alkotmányjogi panasz alapjául megjelölt bírósági döntés az Szja tv. 18. § (1) bekezdés *a)* pontján alapszik, nem pedig a panasz előterjesztője által támadott rendelkezésen. Beadványában az alkotmányjogi panasz előterjesztője éppen azt sérelmezi, hogy ügyében az adóhatóság, majd a megyei bíróság nem alkalmazta az Szja tv. 20. § (1) bekezdésében foglaltakat.

Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Abtv. 48. § (1) bekezdésében foglaltakat azt is feltételezik, hogy az alkalmazott jogszabályi rendelkezés és a panaszos jogainak sérelme közötti szoros összefüggés is közvetlenül kimutatható legyen [7/1994. (II. 18.) AB határozat, ABH 1994, 68, 72–73.; 104/D/1994.

AB határozat, ABH 1994, 693, 694.; 382/B/1995. AB határozat, ABH 1997, 810, 813.]. Mivel ez a szoros összefüggés a konkrét ügyben nem állapítható meg, az indítvány alkotmányjogi panaszként érdemi elbírálásra nem alkalmas, az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat 29. § e) pontja [ABH 2003, 2065.] értelmében érdemi vizsgálat nélkül visszautasította.

Budapest, 2006. november 27.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

815/B/2004. AB végzés

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenessége utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény 71. § (1) bekezdésének a „felmondással történő” szövegrésze, a (3) bekezdésének a „felmondási határidőt követő” szövegrésze, valamint a (4) bekezdésének a „felmondásban meghatározott időpontban” szövegrésze alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló eljárást megszünteti.

INDOKOLÁS

1. Az indítványozó a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény 71. § (1) bekezdésének a „felmondással történő” szövegrésze, a (3) bekezdésének a „felmondási határidőt követő” szövegrésze, valamint a (4) bekezdésének a „felmondásban meghatározott időpontban” szövegrésze alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Álláspontja szerint a kifogásolt rendelkezések, amelyek a lakás és helyiségbérleti szerződés felmondással történő megszüntetése esetén teszik lehetővé a befizetett használatbavételi díj visszafizetését, az Alkotmány 9. § (1) bekezdésének a köztulajdon és magántulajdon egyenjogúságáról, egyenlő védelméről szóló rendelkezését sértik. A kifogásolt szabályozás véleménye szerint a köztulajdont részesíti előnyben a magántulajdonnal szemben.

2. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány benyújtását követően a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény módosításáról szóló 2005. évi CXXXII. törvény 45. § (6) bekezdése 2006. március 31. napjával – több rendelkezéssel együtt – az indítványozó által támadott 71. §-t hatályon kívül helyezte.

Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata, hogy a módosított vagy hatályon kívül helyezett jogszabályi rendelkezés alkotmányellenességét főszabály szerint az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 38. §-ában foglalt bírói kezdeményezés és az Abtv. 48. §-a szerinti alkot-

mányjogi panasz esetében [10/1992. (II. 25.) AB határozat, ABH 1992, 72, 76.], valamint akkor vizsgálja, ha a hatályát veszítő jogszabály helyébe lépő jogszabály azonos rendelkezési környezetben szintén tartalmazza a sérelmezett rendelkezést. (137/B/1991. AB határozat, ABH 1992, 456, 457.)

A jelen ügyben az indítvány utólagos normakontrollra irányult, ezért az Alkotmánybíróság a tárgyalanná vált indítvány tekintetében az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. Tü. határozat (ABH 2003, 2065.) 31. § a) pontja alapján az eljárást megszüntette.

Budapest, 2006. szeptember 11.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
Dr. Balogh Elemér
alkotmánybíró helyett

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
Dr. Paczolay Péter
alkotmánybíró helyett

991/B/2004. AB végzés

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a közösségi vámjog végrehajtásáról szóló 2003. évi CXXVI. törvény 65. §-a alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítvány alapján indult eljárást megszünteti.

INDOKOLÁS

1. Az indítványozó az Alkotmánybíróság Főtitkárától kapott tájékoztatást követően módosított indítványában a közösségi vámjog végrehajtásáról szóló 2003. évi CXXVI. törvény 65. §-a alkotmányellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt terjesztett elő kérelmet. Álláspontja szerint a támadott szakasz sérti az Alkotmány 70/A. §-át.

2. Az indítvány benyújtását követően az adókról, járulékokról és egyéb költségvetési befizetésekről szóló törvények módosításáról szóló 2004. évi CI. törvény 311. §-a 2005. január 1-jével hatályon kívül helyezte az indítványozó által támadott rendelkezést.

Az Alkotmánybíróság hatályon kívül helyezett jogszabály alkotmányossága iránti vizsgálatot két esetben folytat le, az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. (a továbbiakban: Abtv.) törvény 38. § (1) bekezdése szerinti bírói kezdeményezés, valamint 48. §-a szerinti alkotmányjogi panasz esetében. Jelen ügyben az indítvány az Abtv. 1. § b) pontja szerinti utólagos normakontrollra irányult, ezért az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határo-

zat (ABH 2003, 2065.) 31. § a) pontja alapján az Alkotmánybíróság az eljárást megszüntette.

Budapest, 2006. május 22.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

1033/D/2004. AB végzés

Az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

1. Az Alkotmánybíróság a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 270. §-a (2) bekezdés a) és b) pontja alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítvány tárgyában indult eljárást megszünteti.

2. Az Alkotmánybíróság a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 141. §-a első mondatának módosítására, 145. §-a (2) bekezdésének kiegészítésére, valamint a Somogy Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság 4.Pf.21.524/2003/4. számú jogerős ítéletével lezárt polgári eljárás felülvizsgálatának elrendelésére irányuló indítványt visszautasítja.

INDOKOLÁS

1. Az indítványozók az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 48. §-ára hivatkozva 2004. október 14-i keltezéssel alkotmányjogi panaszt terjesztettek az Alkotmánybíróság elé. Az indítványban az Alkotmány 13. §-ának (1) bekezdésére és 2. §-ának (1) bekezdésére hivatkozással megfogalmazott kérelem az volt, hogy „az Alkotmánybíróság módosítsa a Ptk. 141. § első mondatát annyiban, hogy ha a tulajdonostárs él előbérleti, előhaszonbérleti jogával, akkor a dolog hasznai nem csak tulajdoni hányadának arányában illetik meg”. Másodlagosan előterjesztett kérelmük az volt, hogy „az Alkotmánybíróság fűzzön kártérítési szankciót [339. § (1) bekezdését és a 355. § (4) bekezdését] a Ptk. 145. § (2) bekezdésében foglaltak megsértéséhez”.

Az indítványozók hiánypótlást tartalmazó beadványa szerint a Fonyódi Városi Bíróságtól jogi képviselőjük 2004. szeptember 2-án vette át a Legfelsőbb Bíróság Pfv.E.20.880/2004/2. számú, 2004. július 19-i végzését, amely az indítványozók felülvizsgálati kérelmét elutasította. Az indítványozók a felülvizsgálati kérelmet a Somogy Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság 4.Pf.21.524/2003/4. számú jogerős ítélete ellen nyújtották be, amely az indítványozóknak az elsőfokú bíróság ítélete ellen benyújtott fellebbezését alaptalannak találta. Az indítványozók azt is kérték, hogy az Alkotmánybíróság „rendelje el a jogerős határozattal lezárt polgári eljárás felülvizsgálatát”.

Az indítványozók 2005. február 1-jén megküldött beadványukban az alkotmányjogi panaszban foglaltakat azzal egészítették ki, hogy a Legfelsőbb Bíróság-

nak a felülvizsgálati kérelmet elutasító határozata alkotmányellenes jogszabályon alapul. Az Alkotmány 57. §-ának (5) bekezdésében meghatározott jogorvoslati jog sérelme alapján kérték, hogy az Alkotmánybíróság semmisítse meg a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 270. §-a (2) bekezdésének *a)* és *b)* pontját.

2. Az Alkotmány 32/A. §-ának (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság jogszabályok alkotmányosságát vizsgálja felül és ezenkívül olyan feladatokat lát el, amelyeket törvény a hatáskörébe utal. Az Alkotmánybíróság hatáskörét az Alkotmány 32/A. §-ának (1) bekezdése alapján az Abtv. 1. §-a határozza meg. Ennek alapján nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe sem jogszabályok módosítása, sem kiegészítése, sem jogerős határozattal lezárt bírósági eljárások felülvizsgálata. Ezért az ezekre vonatkozó indítványozói kérelmeket az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (ABH 2003, 2065.; a továbbiakban: Ügyrend) 29. §-ának *b)* pontja alapján az Alkotmánybíróság visszautasította.

3. Az Alkotmánybíróság a 42/2004. (XI. 9.) AB határozatban már megvizsgálta a Pp. 270. §-ának (2) bekezdését az Alkotmány 57. §-ának (5) bekezdése alapján (ABH 2004, 551, 571–572.). Ezért az Alkotmánybíróság az Ügyrend 31. §-ának *c)* pontja alapján („ítelt dolog”) a Pp. 270. §-a (2) bekezdésének megsemmisítésére irányuló kérelem tekintetében az eljárást megszüntette.

Budapest, 2006. június 16.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

1105/D/2004. AB végzés

Az Alkotmánybíróság mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására irányuló indítványok alapján meghozta a következő

végzést:

1. Az Alkotmánybíróság a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény – korábban hatályban volt – 273. §-ában szabályozott egyesbírói eljárással kapcsolatos mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására irányuló, 2005. július 12-én kelt 1105/D/2004. AB határozat 3. pontjában felfüggesztett eljárást megszünteti.

2. Az Alkotmánybíróság azt az indítványt, amelyben az indítványozó konkrét ügyében mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítását kéri, visszautasítja.

INDOKOLÁS

1. Az Alkotmánybíróság a 42/2004. (XI. 9.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh.1.) a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) felülvizsgálatot érintő egyes rendelkezései alkotmányellenességét állapította meg, s azokat a határozat kihirdetése napjával megsemmisítette (ABH 2004, 551.). Az Abh.1. meghozatalát követően az Alkotmánybírósághoz számos alkotmányjogi panasz érkezett, amelyekben az indítványozók részben saját ügyükre is kiterjedő alkalmazási tilalom kimondását kezdeményezték, részben – az Abh.1.-et követő bírói gyakorlatot sérelmezve – azt kifogásolták, hogy a szabályozás hiányos voltából eredően a felülvizsgálati kérelem befogadhatóságáról szóló egyesbírói döntés ellen továbbra sincs jogorvoslati lehetőség. Ez utóbbi körbe tartozó alkotmányjogi panaszok mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítását kezdeményezték. Az Alkotmánybíróság az 1105/D/2004. AB határozatban (a továbbiakban: Abh.2.) megerősítette azon álláspontját, hogy az alkotmányjogi panasz, mint a konkrét normakontroll egyik formája, csak valamely jogszabály utólagos alkotmányossági vizsgálatához kapcsolható, s főszabályként nem kezdeményezhető mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására. Az Alkotmánybíróság ezért ezeket az alkotmányjogi panaszokat – csakúgy, mint az alkalmazási tilalom újabb ügyekre kiterjedő megállapítását kérő indítványokat – visszautasította. (ABK 2005. július–augusztus, 471, 475–476.)

2. Az Abh.2.-ben az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panaszoktól független mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség iránti kérelmeket is elbírált. Így döntött azon indítvány tárgyában is, amely azt sérelmezte, hogy az Abh.1.-et

követően a törvényhozás nem alkotott szabályt a felülvizsgálat során az egyesbírói döntés elleni jogorvoslat eljárási rendjéről. Ezzel kapcsolatban az Abh.2-ben megállapítást nyert: „Az Abh.[1.]-ban tehát az Alkotmánybíróság több lehetőség alkotmányosságát is elismerte az egyesbírói „szűrőszerep” fenntartására, de a felülvizsgálati eljárást illetően egyéb megoldások alkotmányosságának lehetőségét sem zárta ki. Az Alkotmánybíróságnak hivatalos tudomása van arról, hogy az Abh. [1.]-t követően (s a bírói gyakorlat ismeretében) elindult a Pp. – Abh.[1.]-ra tekintettel való – módosításának folyamata, a jogalkotási eljárás. A Kormány – az igazságügyminiszter tájékoztatása szerint – a törvénytervezetet 2005. novemberében nyújtja be az Országgyűléshez. (...) Az adott ügyben – a ‘folyamatban levő eljárás’ alatt a jogalkotási eljárást is értve – a folyamatban levő jogalkotási eljárásra tekintettel az Alkotmánybíróság, a Pp. 273. §-ában szabályozott egyesbírói döntéssel szembeni jogorvoslat hiánya miatt, a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség vizsgálatára irányuló eljárását 2005. december 31-éig felfüggeszti.” (ABK 2005. július–augusztus, 471, 477–478.)

3. Az Abh.2. meghozatalát követően az Országgyűlés megalkotta a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény módosításáról szóló 2005. évi CXXX. törvényt (a továbbiakban: Pp.mód.), amelynek 1. §-a és 14. §-a (a Pp. XIV., „Felülvizsgálat” címet viselő fejezete helyébe) új szabályokat alkotott. A Pp.mód. a korábbi egyesbírói szűrőszerep (egyesbírói döntés) helyett más koncepciót választott a felülvizsgálati kérelmek alkalmasságának Legfelsőbb Bíróság általi elbírálására. Az új szabályozás – a Pp. 273. §-át érintő, az Abh.2.-ben mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség vizsgálata tárgyává tett – egyesbírói szűrőszerepet nem tartalmazza. A Pp. – Pp.mód. által megállapított – 273. §-a szerint a felülvizsgálati kérelmeket a Legfelsőbb Bíróság utasítja el hivatalból (a korábbi 273. § a „Legfelsőbb Bíróság hivatásos bírója” szövegrészt tartalmazta). A Pp. újonnan megállapított 270. § (1) bekezdése szerint: „Ha törvény másként nem rendelkezik, a felülvizsgálati eljárás során a Legfelsőbb Bíróság az általános szabályok megfelelő alkalmazásával jár el.” A Pp.mód. által szintén módosított – az általános szabályok között szereplő – 11. § (5) bekezdés kimondja: „A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárás során három hivatásos bíróból álló tanácsban ítélekezik. Ha az ügy különös bonyolultsága indokolja, a Legfelsőbb Bíróság elrendelheti, hogy az ügyben öt hivatásos bíróból álló tanácsban járjon el.”

A Pp.mód. szabályai alapján megállapítható, hogy az indítvány okafogyottá vált, ezért a felfüggesztett eljárást az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3) Tü. határozat (ABH 2003, 2065.) – a továbbiakban: Ügyrend – 31. § e) pontja alapján megszüntette.

4. Az Abh.2. meghozatalát követően – az Abh.2. alapjául szolgáló eljárás egyik indítványozója – újabb kérelmet terjesztett elő, amelyben indítványozta, hogy az

Alkotmánybíróság „a Gfv.E.30.033/2004/3. számú konkrét ügyben ... is rendelje el ... a felülvizsgálati kérelmeket elutasító egyes bírói döntéseivel szemben jogorvoslat” benyújthatóságát a Legfelsőbb Bírósághoz. Az indítványozó mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítását kezdeményezte újabb konkrét ügyében (a Pp.mód. előtti szabályokat érintően).

Az Alkotmánybíróság az Abh.2.ben rámutatott: „Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a jelen ügyben lezárt (s más hasonló tartalmú) alkotmányjogi panaszokra a felfüggesztett eljárás későbbi folytatása nem hat ki.” (ABK 2005. július–augusztus, 471, 478.) Az Abh.2.-ben felfüggesztett, mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség vizsgálatára irányuló eljárás ugyanis az alkotmányjogi panaszoktól független mulasztás vizsgálatára vonatkozott [az Abh.2. az alkotmányjogi panaszokat visszautasította]. Jelen ügyben az indítványozó alkotmányjogi panasz keretében kéri konkrét ügyére vonatkozó mulasztásos alkotmányértés megállapítását, amely kérelem azért nem lehet érdemi alkotmánybírói eljárás tárgya, mert mint az Abh.2. rögzítette: a mulasztás vizsgálata és az alkotmányjogi panasz két külön hatáskör, együttesen főszabályként nem alkalmazható (ABK 2005. július–augusztus, 471, 475–476.), másrészt azért sem, mert jelen indítvány kizárólag alkalmazási tilalom kimondását kéri, amely – az Abh.2.-ben is kifejtettek szerint – nem lehet önálló alkotmányossági vizsgálat tárgya (ABK 2005. július–augusztus, 471, 474–475). Ezért az Alkotmánybíróság – az Ügyrend 29. § e) pontjára is tekintettel – visszautasította azt az újabb indítványt, amely a konkrét ügyet érintő jogorvoslati lehetőség biztosítása érdekében mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítását kérte.

Budapest, 2006. május 9.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

1127/B/2004. AB végzés

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény 19. § (1) bekezdésének második fordulata alkotmányellenessége megállapítása és megsemmisítése tárgyában indult eljárást megszünteti.

INDOKOLÁS

I.

Az indítványozó korábban benyújtott beadványában az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény (a továbbiakban: Üt.) 19. § (1) bekezdés második fordulata alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését indítványozta azzal az indokkal, hogy sérti az Alkotmány 9. § (2) bekezdését.

Miután tájékoztatást kapott arról, hogy a támadott szabály alkotmányosságát az Alkotmánybíróság ezen alkotmányos rendelkezéssel összefüggésben már elbíráltta, újabb indítványt terjesztett elő, amelyben előadta, hogy az a rendelkezés, amely szerint az ügyvéd csak egy kamara tagja lehet, továbbá annak a kamarának a területén tarthat fenn irodát (és alirodát), amelynek a tagja, a törvény által elérni kívánt célokhoz képest „szükségtelen s így aránytalan korlátozást testesít meg, mely indokolatlan mértékben korlátozza az ügyvédek Alkotmányban rögzített vállalkozási szabadságát, illetve a gazdasági verseny szabadságát”. Ezért – álláspontja szerint – sérül az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében megfogalmazott „arányosság, mint a jogállamiság/alkotmányosság önálló alapelve”, továbbá az Alkotmány 9. § (2) bekezdése.

II.

Az Alkotmánybíróság az indítványt tartalma szerint bírálta el.

Az indítványozó szerint az Üt. kifogásolt szabálya az Alkotmány 2. § (1) bekezdésével ellentétben áll, a beadvány azonban tartalmilag a korábbi indítványban foglaltakkal azonos problémát vet fel. Habár indokolásában a jogállamiságra, mint

a köztársaság alapértékére hivatkozik, valójában változatlanul az Alkotmány 9. § (2) bekezdésében megfogalmazott vállalkozás joga és gazdasági verseny szabadsága korlátozására utal, amely véleménye szerint végső soron a jogállamiság önálló alapelve, az arányosság sérelmét eredményezi.

Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az Üt. 19. § (1) bekezdése második fordulatának alkotmányosságát az Alkotmány 9. § (2) bekezdésében megfogalmazott alkotmányos jogok vonatkozásában vizsgálta, mivel az indítvány erre vonatkozó része az Alkotmány 2. § (1) bekezdésével kapcsolatos érvelést magába foglalta.

Az Alkotmánybíróságnak állást kellett foglalnia abban, érint-e az indítvány „ítélt dolgot”.

A 744/B/1992. AB határozatában az Alkotmánybíróság az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésével összefüggésben már vizsgálta az ügyvédségről szóló – 1998. július 1-jéig hatályos – 1991. évi XXIII. törvénnyel módosított 1983. évi 4. törvényerejű rendeletnek (a továbbiakban: Ütv.) a támadott szabállyal közel azonos tartalmú 2. § (5) bekezdése alkotmányosságát. Rámutatott: „Az Ütv. nem tiltja azt sem, hogy az ügyvédek megbízóik érdekében más kamara illetékességi területén is kifejtsék munkájukat. Csak azt tiltja, hogy más kamara illetékességi területén bárki által látogatható irodát tartsanak fenn.” Ezért a sérelmezett szabályozás nincs ellentétben semmilyen alkotmányos elvvel, vagy szabállyal. (ABH 1993, 594, 595.)

Az Ütv. ezen rendelkezése helyébe lépett és a jelen eljárásban is kifogásolt szabálya – az Üt. 19. § (1) bekezdésének második fordulata – volt a tárgya a 374/B/1998. AB határozatnak, amelyben az Alkotmánybíróság az érdemi vizsgálatot a támadott rendelkezés tartalmának bővülése, illetőleg az indítványban állított újabb alkotmányos sérelemre tekintettel is elvégezte, és az indítványt mind az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésével, mind a 9. § (2) bekezdésével összefüggésben alaptalannak találta. Utalt arra, hogy az ügyvédi tevékenységre nézve a vállalkozás joga e tevékenység sajátos jellegének figyelembevételével vizsgálható.

„Az Üt. rendelkezéseiből azonban – akárcsak az Ütv. korábban hatályban volt rendelkezéseiből – aggálytalanul megállapítható, hogy az ügyvédi hivatás gyakorlásához csak az ügyvédi iroda létesítése elengedhetetlen feltétel, annak hiányában ugyanis az ügyvéd – akár egyéni ügyvéd, akár ügyvédi iroda tagja – kamarai bejegyzését nem kérheti.” Az Üt.-nek az alirodára vonatkozó szabálya nem a „vállalkozóvá válás” lehetőségét korlátozza. (ABH 1998, 855, 859, 860.)

Megjegyzi az Alkotmánybíróság, hogy az Üt. kifogásolt rendelkezése nem akadályozza az ügyvédet, hogy bárhol, tehát Magyarország területén, vagy nemzetközi szerződéstől, közösségi jogi rendelkezésektől és helyi szabályozástól függően külföldön ügyvédi tevékenységet folytasson. Az egy kamara területén létesíthető iroda a kamara és az ügyvéd viszonyában fennálló, mintegy igazgatásrendészeti

kérdés, s az ügyvédi bejegyzés feltétele, amely a vállalkozóvá válást, a szabad munkavállalást nem akadályozza és nem is korlátozza.

Az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat 31. § c) pontja szerint „ítélt dolog” címén az eljárás megszüntetésének van helye, ha az indítvány az Alkotmánybíróság által érdemben már elbírált jogszabállyal azonos jogszabály (jogszabályi rendelkezés) felülvizsgálatára irányul, és az indítványozó az Alkotmánynak ugyanarra a §-ára, illetőleg alkotmányos elvére (értékére) – ezen belül – azonos alkotmányos összefüggésre hivatkozva kéri az alkotmánysértést megállapítani.

Ezért az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Üt. 19. § (1) bekezdése tekintetében res iudicata esete áll fenn, így az eljárást – az érdemi vizsgálatot mellőzve – megszüntette.

Budapest, 2006. február 7.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
Dr. Kukorelli István
alkotmánybíró helyett

Dr. Tersztyánszkyné
dr. Vasadi Éva s. k.,
alkotmánybíró

128/B/2005. AB végzés

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítvány tárgyában meghozta az alábbi

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Magyar Köztársaság 2005. évi költségvetéséről szóló 2004. évi CXXXV. törvény 50. § (24) bekezdése, valamint a többciklusú felsőoktatási képzési szerkezet bevezetésének egyes szabályairól szóló 381/2004. (XII. 28.) Korm. rendelet alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló eljárást megszünteti.

INDOKOLÁS

1. Az Alkotmánybírósághoz indítvány érkezett a Magyar Köztársaság 2005. évi költségvetéséről szóló 2004. évi CXXXV. törvény (a továbbiakban: Kgtv.) 50. § (24) bekezdése, valamint a többciklusú felsőoktatási képzési szerkezet bevezetésének egyes szabályairól szóló 381/2004. (XII. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére.

A Kgtv. rendelkezését azért támadta az indítványozó, mert szerinte a felsőoktatási képzési szerkezetét alapvetően befolyásoló szabályokat nem a költségvetési, hanem a felsőoktatási törvénybe kellett volna foglalni. Az indítványozó ezzel összefüggésben azt hangsúlyozta, hogy a kialakult helyzet párhuzamos jogalkotást és párhuzamos jogalkalmazást, s ebből fakadóan eltérő fogalomrendszert eredményezett, ami ellentétes a jogbiztonság követelményével.

Az R.-rel kapcsolatban azt kifogásolta az indítványozó, hogy a végrehajtási rendelet nem lehet egyidejűleg kompatibilis két – egymástól eltérő – törvénnyel. Arra külön is utalt indítványában, hogy az R.-nek nem egy előkészítés alatt álló jogszabálynak (az új felsőoktatási törvénynek), hanem az elfogadásakor hatályos törvényeknek kellett volna megfelelnie. Arra is rámutatott, hogy a végrehajtási jogszabály minden olyan esetben alkotmányellenes, ha a jogalkotási felhatalmazás alkotmányellenesnek minősült.

Az indítványozó szerint a támadott jogszabályok ellentétesek az Alkotmány 2. § (1) bekezdéséből következő jogbiztonság követelményével, továbbá – tekintettel az Alkotmány 8. § (2) bekezdésére – sértik az Alkotmány 70/F. §-ában és 70/G. §-ában foglalt művelődéshez, illetve a tanszabadsághoz való jogot.

2. Az indítvány benyújtását követően a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény módosításáról szóló 2005. évi CVI. törvény 7. § (2) bekezdése 2005. október 28. napjával hatályon kívül helyezte a Kgtv. 50. § (24) bekezdését, megszüntetve ezáltal az indítványozó által kifogásolt párhuzamos jogi szabályozást. Úgyisntén az indítvány benyújtását követően a felsőoktatási alap- és mesterképzésről, valamint a szakindítás eljárási rendjéről szóló 289/2005. (XII. 22.) Korm. rendelet 15. § (1) bekezdés *b*) pontja 2005. december 30. napjával az R.-t hatályon kívül helyezte. 2006. március 1-jén pedig hatályba lépett a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény, amely tartalmazza a többciklusú képzésre vonatkozó törvényi szintű szabályozást.

Mivel a megváltozott jogszabályi környezetben az indítványozó által a korábbi helyzetre vonatkozóan előterjesztett kérelem tartalmilag is tárgytalanná vált, az Alkotmánybíróság végzésben hívta fel az indítványozót, hogy nyilatkozzék, kívánja-e indítványát módosítani. Az indítványozó a megadott határidőig nem válaszolt.

3. Az Alkotmánybíróság – főszabályként – csak hatályban lévő jogszabály, illetve az állami irányítás egyéb jogi eszköze alkotmányosságát vizsgálja. Ez alól kivétel lehet, ha az eljárás az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 38. §-a alapján bírói kezdeményezés vagy a 48. § alapján alkotmányjogi panasz tárgyában folyik. A jelen eljárásban előterjesztett indítvány nem tartozik ezek körébe.

A régi helyébe lépő új szabályozás tekintetében az Alkotmánybíróság akkor folytatja le utólagos normakontrollra irányuló vizsgálatát, ha az tartalmilag, alkotmányossági szempontból a korábbival azonos (1066/B/1995. AB végzés, ABH 1999, 867, 868.; 1314/B/1997. AB végzés, ABH 2001, 1605, 1606.) Ez a konkrét esetben – a 2. pontban részletezettek szerint – nem állapítható meg.

Mivel az indítvány tárgytalanná vált, az Alkotmánybíróság a Kgtv. 50. § (24) bekezdése, valamint az R. alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló eljárást – az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt

3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (ABH 2003, 2065.) 31. §-ának a) pontja alapján – megszüntette.

Budapest, 2006. május 9.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

261/D/2005. AB végzés

Az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panaszok tárgyában – *dr. Balogh Elemér* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával és *dr. Kovács Péter* alkotmánybíró különvéleményével – meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról szóló 1990. évi LXIV. törvény 54/A. §-a m) pontjának, valamint a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény 149. §-a j) pontjának, továbbá a Csabaszabadiban 2005. január 30-án tartott időközi választások eredményének és a Községi Önkormányzat Képviselő-testülete 4/2005. (II. 2.) Kt. határozatának megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszokat visszautasítja.

INDOKOLÁS

I.

1. Az Alkotmánybírósághoz 2005. február 26-i dátummal a következő kérelmet tartalmazó beadvány érkezett:

„Az Alkotmánybíróság mondja ki, hogy 2005. január 30-án Csabaszabadin megtartott időközi választások során a Csabaszabadi Települési Önkormányzat Képviselő-testülete tagjai közül a szlovák képviselők a mandátumukat alkotmány-sértően szavazták meg, ezért a szlovák kisebbség képviseletére vonatkozó mandátumuk érvénytelen, illetve az ezt követően a települési önkormányzat alkotmányellenesen alakult szlovák kisebbségi önkormányzattá, ezért az átalakulás is érvénytelen.”

Az indítványozó kérte továbbá „az alkotmánysértő kisebbségi képviselők választására vonatkozó törvényi előírások megszüntetését”.

A beadványt többen aláírták azzal a megjegyzéssel, hogy a leírtakkal egyetértenek, és szükségesnek tartják az Alkotmánybíróság eljárását.

Az Alkotmánybíróság főtítkára írásban tájékoztatta az indítványozókat, hogy az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre az önkormányzati választások eredményének felülbírálására. A jogszabály alkotmányosságának vizsgálatára irányuló kérelem tekintetében pedig közölte, hogy a beadvány nem jelöli meg sem az alkotmányellenesnek tartott jogszabályt, sem az Alkotmánynak azt a rendelkezését,

amelyet a jogszabály megsért; ezért az Alkotmánybíróság a beadvánnyal nem tud érdemben foglalkozni.

Az indítványozók közölték, hogy álláspontjuk szerint a választások az Alkotmány 68. §-ának (2)–(4) bekezdését sértették. Továbbra is kérték beadványuk elbírálását.

A beadvány ismételten előterjesztésre került, csatolva a választások adatairól és eredményéről készített jegyzőkönyv másolatát, továbbá a 4/2005. (II. 2.) Kt. számú határozat szövegét, amely szerint a Csabaszabadi Községi Önkormányzat Csabaszabadi Községi Szlovák Kisebbségi Települési Önkormányzat néven működik.

2. A beadvány ismételt előterjesztésével egyidejűleg a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosa – az állampolgári jogok országgyűlési biztosáról szóló 1993. évi LIX. törvény (a továbbiakban: Obtv.) 22. §-ának *c*) pontjára hivatkozva – kérte, hogy az Alkotmánybíróság a már benyújtott alkotmányjogi panaszban foglaltak szerint bírálja el a csabaszabadi helyi önkormányzati időközi választásokra vonatkozó indítványt és ahhoz kiegészítéseket fűzött.

Az országgyűlési biztos – a helyi önkormányzati képviselő-testület kisebbségi jogokat sértő gyakorlatának ismertetése mellett – kifejtette, hogy a csabaszabadi beadvány megfelel az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 48. §-ában meghatározott feltételeknek. Álláspontja szerint nem volt olyan jogorvoslati lehetőség, amelyet az indítványozónak ki kellett volna merítenie az Alkotmánybírósághoz fordulás előtt. A kérdéses időközi választásokat a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) előírásai szerint folytatták le. Ezért a választási eredmény a Ve. alapján nem támadható meg. Álláspontja szerint ilyen körülmények között az egyetlen jogorvoslati lehetőség az alkotmányjogi panasz, tekintettel arra, hogy „az indítványozók alkotmányos joga azért sérült, mert a szlovák kisebbségi jelöltek megválasztása alkotmányellenes jogszabályi rendelkezések alapján történt”.

Az országgyűlési biztos rámutatott arra, hogy a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról szóló 1990. évi LXIV. törvény (a továbbiakban: Övjt.) 50/A. §-ának (4) bekezdése szerint egy kisebbség egy településen csak egy helyi kisebbségi önkormányzatot hozhat létre. Az Övjt. 54/A. §-ának *m*) pontja és a Ve. 149. §-ának *j*) pontja értelmében a helyi önkormányzati választásokon kisebbségi jelöltnek kell tekinteni a valamely nemzeti vagy etnikai kisebbség képviseletét vállaló független jelöltet, illetve a kisebbségi szervezet jelöltjét. A választójogi törvények nem írták elő, hogy a kisebbségi jelölt a képviselni kívánt közösség tagja legyen.

Az országgyűlési biztos véleménye szerint az Övjt. 54/A. §-ának *m*) pontja és a Ve. 149. §-ának *j*) pontja ellentétes az Alkotmány 68. §-ának (1) és (3) bekezdésével, mert „a független kisebbségi jelöltek esetében semmi nem garantálja, hogy a képviselni kívánt kisebbségi közösségtől kapják a felhatalmazást a választáson

való részvételre”. (Az országgyűlési biztos indítványa összefoglalóan általában az Övjt. és a Ve. alkotmányellenességét jelölte meg, de fejtegetésének korábbi része csak az említett szabályokat támadta.) Ezzel kívánta kiegészíteni az alkotmányjogi panaszt. Véleménye szerint kiüresedne az országgyűlési biztosnak az alkotmányjogi panasz elbírálásának kérelmére vonatkozó joga, ha már benyújtott alkotmányjogi panasz pontosítására, kiegészítésére nem volna joga.

A Csabaszabadi Községi Szlovák Kisebbségi Települési Önkormányzat megalakulásáról hozott 4/2005. (II. 2.) Kt. határozat az országgyűlési biztos szerint azért ellentétes az Alkotmány 68. §-ának (4) bekezdésével, mert hiányzik az átalakulásról határozatot hozó kisebbségi képviselőknek a képviselt kisebbség tagjaitól származó legitimitációja. Ezért kérte a határozat megsemmisítését.

Az országgyűlési biztos azt is kifejtette, hogy a jogi szabályozás nem alkalmas az alkotmányjogi panaszban is kifogásolt visszaélések megakadályozására:

„Alkotmánysértőnek tartom azt is, hogy nincs olyan törvényi rendelkezés, amely szerint a kisebbségi jelöltnek ki kellene nyilvánítania a képviselni kívánt közösséghez tartozását.”

Ezért indítványozta, hogy az Alkotmánybíróság „a hatályos választójogi rendelkezésekkel összefüggésben állapítsa meg a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet, és az Országgyűlést hívja fel a kisebbségek államalkotó tényező szerepét kifejező és a képviselőkhöz fűződő jogát biztosító törvényi rendelkezések megállapítására”.

3. Az Országgyűlés 2005 októberében megalkotta a kisebbségi önkormányzati képviselők választásáról, valamint a nemzeti és etnikai kisebbségekre vonatkozó egyes törvények módosításáról szóló 2005. évi CXIV. törvényt (a továbbiakban: Nektm.). Ezt követően a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztos újabb beadványt nyújtott be. Ebben közölte, hogy az Alkotmánybírósághoz benyújtott indítványát – más ügyben előterjesztett kérelmeivel együtt – az új törvényre tekintettel módosítja. A jelen ügyre vonatkozóan két kérelmet tartott fenn:

– a törvényi szabályozás változásától függetlenül továbbra is indítványozta, hogy az Alkotmánybíróság „a Csabaszabadiban 2005. január 30-án tartott időközi választás eredményét – miután a választást alkotmányellenes törvényi rendelkezések alapján bonyolították le – a benyújtott alkotmányjogi panaszban előadott kérelemnek megfelelően semmisítse meg”,

– kérte, hogy az Alkotmánybíróság „az alkotmányjogi panasszal támadott, a 2005. évi CXIV. törvénnyel hatályon kívül helyezett választójogi törvényi rendelkezések alkotmányellenességét vizsgálja meg”.

A kérelmek között nem szerepel a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítása, amit az országgyűlési biztos egy másik ügy tárgyát képező indítvány módosítása keretében – a Nektm. és a Ve. egyes rendelkezéseinek megsemmisítésére vonatkozó kérelemmel összefüggésben – tartott fenn.

Az országgyűlési biztos a 2006. évi önkormányzati választásokra tekintettel indítványainak soron kívül történő elbírálását kérte.

4. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszok tárgyában folyamatban lévő ügyeket – az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (a továbbiakban: Ügyrend) 28. §-ának (1) bekezdése alapján – egyesítette és egy eljárásban bírálta el.

II.

Az indítványok elbírálásánál az Alkotmánybíróság a következő jogszabályokat vette figyelembe:

Az Alkotmány rendelkezései:

„68. § (1) A Magyar Köztársaságban élő nemzeti és etnikai kisebbségek részesei a nép hatalmának: államalkotó tényezők.

(2) A Magyar Köztársaság védelemben részesíti a nemzeti és etnikai kisebbségeket. Biztosítja kollektív részvételüket a közéletben, saját kultúrájuk ápolását, anyanyelvük használatát, az anyanyelvű oktatást, a saját nyelven való névhasználat jogát.

(3) A Magyar Köztársaság törvényei az ország területén élő nemzeti és etnikai kisebbségek képviselőit biztosítják.

(4) A nemzeti és etnikai kisebbségek helyi és országos önkormányzatokat hozhatnak létre.”

Az Abtv. szabályai:

„48. § (1) Az Alkotmányban biztosított jogainak megsértése miatt alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz az, akinek a jogséremlme az alkotmányellenes jogszabály alkalmazása folytán következett be, és egyéb jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, illetőleg más jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

(2) Az alkotmányjogi panaszt a jogerős határozat kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani.

(3) Az Alkotmánybíróság eljárására a 40–43. §-ban foglaltak az irányadók.”

Az Obtv. szabálya:

„22. § Az országgyűlési biztos indítványozhatja az Alkotmánybíróságnál:

a) a jogszabály, valamint az állami irányítás egyéb jogi eszköze alkotmányellenességének utólagos vizsgálatát;

b) a jogszabály, valamint az állami irányítás egyéb jogi eszköze nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatát;

- c) az Alkotmányban biztosított jogok megsértése miatt benyújtott alkotmányjogi panasz elbírálását;
- d) mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megszüntetését;
- e) az Alkotmány rendelkezéseinek értelmezését.”

A nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvény (a továbbiakban: Nektv.) rendelkezései:

„20. § (2) Az Országgyűlés megválasztja a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosát. A köztársasági elnök a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosának személyére vonatkozó javaslatának megtétele előtt kikéri az országos kisebbségi önkormányzatok – ha valamely kisebbség ilyen önkormányzattal nem rendelkezik, az adott kisebbség nyilvántartásba vett országos érdekképviselői szervének – véleményét. A nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosára egyebekben az állampolgári jogok országgyűlési biztosáról szóló 1993. évi LIX. törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.”

III.

1. Az indítványozók által támadott jogszabályokat a Nektm. az alkotmányjogi panasz beadását követően hatályon kívül helyezte.

Az Alkotmánybíróság hatályon kívül helyezett jogszabály alkotmányosságát csak az Abtv. 38. §-ának (1) bekezdésében meghatározott bírói kezdeményezés és a 48. §-án alapuló alkotmányjogi panasz esetében vizsgálja, mert ezekben az esetekben a támadott jogszabály alkalmazhatósága is eldöntendő kérdés (335/B/1990. AB határozat, ABH 1990, 261, 262.).

Az indítványozók beadványukat alkotmányjogi panaszként jelölték meg, ezért az Alkotmánybíróság először azt vizsgálta meg, hogy az indítványok megfelelnek-e az alkotmányjogi panaszra az Abtv.-ben meghatározott feltételeknek.

2. Az Abtv. 48. §-a szerint alkotmányjogi panasz esetében a panasz előterjesztőjének ügyében hozott jogerős határozattal okozott olyan jogsérelemről van szó, amelynél a panasztevő Alkotmányban biztosított jogainak a megsértésére azért kerül sor, mert a határozat alkotmányellenes jogszabályt alkalmaz.

Az országgyűlési biztos által az Abtv. alapján benyújtott alkotmányjogi panasz az Abtv.-ben meghatározott panasztól annyiban tér el, hogy az Alkotmányban biztosított jogok megsértése miatt már benyújtott alkotmányjogi panasz elbírálását indítványozza az országgyűlési biztos. Ez az indítvány tehát a sérelmet szenvedő fél alkotmányjogi panaszához csatlakozik. Az Abtv. nem határoz meg az alkotmányjogi panaszra az Abtv. 48. §-ától eltérő feltételeket. Az Abtv. javaslatának a 22. §-hoz fűzött miniszteri indokolása csak azt mondja ki, hogy az országgyűlési biztos azért indítványozza az Alkotmánybíróság eljárásának megindítását, mert a vizsgált hatósági döntés alapját adó jogszabály alkotmányossága vitatható.

Az alkotmányjogi panasz alapja az Abtv. szerint egyedi ügyben hozott határozat, amely ellen a sérelmet szenvedő nem tud jogorvoslással élni. Az alkotmányjogi panasz jogorvoslati jellegét kimondó 57/1991. (XI. 8.) AB határozat szerint az indítványozónak „alanyi joga van arra, hogy az Alkotmánybíróság konkrét ügyben eljárjon” (ABH 1991, 272, 281–282.). Ugyanezt az elvet ismételte meg a 735/B/2001. AB határozat. Az Alkotmánybíróság itt egyrészt azt hangsúlyozta, hogy az alkotmányjogi panasz az utólagos normakontroll egy sajátos formája, másrészt kiemelte, hogy csak az a személy indítványozhatja, akinek egy konkrét ügyben keletkezett jogséremlme (ABH 2002, 1349, 1353.). Az alkotmányjogi panasz utólagos normakontroll jellegéből is következik, hogy az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz esetében is csak a vizsgált jogszabály alkotmányellenességéről hozhat határozatot, nem semmisítheti meg a jogszabályt alkalmazó határozatot (624/E/1999. AB határozat, ABH 2002, 1023, 1042.).

Az indítványozók a helyi időközi választás eredményének és egy kisebbségi települési önkormányzat megalakításáról szóló határozatnak, valamint az ezek alapját jelentő jogszabályoknak a megsemmisítését kérték. Itt tehát nem egyedi ügyben hozott határozatban alkalmazott jogszabályok miatt keletkezett jogsérelemlről van szó. A fentiek szerint az indítványok nem felelnek meg az alkotmányjogi panaszra az Abtv. 48. §-ában meghatározott feltételeknek. Ezért az Alkotmánybíróság az indítványokat az Ügyrend 29. §-ának e) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2006. február 21.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszkyné
dr. Vasadi Éva s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér alkotmánybíró párhuzamos indokolása

Egyetértek a végzés rendelkező részével, de álláspontom szerint az alkotmányjogi panaszok visszautasításának az Indokolás III. pontjában felhozott érvek mellett más szempontokat kellett volna figyelembe venni. Véleményem szerint a visszautasítás indokaként felhozottak, vagyis, hogy nem egyedi ügyben hozott határozatban alkalmazott jogszabályok okozta jogsérelemről kellene ebben az ügyben dönten, nem mindenben állja meg a helyét.

1. Az Abtv. 48. § (1) bekezdése szerint az Alkotmányban biztosított jogainak megsértése miatt alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz az, akinek a jogsérelemből az alkotmányellenes jogszabály alkalmazása folytán következett be, és egyéb jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, illetőleg más jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az Abtv. 21. § (4) bekezdése alapján ezzel a joggal bárki élhet. A végzésben is hivatkozott 57/1991. (XI. 8.) AB határozatban értelmezte az alkotmányjogi panasz helyét és jellegét az Alkotmánybíróság:

„A törvény e rendelkezése szerint az alkotmányjogi panasz jogorvoslat. Ez következik egyrészt abból, hogy a törvény a jogintézményt ‘panasz’-nak nevezi, másrészt, hogy azt az ‘egyéb jogorvoslati lehetőségek’ kimerítése után, vagy ‘más jogorvoslati lehetőség hiányában’, vagyis további, illetőleg végső jogorvoslatként biztosítja a jogosult számára.

Az indítványozónak tehát alanyi joga van arra, hogy az Alkotmánybíróság konkrét ügyében eljárjon és határozatot hozzon. E jogorvoslatához való alanyi jogosultság ugyanakkor nem minősül általános jogorvoslatnak, mert az csak kivételesen a jogerő beállta után, továbbá alkotmányos alapjog sérelme esetén vehető igénybe, az Alkotmánybíróság jogköre pedig csak az alapjogot sértő határozat megsemmisítésére terjed ki, annak megváltoztatására azonban már nem.

Az alkotmányjogi panasz intézményét ez a jogorvoslati funkció különbözteti meg az utólagos normakontrolltól.” (ABH 1991, 272, 281–282.)

2. Az időközi önkormányzati választás végeredményének megállapításáról szóló döntés – álláspontom szerint – a végzés indokolásában írtakkal ellentétben egyedi ügyben hozott döntés. Meghatározott képviselőjelöltek meghatározott választás eredményeképpen történő mandátumszerzéséről hozott egyedi állami döntés. Mégpedig olyan egyedi döntés, amellyel szemben – igaz, hogy szűk körben – az akkor hatályos szabályok szerint is jogorvoslatnak volt helye. A választás eredményét adott esetben a helyi választási bizottság állapította meg, ez ellen a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (Ve.) 85. §-a szerint az érintettek kifogást nyújthattak volna be a területi, adott esetben a Békés Megyei Választási Bizottsághoz. Annak döntése ellen a Békés Megyei Bírósághoz lehetett volna fordulni. A bíróság jogerős elutasító határozata után lehetett volna az előzőekben ismerte-

tettek alapján alkotmányjogi panaszt, a jogerős határozattól számított megfelelő határidőn belül benyújtani. Mivel ez nem történt meg, az alkotmányjogi panaszt ezért kellett volna visszautasítani.

Az alkotmányjogi panaszokban felvetett problémával kapcsolatban megjegyzendő még az is, hogy jogorvoslattal támadható lett volna a panaszosok által nem szlovák kisebbségi jelöltnek tartott személyek szlovák kisebbségi jelöltként való nyilvántartásba vételéről hozott választási bizottsági döntés is, a Ve. 77. §-a alapján. Az akkor hatályos szabályok értelmében a választási bizottság egyéb döntése (ebbe a körbe tartozik a jelöltek nyilvántartásba vétele is) ellen kifogást lehetett benyújtani.

A 80. § (2) bekezdése szerint pedig a helyi választási bizottság döntése ellen benyújtott kifogásról az illetékes területi választási bizottság döntött. A területi választási bizottság döntése elleni kifogásról a megyei bíróság dönthetett volna.

E jogorvoslatok igénybevétele után, a bíróság jogerős határozatát követően is lehetett volna alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulni, a nyilvántartásba vételt lehetővé tevő törvényi szabályozás alkotmányellenességére hivatkozással.

3. A visszautasított alkotmányjogi panaszokban támadott másik határozat, a megválasztott képviselő-testületnek kisebbségi települési önkormányzattá való átalakulásáról hozott határozata (mely így megszüntetésre ítélte a korábban megalakult szlovák kisebbségi önkormányzatot) is egyedi döntés volt, ellentétben a tervezetben írtakkal. Az igaz, hogy ez a határozat nem valamely pontosan meghatározott jogalanyt érintően az ő jogai, kötelességei tekintetében hozott egyedi döntés, tehát nem meghatározott személy egyedi ügye. De a döntés maga egyedi és nem normatív, nem általában vonatkozik a jogalanyokra, hanem egy meghatározott jogalanyra, nevezetesen a csabaszabadi önkormányzatra vonatkozik, hiszen ez egy szervezeti jellegű egyedi határozat. Az egyéni jogsérelem e határozat esetében nem volna kimutatható, így ellene nincsen helye külön jogorvoslatnak, csak a közigazgatási hivatal vezetője támadhatta volna meg törvényességi ellenőrzési jogkörében. Álláspontom szerint szerencsésebb lett volna, ha nem arra hivatkozik az Indokolás, hogy nem egyedi ügyekben hozott határozatról van szó, hanem arra, hogy nem egyéni (szubjektív) jogsérelemet okozott a döntés, nem szubjektív, hanem objektív (a tárgyi joggal ellentétes) jogsérelemről beszélhetünk esetében.

Budapest, 2006. február 21.

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter alkotmánybíró különvéleménye

I.

A határozat mögött levő alapprobléma a Csabaszabadi Önkormányzat 4/2005. (II. 2.) Kt. számú határozata meghozatalának alkotmányossága.

Nézetem szerint az Alkotmánybíróság hatáskörrel rendelkezik ennek a kérdésnek a megítélésére. A hatáskör fennállásának megítélése szempontjából két lehetőség áll fenn: az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 1. § *b*) pontja szerint „az állami irányítás egyéb jogi eszköze alkotmányellenességének utólagos vizsgálata”, illetve 1. § *h*) pontja szerinti „eljárás mindazon ügyekben, amelyeket a törvény hatáskörébe utal.”

Utóbbi esetben ez a törvény a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv):

„1. § (3) A helyi önkormányzat – a törvény keretei között – önállóan szabályozhatja, illetőleg egyedi ügyekben szabadon igazgathatja a feladat- és hatáskörébe tartozó helyi közügyeket. Döntését az Alkotmánybíróság, illetve bíróság és kizárólag jogszabálysértés esetén bírálhatja felül.

(...)

98. § (2) A közigazgatási hivatal vezetője a fővárosban és a megyében

a) ellátja a helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzését, a mérlegeléssel hozott önkormányzati döntésnek kizárólag a jogszerűségét vizsgálhatja;

(...)

(3) A közigazgatási hivatal vezetője törvényességi ellenőrzési jogkörében vizsgálja, hogy a helyi önkormányzat

a) szervezete, működése, döntéshozatali eljárása,

b) döntései (rendelete, határozata),

c) ... megfelel-e a jogszabályoknak.

(...)

99. § (1) A közigazgatási hivatal vezetője a törvényességi ellenőrzés körében – határidő tűzésével – felhívja az érintettet a törvényt sértés megszüntetésére. Az érintett a felhívásban foglaltakat köteles megvizsgálni és a megadott határidőn belül az annak alapján tett intézkedésről vagy egyet nem értéséről a közigazgatási hivatal vezetőjét tájékoztatni.

(2) Ha a megadott határidőn belül intézkedés nem történt, a közigazgatási hivatal vezetője kezdeményezheti:

a) az Alkotmánybíróságnál a törvényt sértő önkormányzati rendelet felülvizsgálatát és megsemmisítését;

b) a törvényt sértő határozat bírósági felülvizsgálatát;

(...)

102/B. § (1) A települési önkormányzat képviselő-testülete alakuló ülésén dönt a Nek. tv. 22. §-a alapján a kisebbségi önkormányzattá nyilvánításról, illetve a kisebbségi képviselők az alakuló üléstől számított három napon belül döntenek a közvetett módon létrejövő helyi kisebbségi önkormányzat megalakításáról.

(2) A helyi kisebbségi települési önkormányzattá nyilvánításhoz a kisebbségi képviselők több mint a felének igen szavazata is szükséges.”

II.

Vitathatatlan, hogy elnevezésére figyelemmel, azaz formális szempontból a „határozat” önmagában nem jogszabály. Az Alkotmánybíróság azonban maga is leszögezte, hogy az alkotmánybírósági „hatáskör vizsgálatánál nem az aktus elnevezése, hanem a benne foglalt rendelkezések jogi jellege az irányadó.” [52/1993. (X. 7.) AB végzés, ABH 1993, 407, 408.].

Egy korai alkotmánybírósági határozat mondta ki a potencialitás vizsgálatának fontosságát, is, amikor megállapította, hogy egy kérdéses leirat „olyan tartalmat hordoz, amely alkalmassá teszi arra, hogy az állami irányítás egyéb jogi eszközei közé sorolható jogi iránymutatásként érvényesüljön” [60/1992. (XI. 17.) AB határozat, ABH 1992, 275, 278.].

Ezt utóbb számos határozatra is vonatkoztatta az Alkotmánybíróság. Így került már az Alkotmánybíróság olyan helyzetbe is, hogy az adott esetben műemlékvédelmi szempontokat szem előtt tartó, közlekedési korlátozásokat tartalmazó önkormányzati határozat kapcsán hatáskörének megállapítása érdekében tisztázni kellett a határozat jogi jellegét. „A H[atározat] olyan tartalmat hordoz, amely alkalmassá teszi arra, hogy az állami irányítás egyéb jogi eszközei közé sorolható önkormányzati határozatként érvényesüljön, ezért az Alkotmánybíróság vizsgálta a támadott H[atározat] tartalmi alkotmányosságát” és megállapította, hogy „olyan szabályozást is tartalmaz, amely az állampolgárok széles körét érintő általános szabályokat foglal magában.” [15/1999. (VI. 3.) AB határozat, ABH 1999, 407, 409–410.] Az Alkotmánybíróság ezt úgy értelmezte, hogy „az Alkotmánybíróságnak a képviselő-testületi határozat alkotmányossági vizsgálatára csakis akkor van hatásköre, ha a határozat »olyan tartalmat hordoz, amely alkalmassá teszi arra, hogy az állami irányítás egyéb jogi eszközei közé sorolható önkormányzati határozatként érvényesüljön.«” (287/B/1999. AB végzés, ABH 2000, 1161, 1163.) Mint ismeretes, az 50/2003. (XI. 5.) AB határozat az előző politikai rendszer állambiztonsági tevékenységében való részvételének tényeit és körülményeit vizsgáló bizottság felállításáról szóló 41/2002. (VII. 12.) OGY határozatot illetően arra a következtetésre jutott, hogy az „alkotmánybírósági hatáskör megállapításához csupán a normatív jelleg meglétének vizsgálata szükséges, az alkotmányosan

megkövetelt normatív szabályozási szint meglétének vizsgálata nem.” [50/2003. (XI. 5.) AB határozat, ABH 2003, 566, 582–583.] A normatív jelleg megítélését illetően pedig ugyanitt azt is fontosnak tartotta, hogy a határozat rendelkezései „szervezetén és irányítási jogkörén kívülálló jogalanyokra tartalmazzanak kötelező normatív szabályokat.” [50/2003. (XI. 5.) AB határozat, ABH 2003, 566, 584.]

III.

Tény, hogy a települési önkormányzatok települési kisebbségi önkormányzattá való átalakulása „határozat” elfogadásával történt. Az átalakulást kimondó jogi dokumentum természetét illetően a Nek. tv. nem tartalmaz rendelkezést, s a „határozatok” mellett szólhatott az, hogy a megyei jogú várossá nyilvánítás országgyűlési határozatban, a várossá nyilvánítás köztársasági elnöki határozatban történik. Ennek analógiájára nem volt meglepő, hogy az átalakuló települési önkormányzatok is ezt a formát választották.

A települések minősülését illetően ugyanakkor történelmileg több formát is ismert a magyar jogrendszer: az egykori szabad királyi városok státusukat törvényi ranghoz közelítő uralkodói privilégiumokból eredeztették, a XIX. században és a XX. század első felében pedig a törvényhatósági jogú várossá nyilvánítás törvénnyel történt. Kisebbségvédelmi vonatkozásai miatt nemcsak jogtörténeti szempontból fontos, hogy az erdélyi szászok különleges autonómiáját az 1224-es Diploma Andreanum rögzítette és hasonló jogforrási természetűek voltak az egyéb nyelvi, etnikai közösségek státusát megállapító privilégiumok.

A települési önkormányzatok települési kisebbségi önkormányzattá való átalakulása tárgyában hozott határozatok (akárcsak a település jogosítványait érintő, fentebb említett határozatok) sui generis természetűek. Az átalakulási határozatok alapvetően autonormatív természetűek, de vannak heteronormatív vetületeik is. Nem csak deklaratív természettel bírnak, s mint az adott esetben is látható, jogi következményük az, hogy a településen helyi kisebbségi önkormányzat nem jöhet létre, a korábban létrejöttek pedig meg kell szűnnie, végsősoron a felesleges megkettőződés elvének figyelembevételével, a szervezeti ökonómia elve alapján, hiszen ennek feladatkörét az érintett nemzeti kisebbség akaratából immár a települési önkormányzat gyakorolja. Figyelemre méltó, hogy az Ötv 18. § (1) bekezdése szerint a szervezeti és működési szabályzatról rendeletet kell hozni. Az átalakulás esetén a települési önkormányzat maga gyakorolja a Nek. tv. szerinti, a kisebbségi mindennapok szempontjából fontos jogosítványokat, azaz az átalakulásról hozott határozat sine qua non-ja a rendeleti természetű SzMSz módosítása, kisebbségi jogosítványok önálló gyakorlásának beiktatása révén: ez pedig jogforrástanilag csak akkor magyarázható, ha az átalakulási határozat jogi természetét elvlasztjuk a

kifejezés szokásos nyelvtani tartalmától. Azaz ismét a sui generis jellegre kell következtetnünk. Tehát két szempontból is van konstitutív jellegük az átalakulási határozatoknak.

IV.

Az indítvány benyújtásakor még hatályos szabályok szerint az érintett település önkormányzata volt jogosult dönteni a települési kisebbségi önkormányzattá való átalakulásról: Csabaszabadi esetében a döntés a helyi szlovákság intézményeinek a megszüntetésére vezetett az indítványozó állítása szerint. Ezekkel az állításokkal az iratokból kitűnően a nemzeti kisebbségek országgyűlési biztosa is egyetértett, és helyesen idézi az indítványozó, hogy a J/5219 kormányjelentésben valóban név szerint is érintették a helyi szlovák önkormányzat és a csabaszabadi önkormányzat közötti konfliktusok sorozatát. A települési kisebbségi önkormányzattá való átalakulás eseménysorozata, az átalakulásnak a képviselő-testület ülésének jegyzőkönyvéből is kitűnő sürgetése és annak következményei az Alkotmány 68. §-ában foglalt kisebbségi jogoknak a helyi szintű gyakorolhatóságát illetően prima facie valóban aggályosnak tűnnek. Az Alkotmánybíróság, ha az ügyben az érdembeni eljárás mellett döntött volna, érinthette volna a kérdést, hogy az indítványozó, akinek a helyi szlovákság törvényes érdekeinek védelmében tett felvetései ügyében a közigazgatási hivatal támogatólag járt el, ebben a kérdésben fordult-e ehhez az intézményhez jogorvoslatért, s ennek alapján kívánt-e „alkotmányjogi panasszal” élni.

V.

Osztom a többségi határozat in abstracto végigvitt vonalvezetését az országgyűlési biztos hatáskörét illetően. Mivel azonban nézetem szerint az eredeti beadvány önmagában is elbíráható lett volna, ezért az országgyűlési biztosnak az ügyben kifejtett téziseit – különösen a demokratikus legitimitációra vonatkozókat – a beadvány érdemi elbírálása során, annak kiegészítéseként, érdemben kellett volna figyelembe venni.

Budapest, 2006. február 21.

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

423/D/2005. AB végzés

Az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a szövetkezetekről szóló 1992. évi I. törvény hatálybalépéséről és az átmeneti szabályokról szóló 1992. évi II. törvény alkalmazása ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

INDOKOLÁS

1. Az indítványozó 2005. április 20-i beadványában az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 48. §-ának (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő. Beadványához csatolta a Debreceni Ítéltábla Pf. II. 20.012/2005/3. számú, 2005. március 4-i dátumú jogerős ítéletét, amely helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét. Az elsőfokú bíróság elutasította az indítványozó – a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 349. §-ára alapított – kártérítési követelését. Az indítványozó azért fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz „mert az Alkotmány 2. § (1), 8. § (1) és (2), 50. § (1) és (2), 57. § (1) és (5) rendelkezéseibe ütközik, tehát alkotmányellenes az 1992. évi II. törvény alábbi alkalmazása, ezért indítványozom annak megsemmisítését.” Kérte, hogy az Alkotmánybíróság „2 370 451 Ft károm megtérülése érdekében jogorvoslati lehetőséget biztosítani szíveskedjen”.

Az indítványozó előadta, hogy az FVM Hajdú-Bihar Megyei Földművelésügyi Hivatala ellen 2000-ben pert indított, mert a Hivatal az indítványozónak árverésen szántóföld helyett szikes ösgyepet adott el. A felperes követelését az elsőfokú bíróság elutasította, és a bíróság ítéletét a Legfelsőbb Bíróság 2002-ben helybenhagyta. 2003-ban az indítványozó újabb pert indított „a földminősítési szempontú előkészítés el nem végzése miatt” államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt. Az elsőfokú bíróság ezt a követelést is elutasította és az indítványozó fellebbezése folytán került az ügy a Debreceni Ítéltábla elé, amely helybenhagyta az elsőfokú ítéletet.

2. Az Abtv. 48. §-ának (1) bekezdése szerint az fordulhat alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz, akinek a jogséremlme az alkotmányellenes jogszabály alkalmazása folytán következett be.

Az indítványozó nem hivatkozott jogszabály alkotmányellenességére, hanem a jogalkalmazást kifogásolta, tehát az indítvány nem felel meg az Abtv. 48. §-a (1) bekezdésében meghatározott feltételnek. Ezért az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (ABH 2003, 2065.) 29. §-ának *e*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2005. április 24.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

864/B/2005. AB végzés

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítványok alapján meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény 2004. december 31-ig hatályban volt 116. §-a „amennyiben január 1-jén igazságügyi szolgálati viszonyban áll” szövegrésze, valamint a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény 2004. december 31-ig hatályban volt 119. §-a „amennyiben január 1-jén igazságügyi szolgálati viszonyban áll” szövegrésze alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára és megsemmisítésére irányuló eljárást megszünteti.

INDOKOLÁS

Az egyik indítványozó 2005. szeptember 22-én az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény (a továbbiakban: Iasz.) 116. §-a „amennyiben január 1-jén igazságügyi szolgálati viszonyban áll” szövegrésze alkotmányellenességének utólagos vizsgálatát kezdeményezte az Alkotmány 2. § (1) bekezdése, 4. §-a, 19. § (1)–(2) bekezdése, 70/A. § (1) bekezdése és 70/B. § (2)–(3) bekezdése sérelmére hivatkozva.

A másik indítványozó 2005. október 7-én a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény (a továbbiakban: Hjt.) 119. §-a „amennyiben január 1-jén igazságügyi szolgálati viszonyban áll” szövegrésze alkotmányellenességének utólagos vizsgálatát kezdeményezte az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdése sérelmét állítva.

Az Alkotmánybíróság a két ügyet egyesítette és egy eljárásban bírálta el.

A Magyar Köztársaság 2004. évi költségvetéséről és az államháztartás hároméves kereteiről szóló törvény végrehajtásáról szóló, 2005. november 11-én kihirdetett 2005. évi CXVIII. törvény (a továbbiakban: Tv.) 34. § (8) bekezdése az Iasz. 116–117. §-át, (9) bekezdése a Hjt. 119. §-át módosította. Ezek a módosítások az indítvánnyal támadott szövegrészek hatályon kívül helyezését eredményezték. A Tv. 36. § (2) bekezdése az indítvánnyal támadott szövegrészek tekintetében azok 2005. január 1-jére visszamenőleges hatállyal történő hatályon kívül helyezéséről rendelkezett.

Az Alkotmánybíróság hatályon kívül helyezett jogszabály alkotmányellenességét nem vizsgálja, hacsak nem annak alkalmazhatósága is eldöntendő kérdés (335/B/1990. AB határozat, ABH 1990, 261, 262.). Hatályon kívül helyezett jogszabály alkotmányossági vizsgálata a konkrét normakontroll két esetében, az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 38. § (1) bekezdése szerinti bírói kezdeményezés és a 48. § szerinti alkotmányjogi panasz alapján lehetséges. Mivel jelen ügyben az indítványok az Abtv. 1. § *b*) pontja szerinti utólagos absztrakt normakontrollra irányulnak, az Alkotmánybíróság az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozatának 31. § *a*) pontja alapján az eljárását megszüntette.

Budapest, 2006. január 24.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

*Dr. Tersztyánszkyné
dr. Vasadi Éva* s. k.,
előadó alkotmánybíró

955/B/2005. AB végzés

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítvány tárgyában meghozta az alábbi

végzést:

Az Alkotmánybíróság a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény 72. § s) pontja és a 129. § (4) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló eljárást megszünteti.

INDOKOLÁS

1. Az Alkotmánybírósághoz indítvány érkezett a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Ftv.) 72. § s) pontja és a 129. § (4) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére.

Az Ftv. 72. § s) pontját azért támadta az indítványozó, mert szerinte az törvényhozási tárgykörbe tartozó szabályozást (többciklusú képzés rendjének meghatározása) utal kormányrendeleti szintre, ami sérti az Alkotmány 8. § (2) bekezdését, a 35. § (1) bekezdésének b) pontját, továbbá a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény 15. § (2) bekezdését.

Az Ftv. 129. § (4) bekezdésével kapcsolatban azt kifogásolta az indítványozó, hogy nem biztosít megfelelő átmeneti szabályozást az új felsőoktatási rendszer szerinti átálláshoz. Azok a hallgatók ugyanis, akik nem fejezik be tanulmányaikat az adott szak képesítési követelményében meghatározott képzési idő alatt, kénytelenek lesznek az új, többciklusú képzési rendszer keretében meghirdetett szakok valamelyikén tanulmányaikat továbbfolytatni. Az indítványozó szerint ezzel sérül az Alkotmány 2. § (1) bekezdéséből következő jogbiztonság követelménye, mert a szabályozással érintett jogalanyok nem tudják elhatározásaikat előzetesen a jog előírásához igazítani.

2. Az indítvány benyújtását követően a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: új Ftv.) 151. § (3) bekezdése 2006. március 1. napjával hatályon kívül helyezte az Ftv.-t.

2.1. Az új Ftv. 153. § (1) bekezdés 5. pontja úgyszintén felhatalmazza a Kormányt arra, hogy a többciklusú képzés rendjét rendeletben szabályozza. Ugyanakkor az új Ftv. vonatkozó szabályozása („A felsőoktatásban folyó képzés rend-

szere” című 32–33. §-ok) nem mindenben egyezik meg az Ftv. már nem hatályos rendelkezéseivel („A többciklusú képzés” című 21/A fejezet). További különbség az is, hogy az új Ftv. 153. § (3) bekezdés *a*) pontja értelmében a felhatalmazás feltételhez kötött, mert a többciklusú képzés tekintetében a Kormány szabályozási jogkörét csak a Magyar Rektori Konferencia egyetértésével gyakorolhatja.

2.2. Az új képzési rendre való átállást az új Ftv. is szabályozza (158–159. §-ok), közel azonos szöveggel, mint az indítvánnyal támadott rendelkezés. Lényegi különbséget jelent azonban a két szabályozás között az új Ftv. 158. § (3) bekezdésének a 154. § (4) bekezdésére utaló előírása, amely szerint a felsőoktatási intézményeknek meg kell határozniuk a korábbi képzési rendszerben megkezdett tanulmányok befejezéséhez szükséges átmeneti szabályokat. Ilyen elemet az Ftv. egyáltalán nem tartalmazott.

2.3. A fentiekben ismertetett jogszabályi változásra tekintettel az Alkotmánybíróság végzésben hívta fel az indítványozót, hogy nyilatkozzék, kívánja-e indítványát módosítani. Az indítványozó a megadott határidőig nem válaszolt.

3. Az Alkotmánybíróság – főszabályként – csak hatályban lévő jogszabály, illetve az állami irányítás egyéb jogi eszköze alkotmányosságát vizsgálja. Ez alól kivétel lehet, ha az eljárás az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 38. §-a alapján bírói kezdeményezés vagy a 48. § alapján alkotmányjogi panasz tárgyában folyik. A jelen eljárásban előterjesztett indítvány nem tartozik ezek körébe.

A régi helyébe lépő új szabályozás tekintetében az Alkotmánybíróság akkor folytatja le utólagos normakontrollra irányuló vizsgálatát, ha az tartalmilag, alkotmányossági szempontból a korábbival azonos (1066/B/1995. AB végzés, ABH 1999, 867, 868.; 1314/B/1997. AB végzés, ABH 2001, 1605, 1606.) Ez a konkrét esetben – a 2.1. és 2.2. pontokban részletezettek szerint – nem állapítható meg.

Mivel a támadott jogszabály hatályát veszítette, az indítvány tárgytalanná vált, ezért az Alkotmánybíróság az Ftv. 72. § *s*) pontja és a 129. § (4) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló eljárást – az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosí-

tott és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (ABH 2003, 2065.) 31. §-ának *a*) pontja alapján – megszüntette.

Budapest, 2006. május 2.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

1010/B/2005. AB végzés

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány alapján meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény 119. §-a alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítvány tárgyában az eljárást megszünteti.

INDOKOLÁS

1. Az indítványozó a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak juttatásairól szóló 2001. évi XCV. törvény (a továbbiakban: Hjt.) 119. §-ának „amennyiben január 1-jén szolgálati viszonyban áll, kivéve, ha

- 30 napnál hosszabb fizetés nélküli szabadságon van,
- gyermekgondozási segélyben, illetve
- gyermekgondozási díjban részesül”

szövegrésze alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Az indítványozó álláspontja szerint a Hjt. 119. § idézett szövegrésze nincsen összhangban a 32/2005. (IX.15.) AB határozattal (a továbbiakban: ABh.). Az indítványozó indítványában azt kérte, hogy az ABh. 3. pontjával való analógia alapján állapítsa meg az Alkotmánybíróság az alkotmányellenességet. Az indítványozó szerint erre az szolgáltatna alapot, hogy a Hjt. vizsgált rendelkezésének szövege megegyezik a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) 109. §-ának az említett alkotmánybírósági határozatban megsemmisített szövegével.

2. Az Alkotmánybíróság eljárása során megállapította, hogy a Hjt. 119. §-a az indítvány benyújtása előtt is és azután is többször módosult és emiatt jelenleg már más szöveggel van hatályban. Az indítvány benyújtása előtti szövegét a Magyar Köztársaság 2001. és 2002. évi költségvetésének 2002. évi végrehajtásáról szóló 2003. évi XCV. törvény 40. §-a állapította meg, 2004. január 1-jei hatállyal. Az indítvány benyújtásakor (2005. november 8.) hatályos és az indítványban megsemmisíteni kért szöveget a Magyar Köztársaság 2005. évi költségvetéséről szóló

2004. évi CXXXV. törvény 109. § (2) bekezdése állapította meg, 2005. január 1-jei hatállyal. Az indítvány benyújtása után, de 2005. január 1-jére (vagyis az indítványt benyújtását megelőző időre) visszamenőleges hatállyal a Magyar Köztársaság 2004. évi költségvetéséről és az államháztartás hároméves kereteiről szóló törvény végrehajtásáról szóló 2005. évi CXVIII. törvény 36. § (2) hatályon kívül helyezte a Hjt. 119. §-ának „amennyiben január 1-jén szolgálati viszonyban áll, kivéve, ha

- 30 napnál hosszabb fizetés nélküli szabadságon van,
- gyermekgondozási segélyben, illetve
- gyermekgondozási díjban részesül” szövegrészét. Ez volt az a szövegrész, melynek alkotmányellenességét az indítvány az ABh. 3. pontjára utalással felvetette. A 2005. évi CXVIII. törvény 34. § (9) bekezdése a korábban hatályos rendelkezés visszamenőleges hatályú, részleges hatályon kívül helyezésével egyidejűleg megállapította a Hjt. 119. §-ának a 2006. január 1-jétől hatályos új szövegét.

A vizsgált jogszabályhely változásainak áttekintése alapján megállapítható, hogy az Alkotmánybíróság eljárása alatt az indítványban megsemmisíteni javasolt rendelkezést a jogalkotó hatályon kívül helyezte.

3. A vizsgált jogszabályi rendelkezés módosítására, majd visszamenőleges hatályon kívül helyezésére tekintettel az Alkotmánybíróság eljárása során megkereste az indítványozót, hogy a jogszabályi rendelkezés módosítása (részbeni hatályon kívül helyezése) miatt nyilatkozzék indítványa fenntartásáról. A megadott határidőn belül az indítványozótól nyilatkozat nem érkezett.

4. A fentiek alapján megállapítható, hogy a vizsgált jogszabályi rendelkezés indítványban érintett részét az indítvány benyújtása után, de az az indítvány benyújtását megelőző időszakra visszamenőlegesen hatályon kívül helyezte az Országgyűlés.

Az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (ABH 2003, 2065.) 31. § a) pontja értelmében az Alkotmánybíróság megszünteti az eljárást, ha az indítvány benyújtása után a vizsgálat alá vont jogszabály hatályát veszítette, és ezzel az indítvány tárgyalanná vált. Mivel a jogszabálynak az indítványban kifogásolt rendelkezése hatályát veszítette és az indítványozó a részére küldött felhívásra nem nyilatkozott az indítvány fenntartásáról, az Alkotmánybí-

róság az Ügyrend hivatkozott rendelkezésének alkalmazásával az eljárást megszüntette.

Budapest, 2006. szeptember 5.

Dr. Erdei Árpád s. k.,
az Alkotmánybíróság helyettes elnöke,
az aláírásban akadályozott
Dr. Bihari Mihály
elnök helyett

Dr. Balogh Elemér s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

1145/D/2005. AB végzés

Az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő
végzést:

Az Alkotmánybíróság a Bérgarancia Alapról szóló 1994. évi LXVI. törvény 2. § (1) bekezdésének a Győri Munkaügyi Bíróság előtt 3. M. 86/2005. szám alatt folyamatban volt perben való alkalmazása kizárására és mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

INDOKOLÁS

I.

Az indítványozó felszámolóként a Bérgarancia Alapról szóló 1994. évi LXVI. törvényben (a továbbiakban: Btv.) meghatározott, a felszámolás alatt álló gazdálkodó szervezetnél foglalkoztatott munkavállalókkal szemben fennálló bértartozás kiegyenlítése érdekében visszatérítendő pénzügyi támogatás iránt nyújtott be kérelmet a Győr-Moson-Sopron Megyei Munkaügyi Központhoz. A Győr-Moson-Sopron Megyei Munkaügyi Központ a kérelmet azzal az indokkal utasította el, hogy a Bérgarancia Alapból a Btv. 1. § (1) bekezdése alapján a felszámolás alatt álló gazdálkodó szervezet bértartozása előlegezhető meg, a felszámoló azonban a felszámolási eljárás befejezését követően terjesztette elő kérelmét. A Győr-Moson-Sopron Megyei Munkaügyi Központ határozatát az indítványozó fellebbezése alapján eljáró Foglalkoztatási Hivatal helybenhagyta, amely közigazgatási határozat ellen a panaszos keresetet nyújtott be a Győri Munkaügyi Bírósághoz. A keresetet a Győri Munkaügyi Bíróság – jogszabálysértés hiányában – a 2005. október 20. napján kézbesített 3. M. 86/2005/4. számú jogerős ítéletével elutasította.

Az indítványozó 2005. december 12-én – az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 48. § (2) bekezdésében meghatározott 60 napos határidőn belül – alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben előadta, hogy a bértartozás kielégítésére irányuló pénzügyi támogatást a gazdálkodó szervezetnél foglalkoztatott munkavállalók munkaviszonya megszűnésével összefüggésben igényelte, erre azonban a felszámolási eljárás ideje alatt nem volt lehetősége. Az érintett munkavállalók gyermek ápolá-

sa, illetve gondozása céljára biztosított fizetés nélküli szabadságon voltak, a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (a továbbiakban: Mt.) 90. § (1) bekezdés *e*) pontja alapján felmondási tilalom alatt álló munkavállalók munkaviszonya rendes felmondással való megszüntetéséről tehát nem intézkedhetett, a munkaviszonyok megszűnése az Mt. 86. § *b*) pontja alapján, a munkáltató jogutód nélküli megszűnésével következett be. Az Mt. 97. § (2) bekezdése alapján a munkaviszony megszűnésekor a munkavállaló részére az utolsó munkában töltött napon kell kifizetni a munkabért és egyéb járandóságokat, ami az érintett munkavállalók esetében a munkáltató jogutód nélküli megszűnésének napját jelenti. Az Mt. fenti rendelkezéseivel ellentétben a Btv. 2. § (1) bekezdése a visszatérítendő pénzügyi támogatás iránti kérelem benyújtását a bérfizetési napon ki nem elégíthető bértartozás megfizetése érdekében teszi lehetővé. Tekintettel arra, hogy a panasz előterjesztése alapjául szolgáló ügyben a kifizetés esedékességének időpontja egybeesik a munkáltató jogutód nélküli megszűnésével, a felszámoló – a Btv. 2. § (1) bekezdésére figyelemmel – már nem igényelheti a pénzügyi támogatást, mert a gazdálkodó szervezet addigra „elveszti jogalanyiságát”.

A panaszos álláspontja szerint a fenti rendelkezések „egymagukban és önállóan” nem alkotmányosértők, az azonban, hogy a Btv. 2. § (1) bekezdése ellentétben áll az Mt. 86. § *b*) pontjában, a 90. § (1) bekezdés *e*) pontjában és a 97. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezésekkel, azonos szintű jogszabályok „összeütközését” jelentő helyzetet eredményez, ami sérti az Alkotmány 2. § (1) bekezdését. Az alkotmányosértő helyzet megszüntetése érdekében a panaszos kérte, hogy az Alkotmánybíróság mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapításával kötelezze az Országgyűlést a törvényi összeütközés feloldására, utalt továbbá arra, hogy a panaszolt alkotmányellenes helyzet feloldására és a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására alkalmas lenne a támogatás nyújtásának eljárási szabályait, felhasználásának rendjét szabályozó rendelet is, amelynek megalkotására a Btv. 14. § (7) bekezdése hatalmazza fel a munkaügyi minisztert. Az indítványozó kérte továbbá annak megállapítását, hogy a Btv. 2. § (1) bekezdése – az egymással ellentétes törvényi rendelkezések folytán előállt alkotmányellenesség következtében – „az adott törvényi formában” a Győri Munkaügyi Bíróság 3. M. 86/2005. számú perében nem alkalmazható.

II.

Az Abtv. 48. § (1) bekezdése szerint az Alkotmányban biztosított jogainak megsértése miatt alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz az, akinek a jogsérelme az alkotmányellenes jogszabály alkalmazása folytán következett

be, és egyéb jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, illetőleg más jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

Az Abtv. fenti rendelkezése alapján az alkotmányjogi panasz benyújtásának feltételei közé tartozik, hogy az Alkotmányban biztosított jog sérelme „az alkotmányellenes jogszabály alkalmazása folytán” következzen be.

„Az Alkotmány 32/A. § (1) bekezdése az Alkotmánybíróság feladatául főszabályként a jogszabályok alkotmányosságának felülvizsgálatát jelöli meg. Ezzel a feladatmeghatározással összhangban áll az Abtv. 48. §-ában szabályozott jogintézmény tartalma, amelynek megfelelően az alkotmánybírósági eljárás középpontjában az alkotmányjogi panasszal kapcsolatos eljárás során is az alkalmazott jogszabály alkotmányosságának vizsgálata szerepel.” (277/D/1995. AB határozat, ABH 2001, 780, 788.) Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata az, hogy az alkotmányjogi panaszok esetében csak azt vizsgálja, hogy a konkrét ügyben alkalmazandó jogszabály sérti-e az Alkotmány valamely rendelkezését.

Az Alkotmánybíróság több esetben következetesen kizárta, hogy alkotmányjogi panasz elbírálásakor mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet vizsgáljon. (21/D/2004. AB határozat, ABK 2006. április, 305, 307.; 986/B/1999. AB határozat, ABH 2005, 889, 900.; 1044/B/1997. AB határozat, ABH 2004, 1160, 1176.; 493/D/2002. AB határozat, ABK 2006. október, 862, 863.) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának feltételei közé tartozik, hogy az Alkotmányban biztosított jog sérelme az alkotmányellenes jogszabály alkalmazása folytán következzen be. Ennélfogva az Abtv. alapján a szabályozás hiánya miatt, azaz mulasztásban megnyilvánuló alkotmánysértés megállapítására irányuló indítvány alkotmányjogi panaszként való előterjesztése az Abtv.-ből nem vezethető le. (21/D/2004. AB határozat, ABK 2006. április, 305, 307.)

Az indítványozó az ügyében alkalmazott törvényi rendelkezéseket nem tartja alkotmányellenesnek. Alkotmányjogi panasz a felszámolás alatt álló gazdálkodó szervezet bértartozása kiegyenlítésére vonatkozó jogi szabályozás ellentmondásainak és hiányosságainak kiküszöbölésére, ennek érdekében mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására, valamint a konkrét ügyben hozott döntés alkotmányossági szempontú felülvizsgálatára irányul. Mivel az indítvány nem felel meg az Abtv. 48. § (1) bekezdésében meghatározott, a fentiekben ismertetett feltételeknek, az Alkotmánybíróság azt – ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe fog-

lalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (ABH 2003, 2065.) 29. § e) pontja alapján – visszautasította.

Budapest, 2006. december 19.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró